Михайло Богданович
Світлана Голосна
Антоніна Назаренко

НАВЧАННЯ БЕЗ МЕЖ

МАТЕМАТИКА

ЧАСТИНА 2

3 клас

ОСНОВА

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

Михайло Богданович, Світлана Голосна, Антоніна Назаренко

«МАТЕМАТИКА»

підручник для 3 класу закладів загальної середньої освіти

(у 2-х частинах)

Частина 2

Видавнича група «Основа»

2025

Створено відповідно до Типової
освітньої програми, розробленої
під керівництвом О. Я. Савченко

Михайло Богданович
Світлана Голосна
Антоніна Назаренко

МАТЕМАТИКА

Підручник
для 3 класу
закладів загальної
середньої освіти
(у 2-х частинах)

Частина 2

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

rnk.com.ua/108367

Інтерактивний
електронний
додаток
до підручника

Видавнича група
«Основа»
2025

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

УДК 51:37.016.1(075.2)
Б 73

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(наказ Міністерства освіти і науки України від 21.02.2025 № 345)

Підручник створено відповідно до Типової освітньої програми,
розробленої під керівництвом О. Я. Савченко

Богданович М. В.
Б 73 Математика : підруч. для 3 кл. закл. загал. серед. освіти (у 2-х ч.) : Ч. 2 / М. В. Богданович, С. В. Голосна, А. А. Назаренко.— Х. : Видавнича група «Основа», 2025.

УДК 51:37.016.1(075.2)

Інтерактивний електронний додаток до підручника доступний за QR-кодом або посиланням **mk.com.ua/108367**

© Богданович М. В., Голосна С. В., Назаренко А. А., 2025
© Видавнича група «Основа», 2025

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

Любий третьокласнику!

Люба третьокласнице!

Ти — допитлива, здібна та кмітлива дитина, яка розгорнула цей підручник. Ти вже вмієш рахувати, розгадувати загадки, розв'язувати задачі.

А чи бажаєш поринути ще глибше в захопливий світ математики?

Тебе напевно не злякають труднощі. Адже тобі притаманні наполегливість і старанність. Твої уважність, акуратність і любов до математики подолають будь-які перешкоди. Рухайся вперед і дізнавайся нове! Бажаємо тобі успіхів!

Умовні позначення

— намалюй, розфарбуй

— виконай письмово

— порівняй

— виконай дії з реальними об'єктами

— розгадай таємницю

— виміряй, накресли

— виконай у парі

— розв'яжи задачу

— підсумок уроку

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

74 Кілометр. Перетворення величин, виражених у двох одиницях найменувань

1 Виміряй і порівняй довжину відрізків *AB* і *CD*.

2 Назви́ довжини відрізків у порядку збільшення.

1 м 7 мм 7 см 1 мм 2 дм 1 см

- У яких одиницях вимірювання можна вимірювати довжину поданих предметів?

3 Як вимірювати відстань між містами?

Щоб вимірювати відстань між містами, потрібно скористатись більшою одиницею вимірювання довжини — кілометр.

1 км = 1000 м

Доросла людина може пройти 1 км за 15 хвилин.

4 Нумерація чисел у межах 1000

- За 1 год пішохід проходить 4 км. За скільки годин він зможе пройти 20 км? Склади та обчисли відповідний вираз.

4 Розглянь малюнок «Секрети на руці» на форзаці підручника. Розкажи за ним про співвідношення між одиницями вимірювання довжини.

5 Запиши в менших одиницях вимірювання.

8 м 4 дм = … дм	9 см 2 мм = … мм	6 м = … см
1 км = … м 7 дм	7 см = … см	6 м 5 см = … см

Зверни увагу!
6 м 5 см можна записати ще й так: **6 м 05 см.**

- Запиши в більших одиницях вимірювання.

500 см	503 см	533 см	720 см

Зразок міркування:
600 см = ?
100 см = 1 м
600 см = 6 м

705 см = ?
700 см = 7 м
705 см = 7 м 5 см або 7 м 05 см

6 За 1 год автобус проїхав 72 км, а велосипедист подолав відстань у 8 разів меншу. Скільки кілометрів проїхав велосипедист за 1 год?

7 Зайчик пробігає на ковзанах за 1 с 9 м, а білочка — 7 м. На скільки метрів більше пробіжить на ковзанах зайчик, ніж білочка, за 8 с?

8 Обчисли.

800 + 80 + 8	777 – 70	500 + 80	700 – 1
900 + 90 + 9	777 – 7	500 + 8	699 + 1

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

9 Запиши довжини предметів у міліметрах.

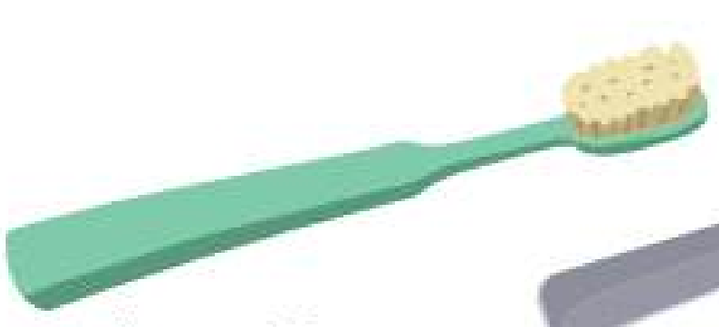

1 см 7 мм

2 дм

6 см

9 см 5 мм

75 Одиниці вимірювання маси

1 Розгляньте світлини визначних споруд України. Зверніть увагу на висоту кожної будівлі. Поставте одне одному запитання: «На скільки....?».

Вежа Львівської Ратуші — 65 м

Дзвіниця Софійського собору — 76 м

Будинок Державної Промисловості в Харкові — 63 м

Свято-Михайлівський собор у Черкасах — 74 м

2 У яких одиницях вимірюють масу?

- Порівняй масу предметів.

2 кг

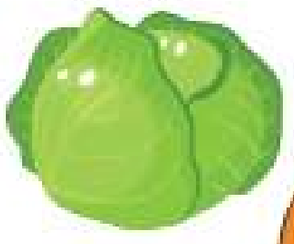

6 кг

1 кг

1 кг

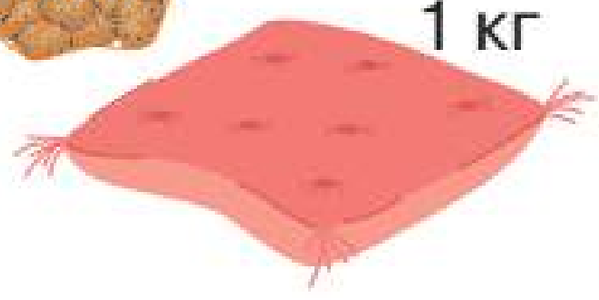

90 кг

1 ц

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

Пригадай!
Кілограм — основна одиниця вимірювання маси.
Масу великих вантажів вимірюють у центнерах.
1 ц = 100 кг

3 Знайди масу...

- кролиці

- мішка картоплі

4 Допоможи дітям відповісти на питання.

Якщо в 1 ц — 100 кг,
то в 2 ц — ? кг, в 7 ц — ? кг

- Запиши в кілограмах:
  7 ц, 6 ц, 4 ц.
- Як перевести 3 ц 6 кг в кілограми?
- Запиши в кілограмах:
  6 ц 20 кг, 8 ц 1 кг,
  4 ц 4 кг, 7 ц 50 кг.

Міркуй так:
1 ц = 100 кг
3 ц = 300 кг
300 кг + 6 кг = 306 кг
Отже, 3 ц 6 кг = 306 кг

5 До кафе завезли 1 ц борошна, $\frac{1}{10}$ всього борошна використали на випікання млинців, решту — на тістечка й пироги. Скільки кілограмів борошна знадобилося для випікання тістечок, якщо для пирогів знадобилося 60 кг?

- Як знайти $\frac{1}{10}$ від 1 ц?

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

6 Досліди діаграму.

- Про що можна дізнатися, обчисливши подані вирази?
  20 – 10; 70 + 20 + 10; 128 – 20; 70 – 10

7 Склади задачу за коротким записом. Розв'яжи її.

I — 6 ц
II — ? ц, в 4 р. >
} III — ? ц

8 Виконай обчислення та порівняй.

27 ц + 19 ц ... 36 ц 300 ц + 20 ц ... 302 ц
599 кг – 9 кг ... 600 кг 86 кг ... 1 ц
500 кг + 6 кг ... 560 кг 800кг – 1 кг ... 699 кг

9 Запиши іменовані числа в порядку зменшення.

1 кг 100 кг 4 ц 60 кг 6 ц 15 кг 9 ц 300 кг

- Запиши в кілограмах.
  До сільського млина привезли 6 ц 90 кг зерна.
- На базі було 5 ц 50 кг овочів;
- У супермаркет завезли 7 ц 8 кг свіжої риби.

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

76 Дії з іменованими числами

1 За якою ознакою записи об'єднано у 2 групи?

34, 720, 18, 900, 345, 67	5 грн, 8 м 3 дм, 410 см, 40 ц, 800 кг, 25 хв

- Добери по три свої приклади до кожної групи.

2 Запиши...

- в сантиметрах: 8 дм 6 см, 7 м 40 см, 9 дм, 9 м
- в кілограмах: 6 ц, 3 ц 50 кг, 5 ц 5 кг, 1 ц 48 кг

3 Обчисли.

4 дм : 10	48 грн : 6	63 кг : 9
1 м : 5	1 ц : 10	1 см 6 мм : 8

4 Розріж смужку паперу завдовжки 1 дм на частини, по 2 см кожна.

Скільки утворилося частин?

1 дм : 2 см = 10 см : 2 см = 5

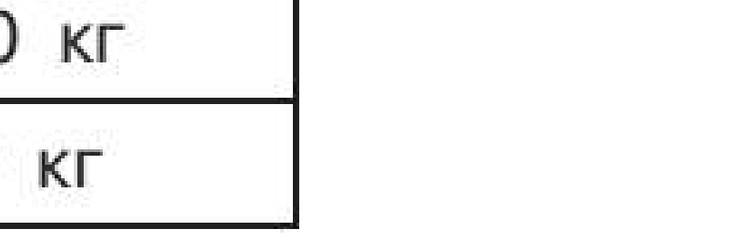

5 Обчисли.

1 см : 5 мм	2 дм : 4 см	36 грн : 4 грн
72 кг : 9 кг	30 ц : 5 ц 1 м	8 дм : 9 дм

6 До шкільної їдальні привезли 30 кг мандаринів у шести однакових пакетах і 9 таких самих пакетів яблук. Скільки кілограмів яблук привезли до їдальні?

Маса пакета	Кількість пакетів	Загальна маса
Однакова	6	30 кг
	9	? кг

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

7 Змоделюй задачу зручним для тебе способом і розв'яжи її.

Батьки дали синові в понеділок 20 грн, у вівторок — 20 грн, у середу — 30 грн і в четвер — 30. За ці дні він витратив 65 гривень. Скільки гривень залишиться синові на п'ятницю?

8 Обчисли.

20 хв + 40 хв	58 ц – 29 ц	10 см · 9
540 кг – 40 кг	735 л – 35 л	9 м · 4
989 грн – 900 грн	700 км + 50 км	8 с · 6

9 Склади та обчисли вирази з іменованими числами.

- 18 л молока розлили в 3 бідони. Скільки літрів молока містить 1 бідон?
- Туристи пройшли 40 км, долаючи кожний день по 10 км. За скільки днів туристи подолали весь шлях?
- Дріт довжиною 50 дм розділили на частини, по 5 дециметрів кожна. Скільки частин отримали?

77 Усне додавання і віднімання круглих чисел виду 500 + 200, 700 – 300, 50 + 80, 140 – 50. Кути. Елементи кутів

1 Полічіть десятками до ста.

- Полічіть сотнями від 1000.

- Назви в кожному числі загальну кількість десятків, загальну кількість сотень.

600	400	200	800	900	100	500

10 Додавання і віднімання в межах 1000

2 Потрібно обчислити вирази. Як ти пропонуєш це зробити?

500 + 200 700 – 300

- Розглянь записи. Поясни, як це зробили діти.

5 с. + 2 с. = 7 с. ⟶ 500 + 200 = 700
7 с. – 3 с. = 4 с. ⟶ 700 – 300 = 400

50 дес. + 20 дес. = 70 дес. ⟶ 500 + 200 = 700
70 дес. – 30 дес. = 40 дес. ⟶ 700 – 300 = 400

- Поясни обчислення виразів.

50 + 80 140 – 50
5 дес. + 8 дес. = 13 дес. 14 дес. – 5 дес. = 9 дес.
50 + 80 = ? 140 – 50 = ?

3 Обчисли зручним для тебе способом.

300 + 500	400 + 500	60 + 80
100 + 400	900 – 300	170 – 90
600 – 200	800 – 600	130 – 70

4 Які фігури зображено? Чим вони схожі й чим відрізняються?

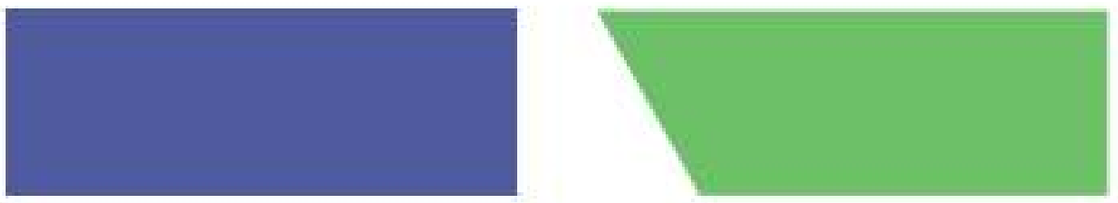

- Пригадай, що таке кут. Скільки кутів зображено? Назви прямі кути. Покажи вершину і сторони кожного прямого кута.

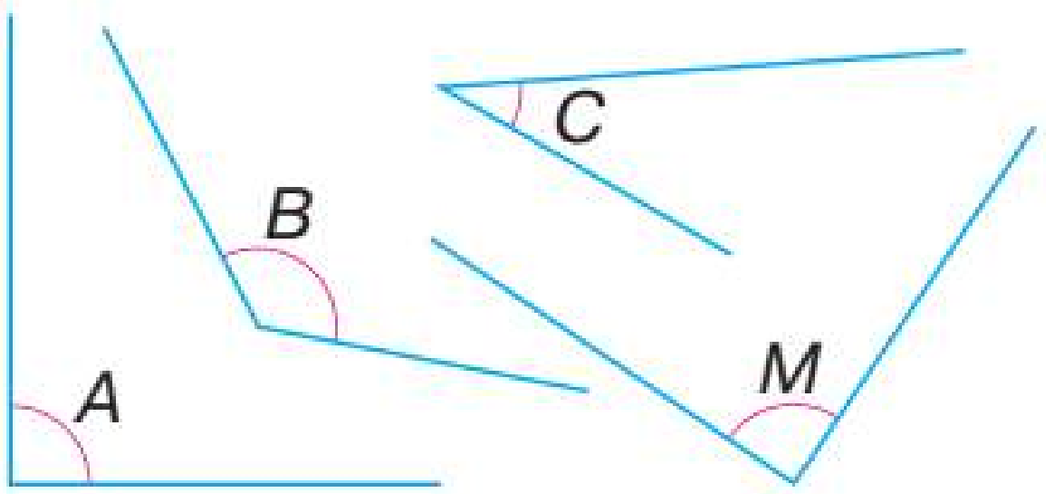

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

5 Побудуй прямий кут по клітинках зошита.

6 Про що можна дізнатися за цими даними? Постав запитання до задачі. Розв'яжи її.

У першому баку — 40 л води, а в другому — 30 л. З них відлили 20 л води.

7 Відстань між пристанями — 130 км. Від цих пристаней назустріч один одному пливуть 2 теплоходи. Яка відстань буде між ними, коли один пройде 50 км, а другий — 40 км?

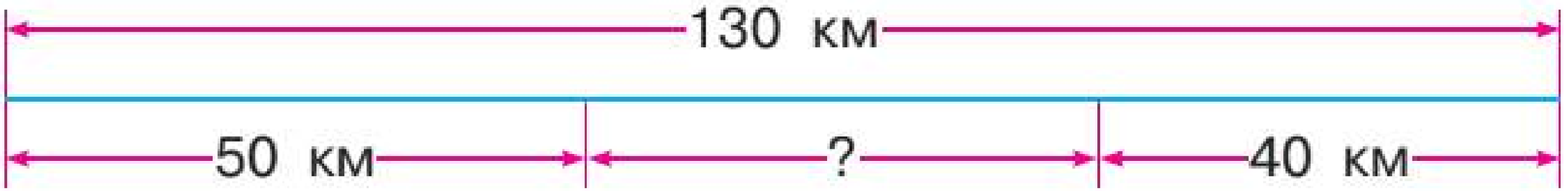

8 Склади та обчисли вирази.

- Від суми чисел 600 і 200 відняти число 400.
- Число 60 додати до суми чисел 30 і 50.
- Різницю чисел 800 і 500 збільшити на 600.
- Число 140 зменшити на суму чисел 20 і 40.

78 Переставна властивість додавання. Усне додавання круглих чисел виду 520 + 340

1 Установи закономірність і продовж кожний ряд трьома числами.

106 206 306 ... ...

1000 800 600 ... ...

2 Яку властивість додавання використали для обчислення виразів?

8 + 20 + 70 = 70 + 20 + 8 = ?

100 + 20 + 500 = 500 + 100 + 20 = ?

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

3 Виконай додавання, використовуючи лічильний матеріал.

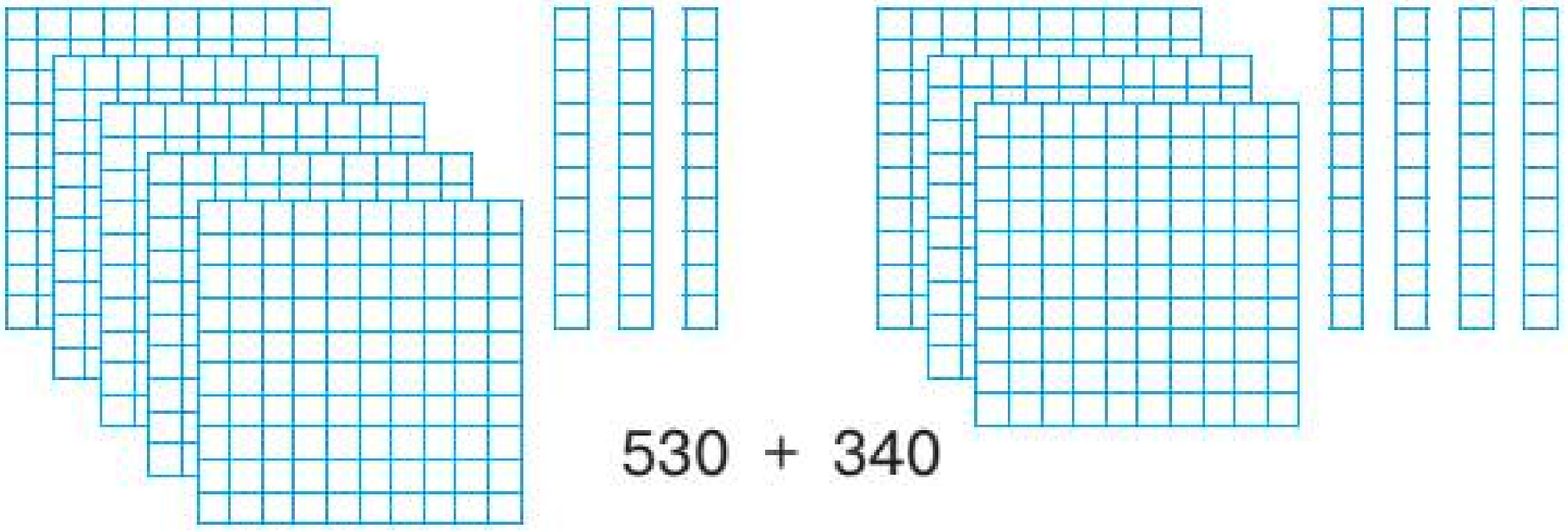

530 + 340

Який висновок ти можеш зробити?

4 Розглянь записи. Поясни розв'язування.

520 + 340 = □

500 20 300 40

500 + 300 = 800 20 + 40 = 60 800 + 60 = 860

520 + 340 = 860

Сотні додали до сотень. Десятки — до десятків. Знайдені результати додали.

5 Обчисли з усним поясненням.

250 + 710

6 Знайди суми чисел.

370 + 410	140 + 320	720 + 160	510 + 370
670 + 220	430 + 550	230 + 230	160 + 430

7 Змоделюй задачу зручним способом і розв'яжи її.

Береза живе 120 років, сосна — на 220 років довше, ніж береза, а липа — на 20 років довше, ніж сосна. Скільки років живе липа?

- Склади й розв'яжи одну обернену задачу.

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

8 У трьох однакових ящиках — 27 кг яблук. Скільки кілограмів яблук містять 5 таких ящиків?

3 ящ. — 27 кг
5 ящ. — ? кг

9 Обчисли вираз $a + 230$, якщо
$a = 260$, $a = 450$, $a = 630$, $a = 710$.

79 Усне додавання круглих чисел виду 560 + 230 різними способами

1 Розклади числа на суму розрядних доданків.

620 740 280 710 990

2 Назви числа, які складаються з 34 дес., 52 дес., 44 дес., 86 дес.,73 дес.

3 Поясни різні способи додавання.

560 + 230
560 + 230 = (500 + 200) + (60 + 30) = 700 + 90 = 790

560 + 230
56 дес. + 23 дес. = 79 дес.
560 + 230 = 790

560 + 230
5 с. + 2 с. = 7 с.
6 дес. + 3 дес. = 9 дес.
0 од. + 0 од. = 0 од.
560 + 230 = 790

4 Обчисли з поясненням.
270 + 710

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

5 Обчисли зручним для тебе способом.

820 + 140	230 + 360	310 + 520
570 + 110	440 + 150	650 + 210

6 Склади й розв'яжи задачу за таблицею.

Назва товару	1 пакет, маса	Кількість пакетів	Всього
Апельсини	Однакова	9	36 кг
Яблука		5	?

7 Прочитай задачу. Розглянь таблицю. Що змінилося порівняно з першою задачею?

У дев'яти однакових пакетах — 36 кг апельсинів. Скільки яблук у п'яти пакетах, якщо кожний з них містить на 1 кг фруктів більше, ніж пакет з апельсинами?

Назва товару	1 пакет	Кількість пакетів	Всього
Апельсини	?	9	36 кг
Яблука	?, на 1 кг >	5	?

Який план розв'язання ти пропонуєш? Розв'яжи задачу.

8 На першому верстаті майстриня за 8 год виготовляє 16 м тканини. На другому верстаті за 1 год вона виготовляє на 2 м тканини більше, ніж на першому. Скільки метрів тканини виготовить майстриня на другому верстаті за 6 год?

Верстат	Виготовляють за 1 год	Кількість годин	Всього виготовили тканини
I	?	8	16 м
II	?, на 2 м більше	6	?

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

9 Обчисли та порівняй (>, <, =).

650 + 240 ... 900 – 1 170 – 80 ... 40 + 50
760 + 230 ... 1000 – 1 130 + 450 ... 500
60 + 70 ... 140 220 + 330 ... 549 + 1

80 Усне віднімання круглих чисел виду 470 – 320

1 Назви суму розрядних доданків одним числом.

600 + 70 500 + 40 300 + 20 900 + 80 700 + 50

2 Збільш кожне з чисел на 120.

340	720	560	410	850	620

3 Змоделюй віднімання.

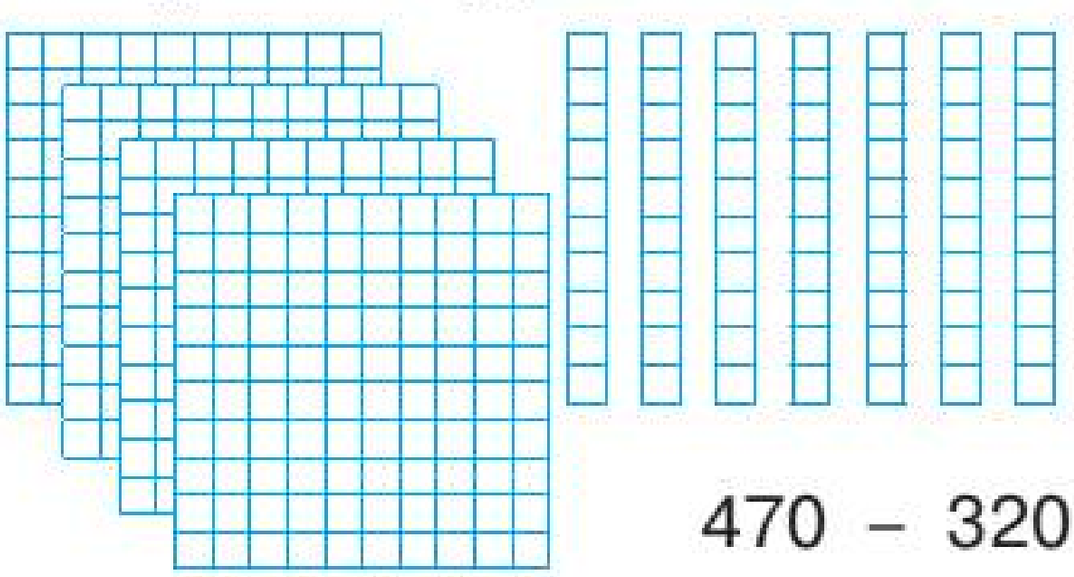

470 – 320

- Поясни віднімання за записами.

470 – 320 = □

400 70 300 20

400 – 300 = 100 70 – 20 = 50 100 + 50 = 150

470 – 320 = 150

Сотні віднімають від сотень. Десятки віднімають від десятків. Результати додають.

- Поясни обчислення виразу 580 – 230.

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

4 Обчисли.

280 – 130	170 – 110	660 – 230	190 – 150
670 – 440	750 – 250	990 – 510	350 – 240

5 Прочитай задачу. Поясни короткий запис. Розв'яжи задачу.

Майстер за 3 год змонтував 18 дрилів. Скільки дрилів він змонтує за 2 год, якщо за кожну годину монтуватиме на 1 дриль більше, ніж раніше?

3 год – 18 дрилів
2 год — ?, якщо за 1 год — на 2 дриля більше

6 Розглянь малюнок і числові дані. Дай відповіді на запитання.

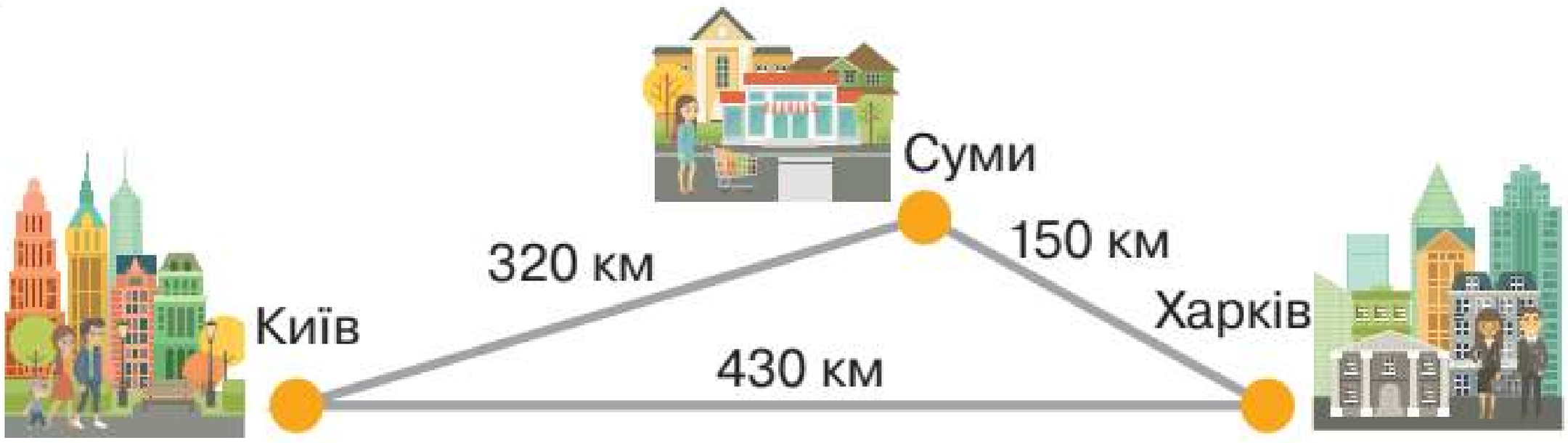

- Автобус проїхав маршрутом Київ–Суми–Харків–Київ. Скільки кілометрів проїхав автобус?
- На скільки кілометрів менша відстань від Києва до Сум, ніж від Києва до Харкова?

7 Розв'яжи рівняння.

x – 320 = 660 750 – c = 510

8 Скільки всього прямокутників на рисунку?

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

9 Обчисли вирази. Запиши їх значення в порядку зменшення.

460 – 230 350 – 120 560 – 210

81 Усне віднімання круглих чисел виду 860 – 250 різними способами

1 Зменш кожну суму чисел на 670.

450 і 540	310 і 480	540 і 340

2 Запиши числа в порядку збільшення.

67 дес., 56 дес., 43 дес., 58 дес.,
65 дес., 36 дес., 40 дес., 34 дес.

3 Поясни різні способи знаходження різниці чисел.

860 – 250 = □

800 60 200 50

860 – 250 = ?

860 – 250 = □

6 1 0

860 – 250 = ?

860 – 250
86 дес. – 25 дес. = 61 дес.
860 – 250 = ?

- Обчисли з поясненням.
  960 – 340

4 Обчисли зручним для тебе способом.

780 – 260 830 – 720 660 – 430 970 – 350
690 – 160 540 – 320 770 – 230 490 – 270

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

5 У розсаднику було 220 ялинок і 450 молодих со́сен. Першого тижня до магазинів відправили 230 саджанців, другого — 310. Скільки саджанців залишилося в розсаднику?

- Поясни план розв'язування задачі двома способами, спираючись на блок-схеми. Розв'яжи задачу.

1-й спосіб

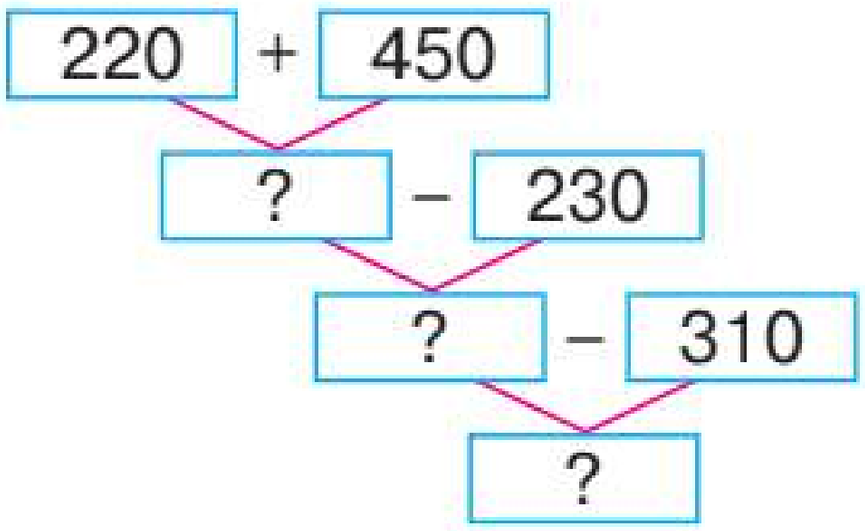

2-й спосіб

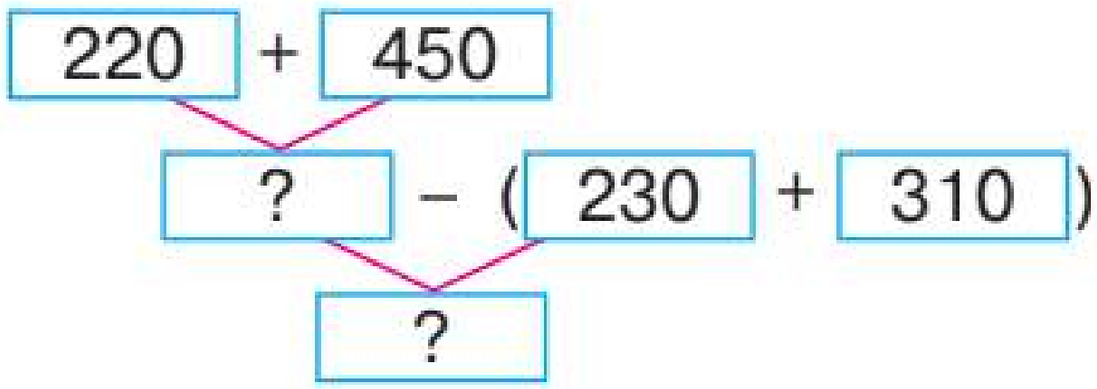

6 Для виготовлення 8 кг крохмалю використали 48 кг картоплі. Скільки кілограмів крохмалю можна одержати з 30 кг картоплі?

- Склади й розв'яжи задачу, обернену до поданої, відповіддю якої буде число 30.

7 Накресли квадрат зі стороною, що у 2 рази довша, ніж поданий відрізок.

8 Знайди різниці поданих пар чисел.

450 і 540	310 і 480	540 і 340

82 Усне додавання і віднімання круглих чисел виду 430 + 500, 430 + 50, 760 – 400, 760 – 40

1 Змоделюй додавання і віднімання за допомогою лічильного матеріалу.

430 + 500 760 – 400 430 + 50 760 – 40

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

2 Склади та обчисли вирази.

- Суму чисел 340 і 230 зменшити на 450.
- До числа 460 додати різницю чисел 780 і 350.
- Різницю чисел 990 і 570 збільшити на 240.

3 Поясніть обчислення виразів різними способами.

650 – 200	780 – 300	990 – 500	870 – 400
650 – 20	780 – 30	990 – 50	870 – 40

4 Склади задачу за поданою схемою.

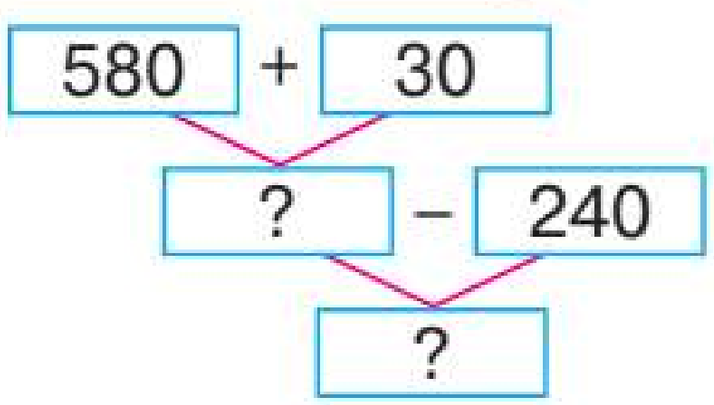

5 Бригада рибалок виловила 790 кг риби. З них 500 кг відправили до магазинів, 80 кг — у кафе, решту — засолили. Скільки кілограмів риби засолили?

6 Обчисли.

320 + 560 – 600	240 + (580 – 30)
(730 – 520) + 50	(980 – 620) – 40
760 – (490 – 70)	870 – 60 – 500

7 Накресли три відрізки. Довжина першого відрізка становить $\frac{1}{4}$ довжини третього. Другий відрізок у 2 рази довший, ніж перший. Довжина третього відрізка — 12 см.

8 Обчисли та порівняй (>, <, =).

670 – 400 ... 290 – 30 400 + 340 ... 780 – 40

520 + 60 ... 870 – 300

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

83 Усне додавання і віднімання круглих чисел виду 430 + 500, 430 + 50, 760 – 400, 760 – 40

1 Запиши вирази, обчислені неправильно. Обчисли їх.

890 – 60 = 290	430 + 50 = 480	980 – 600 = 320
670 – 40 = 630	270 + 200 = 290	520 + 400 = 120
590 + 300 = 290	810 – 700 = 210	750 – 40 = 710

2 Доберіть відповідні одиниці вимірювання. Складіть і обчисліть вирази.

- У цистерні було 650 ☐ молока. 400 ☐ молока відправили на сироварню. Скільки молока залишилося в цистерні?
- Відстань від Чернігова до Житомира — 289 ☐, а від Житомира до Львова — 400 ☐. Яка відстань від Львова до Чернігова?
- До фасувального цеху привезли 570 ☐ цукерок. Коли частину цукерок розфасували по подарункових пакетах, залишилося розфасувати ще 60 ☐. Скільки цукерок розфасували по пакетах?
- Родина витратила 720 ☐ на продукти і 40 ☐ на засоби гігієни. Яку суму витратила родина?
- Придумайте одне для одного схожі завдання та виконайте їх.

3 Змоделюй задачу зручним для тебе способом.

Три бригади робітників розпилювали дерев'яні колоди. Перша бригада розпиляла 250 колод, друга — на 40 колод менше, ніж перша. Третя бригада розпиляла на 30 колод менше, ніж перша. Скільки всього колод розпиляли три бригади разом?

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

4 Запиши у зазначених одиницях вимірювання.

4 т 8 ц = ... ц 1 км = ... м 8 м 9 дм = ... дм
6 ц = ... кг 1 т = ... кг 7 см 5 мм = ... мм

5 Обчисли.

460 т + 30 т 9 мм · 10 54 см : 6
590 л – 80 л 8 ц · 5 54 см : 6 см
720 км – 600 км 81 дм : 9 дм 3 м · 10 – 24 м
330 грн + 500 грн 81 дм : 9 85 кг – 30 кг : 5

6 Склади й розв'яжи задачу за таблицею.

Назва товару	Ціна	Кількість	Вартість
Олівці	9 грн	Однакова	63 грн
Гумки	на 2 грн <		?

7 Накресли квадрат, периметр якого дорівнює 16 см.

8 Що легше: 1 яблуко чи 1 груша?

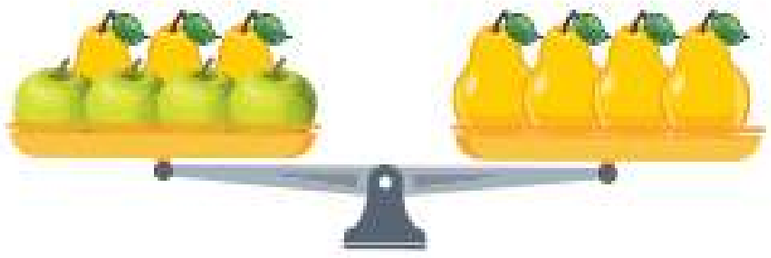

9 Запиши числа в порядку збільшення.

50 м 1 км 8 дм 50 см 40 мм 8 см 50 дм 8 м

84 Усне додавання і віднімання круглих чисел виду 230 + 70, 200 – 60

1 Обчисліть. Чим схожі значення виразів?

30 + 70 20 + 80 50 + 50 60 + 40

Складіть і обчисліть подібні вирази.

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

2 Обчисли значення виразу $(a + b) : 7$. Значення a та b подані в таблиці.

a	15	21	20	7	5	17	25
b	13	35	22	56	9	18	24

3 Поясни записи.

- 230 + 70

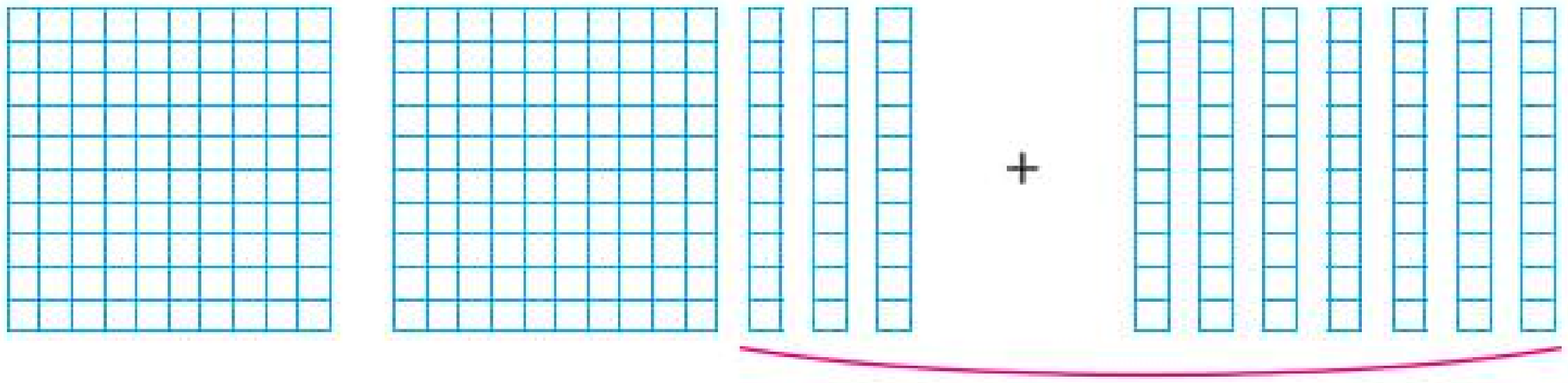

230 + 70 = 200 + (30 + 70) = 200 + 100 = ?
або
23 дес. + 7 дес. = 30 дес.
230 + 70 = ?

- 200 – 70

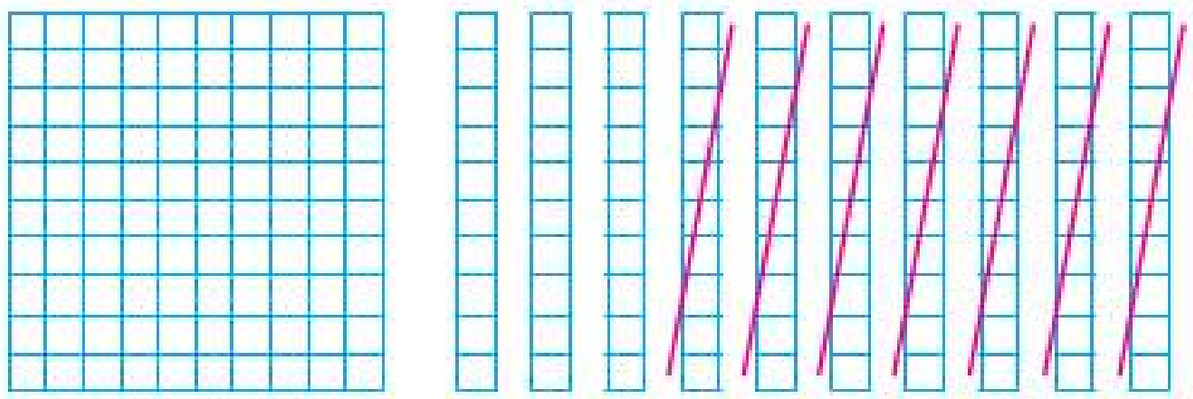

200 – 70 = 100 + (100 – 70) = 100 + 30 = ?
або
20 дес. – 7 дес. = 13 дес.
200 – 70 = ?

4 Обчисли зручним для тебе способом.

500 – 90	900 – 40	5 м – 20 см
970 + 30	700 – 80	4 ц – 30 кг
210 + 90	440 + 60	1 м 80 см + 20 см

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

5 Розв'яжи рівняння.

$a + 50 = 700$ $500 + c = 80$

6 Прочитай задачу. Обери правильне розв'язання задачі. Поясни свій вибір.

В одному селищі 300 мешканців, що на 40 мешканців більше, ніж у другому селищі. Скільки мешканців у двох селищах разом?

300 + 40 | (300 + 40) + 300 | (300 – 40) + 300

7 Під час ходьби людина вдихає за 1 хв 9 л повітря, а під час бігу — у 5 разів більше. Скільки літрів повітря вдихає людина під час бігу за 2 хв?

8 У кравчині є 30 м тканини. Вона щодня відрізає по 5 м. На який день кравчиня зробить останній розріз?

9 Обчисли та порівняй (>, <, =).

900 – 90 ... 600 + 220 60 + 440 ... 850 – 300

5 ц – 60 кг ... 44 кг 800 – 70 ... 70 + 800

400 – 60 ... 740 – 400 9 м – 80 см ... 8 м + 3 см

85 Усне додавання і віднімання круглих чисел

1 Склади й запиши вирази.

- Перше число k, друге — у 3 рази менше. Знайди різницю цих чисел.
- Перше число a, друге — у 8 разів більше. Знайди суму цих чисел.
- Зменшуване c, від'ємник — на 12 менший. Знайди різницю.

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

2 Розглянь діаграму. Дай відповіді на запитання.

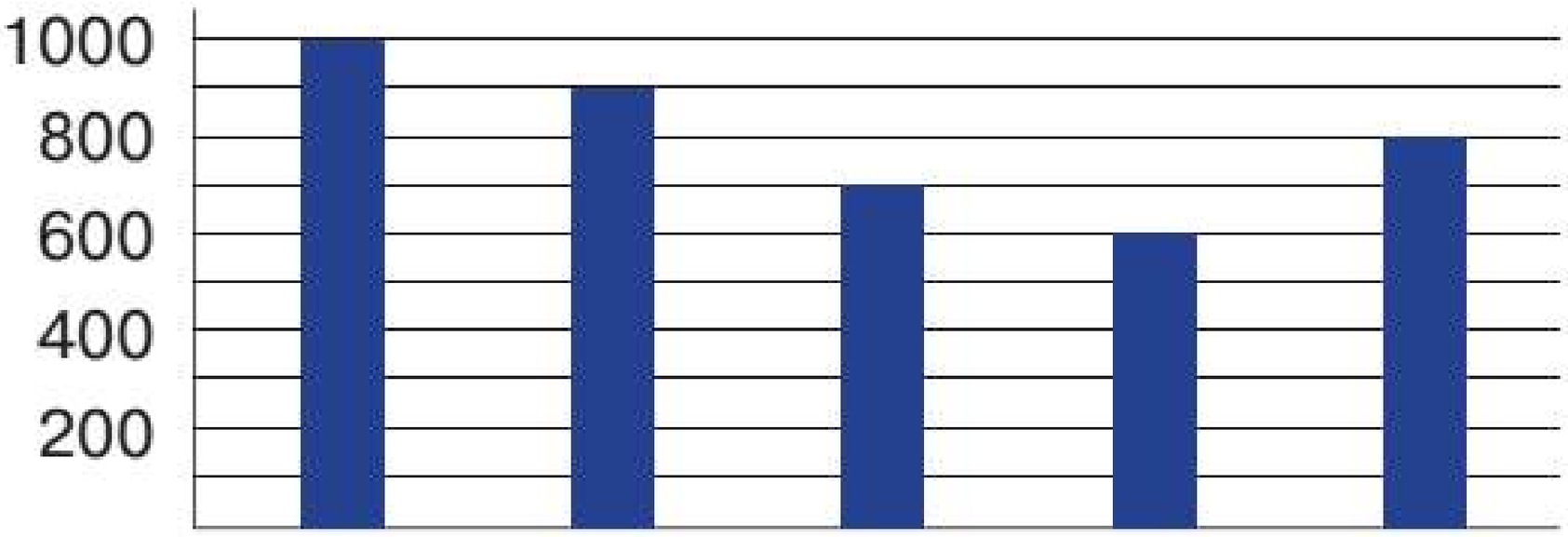

- У якій школі найбільша кількість учнів?
- На скільки більше учнів у другій школі, ніж у четвертій?
- Скільки учнів необхідно прийняти у школу 5, щоб їх кількість зрівнялася з кількістю учнів школи 1?
- Скільки учнів у школі 3?

3 Що ми отримаємо, якщо в буквений вираз поставити замість букв певні числа?

- Обчисли значення виразу $(d - 70) + k$, якщо $d = 800$, $k = 200$; $d = 400$, $k = 530$; $d = 680$, $k = 90$.

4 Зменште кожне з чисел на 40.

400	250	900	870	500	*c*

Збільште всі числа на 300.

270	190	400	60	700	d

5 У касі концертної зали за перший день продали 300 квитків, за другий — на 30 квитків менше, ніж за перший. А в третій день — на 120 квитків більше, ніж за другий. Скільки всього квитків продали за три дні?

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

6 Змоделюй задачу зручним для тебе способом.

Першого дня меблева фабрика за 7 год виготовила 28 крісел. Другого дня за 1 год фабрика виготовляла на 1 крісло більше, ніж першого. За скільки годин фабрика виготовила 20 крісел другого дня?

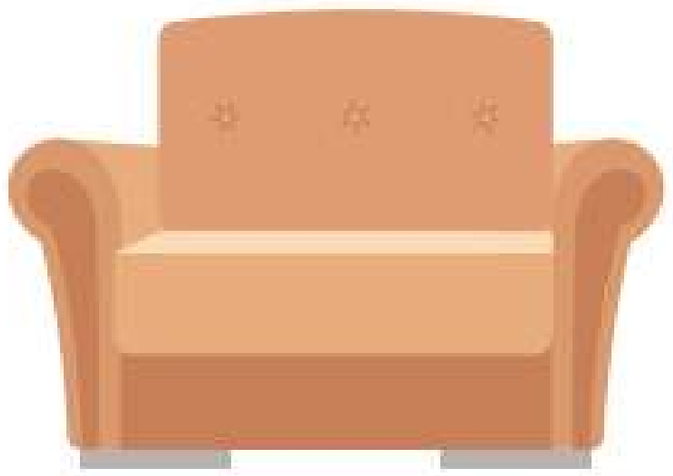

7 У першій частині циркової вистави взяло участь b артистів, а в другій — у 2 рази менше. Скільки всього артистів узяли участь у цирковій виставі?

8 Обчисли.

400 − 80	480 − (70 + 50)	700 − 8 · 5
210 + 90	970 − (230 − 120)	10 · 8 + 520
15 + 25 : 5	(260 + 340) − 90	100 − (2 · 2) · 8

9 Перевір, чи є істинною нерівність, якщо $d = 30$, $d = 24$, $d = 20$, $d = 16$, $d = 28$.

$72 - d : 4 > 62$

86 Усне додавання круглих чисел виду 450 + 80 різними способами

1 Яких значень може набути число x, якщо воно менше за 203, але більше за 197?

2 Допоможи «зібрати» сніжки. Обчисли тільки ті вирази, у яких є перехід через розряд.

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

3 Змоделюй додавання чисел 450 і 80.

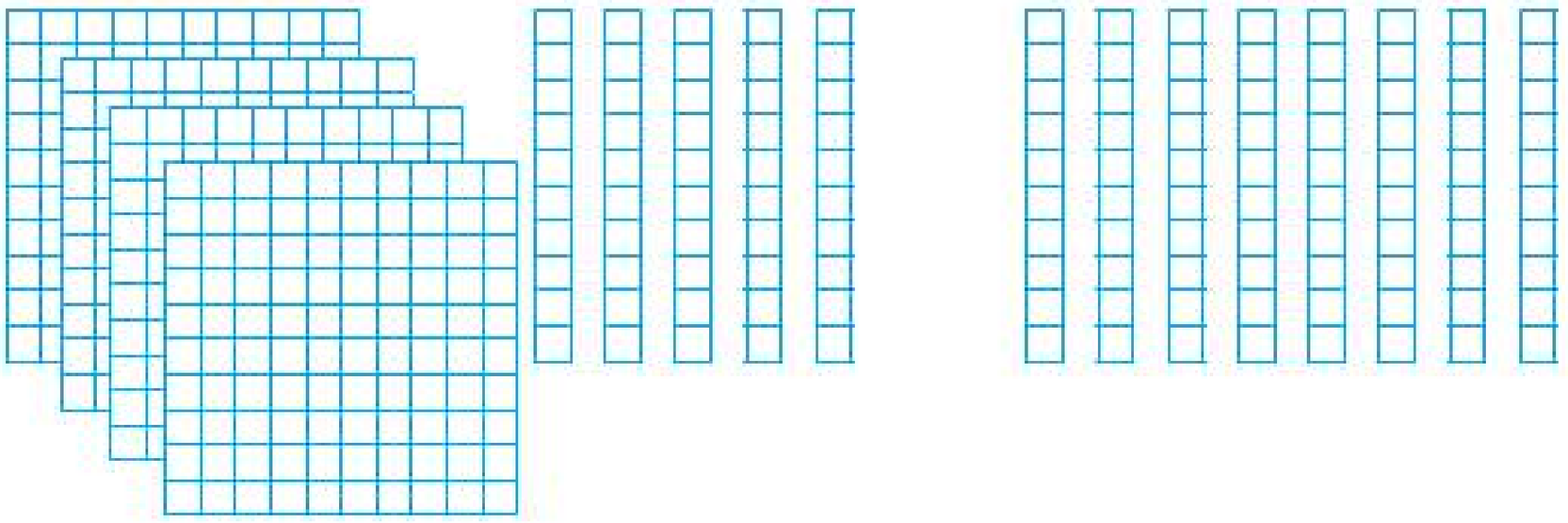

- Поясни записи.

450 + 80 = (450 + 50) + 30 = ?
50 30

450 + 80 = 400 + (50 + 80) = 400 + 130 = ?
400 50

450 + 80
45 дес. + 8 дес. = 53 дес.
450 + 80 = ?

4 Виконай додавання зручним для тебе способом.

680 + 50	430 + 90	550 + 70	720 + 90 – 300
370 + 70	260 + 80	190 + 60	340 + (170 – 90)

5 Доповни короткий запис і розв'яжи задачу.

У пекарні в перший день спекли 360 пряників, у другий — на 50 пряників більше. Встигли прикрасити 520 пряників. Скільки пряників залишилось прикрасити?

I день — 360 пр.
II день — ?, на 50 пр. >
Прикрасили —
Залишилося — ?

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

6 Склади й розв'яжи задачу за таблицею.

	В одному	Кількість	Всього
I	6	6	Однаково
II	?, на 3 >	?	

7 Побудуй три відрізки. Довжина першого у 2 рази більша, ніж третього, а довжина другого — на 2 см менша, ніж третього. Довжина третього відрізка — 5 см.

8 Обчисли та порівняй.

42 кг : 6 ... 30 кг : 5	60 м : 10 ... 35 м : 7
9 см · 4 ... 60 см – 24 см	45 л – 36 л ... 27 л : 3
42 хв + 18 хв ... · год	1 км ... 880 м + 90 м

9 Обчисли кругові вирази.

530 + 60	850 – 320	590 – 270
320 + 80	400 + 370	770 + 80

87 Усне додавання круглих чисел виду 380 + 590 різними способами

1 Доповни кожне число до 100.

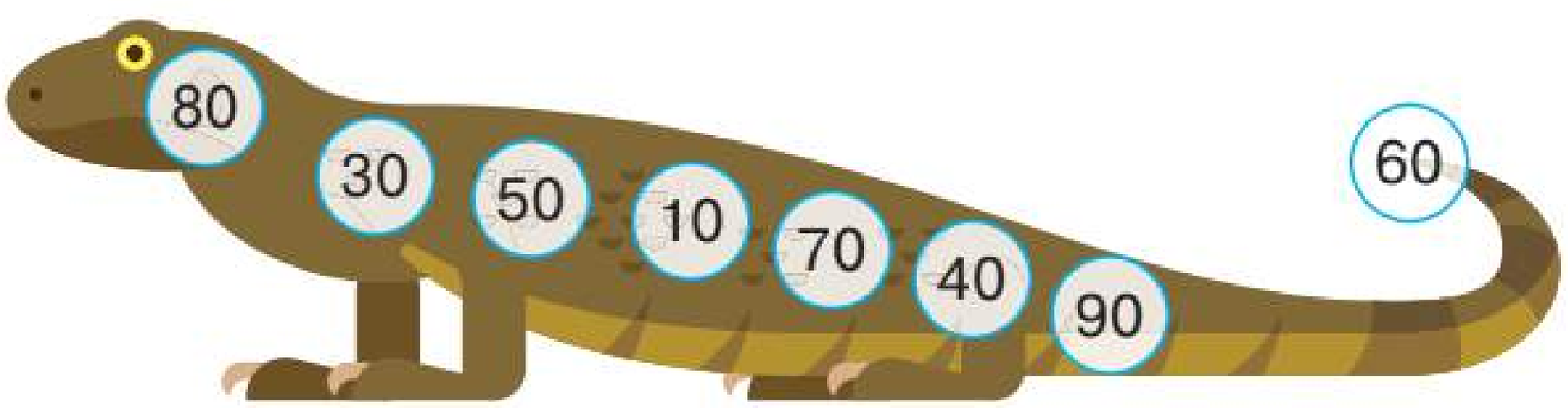

2 Розкажи, як пов'язані між собою вирази кожного стовпчика. Обчисли.

6 + 7	5 + 9	8 + 4	8 + 7
56 + 27	35 + 49	28 + 64	18 + 37

28 Додавання і віднімання в межах 1000

3 Поясни додавання 380 і 590, виконане різними способами.

380 + 590

300 80 500 90

300 + 500 = 800
80 + 90 = 170
800 + 170 = ?

380 + 590
38 дес. + 59 дес. = 97 дес.
380 + 590 = ?

380 + 590

20 570

380 + 20 = 400
400 + 570 = ?

4 Обчисли з поясненням.

470 + 370 250 + 380 760 + 160 580 + 330 670 + 140

5 Розглянь малюнок. Дай відповіді на запитання.

- Яка відстань між Києвом і Одесою?
- Які числа будуть на стовпі, що стоїть за 140 км у бік Одеси від того стовпа, який зображено на малюнку?
- На скільки кілометрів відстань до Києва більша, ніж відстань до Одеси?

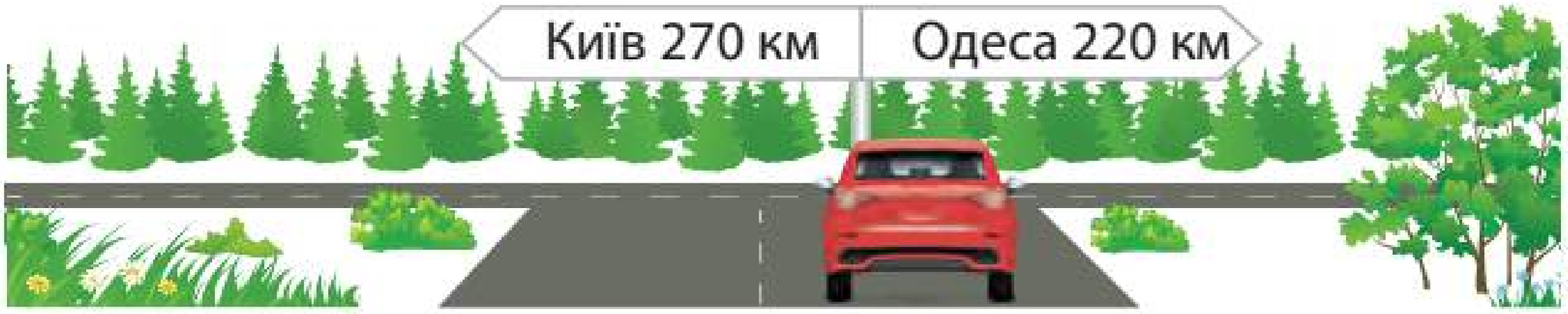

6 Обчисли.

480 + 180 260 + 40 240 + (90 + 80)
590 + 220 440 – 40 940 – (250 + 60)

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

7 Прочитай задачу. Поясни записи в таблиці. Розв'яжи задачу.

Було 24 л фарби. Її розлили у 8 однакових банок. Місткість бака на 6 л більша, ніж місткість банки. Скільки потрібно таких баків, щоб розлити 36 л фарби?

	Місткість посудини	Кількість посудин	Загальна місткість
Банка	? л	8 шт.	24 л
Бак	? на 6 л >	? шт.	36 л

8 Побудуй у зошиті такі трикутник і прямокутник. Обчисли периметр кожної фігури. Порівняй їх периметри.

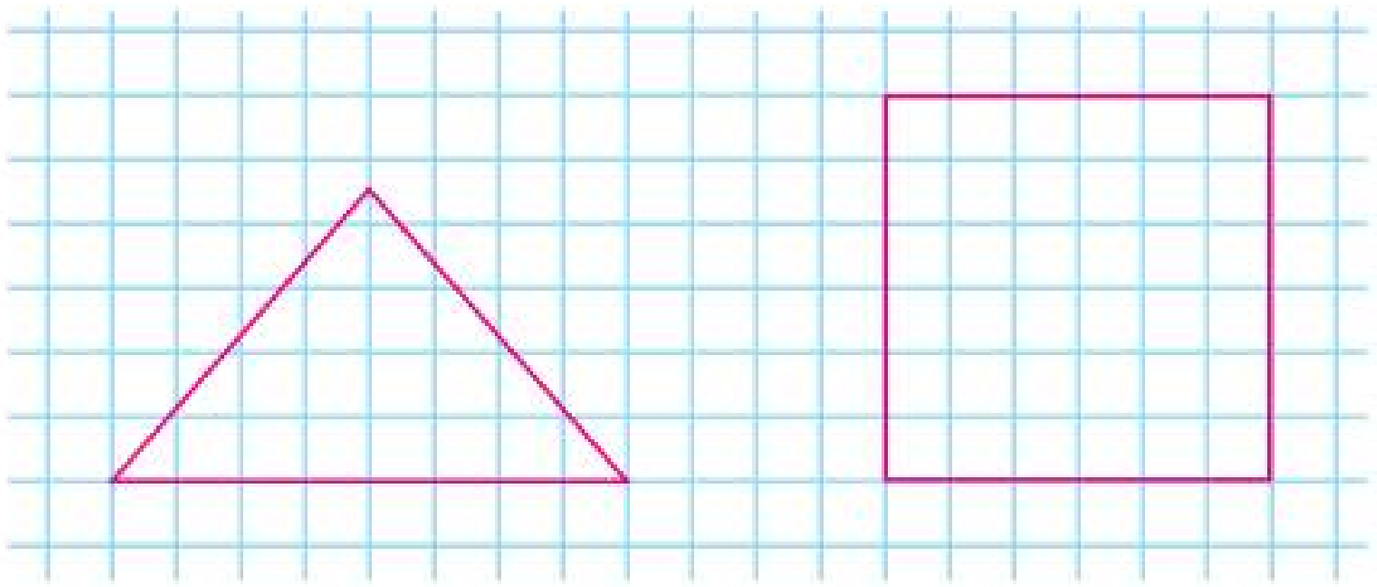

9 Обчисли значення виразу $x + y$. Значення x *та* y подані в таблиці.

x	370	540	280	450	630	260
y	560	280	350	190	290	460

88 Усне віднімання круглих чисел виду 420 – 70 різними способами

1 Обчисли.

12 – 7	16 – 9	15 – 8	13 – 5
42 – 7	36 – 9	75 – 8	53 – 5

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

2 Розклади числа на два круглі доданки.

Зразок:

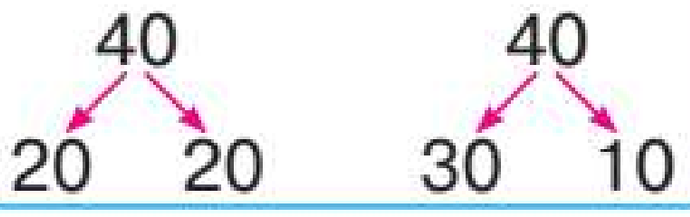

50	60	90
80	70	30

3 Поясни різні способи обчислення виразу 420 – 70.

420 – 70

420 – 20 = 400
400 – 50 = ?

420 – 70

120 – 70 = 50
300 + 50 = ?

420 – 70
42 дес. – 7 дес. = 35 дес.
420 – 70 = ?

4 Знайди різниці зручним для тебе способом.

670 – 90	240 – 50	910 – 40	530 – 70
140 – 80	460 + 280	370 – 90	750 – 560

Назви «зайвий» вираз.

5 Зранку на пошту привезли 350 посилок, а в другій половині дня — на 70 посилок менше. Скільки всього посилок привезли на пошту?

6 Змоделюй задачу зручним для тебе способом. Розв'яжи її.

На конкурс відеоматеріалів про тварин прийняли 190 робіт підлітків і 50 — дітей молодшого віку. У перший день члени журі переглянули 80 робіт. Скільки робіт їм залишилося переглянути?

7 Обчисли та порівняй.

15 дм + 29 дм ... 1 м + 3 м
1 т 6 ц – 9 ц ... 2 ц + 5 ц
1 ц 20 кг – 80 кг ... 90 кг – 40 кг
1 год – 20 хв ... 18 хв + 18 хв

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

8 Обчисли.

$2 \cdot 8 + 3 \cdot 5$	$24 : 4 + 3 \cdot 9$	$54 : 6 \cdot 10$
$7 \cdot 7 - 6 \cdot 3$	$10 \cdot 8 - 4 + 7$	$80 : (72 : 9)$

9 Склади та обчисли вирази.

- Суму чисел 360 і 50 зменш на 90.
- Різницю чисел 620 і 40 збільш на 90.
- Від числа 820 відняти суму чисел 360 і 70.

89 Усне віднімання круглих чисел виду 650 – 290 різними способами

1 Скільки потрібно додати в кожному разі, щоб отримати найменше можливе число з двома нулями в записі?

$470 + 30 = 500$

560	830	380	620	250

2 Обчисли вирази, від'ємник яких менший, ніж 50.

$74 - 29$	$65 - 58$	$95 - 46$
$83 - 37$	$100 - 54$	$84 - 17$

3 Поясни різні способи обчислення виразу 650 – 290.

650 – 290

200 90

650 – 200 = 450

450 – 90 = ?

650 – 290

65 дес. – 29 дес. = 36 дес.

650 – 290 = ?

650 – 290

250 40

650 – 250 = 400

400 – 40 = ?

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

4 Знайди різницю чисел 730 і 280. Поясни різні прийоми обчислення.

5 У зоні мішаних лісів випадає за рік 620 мм опадів, а в степовій зоні — 340 мм. На скільки міліметрів більше опадів випадає в зоні мішаних лісів, ніж у степовій зоні?

6 Для шкільного кабінету придбали фізичну карту і глобус. За всю покупку заплатили 910 грн. Ціна глобуса 290 грн. На скільки гривень карта дорожча, ніж глобус?

7 Накресли 2 відрізки: довжина першого — 9 см, а другого — становить третину довжини першого. На скільки сантиметрів перший відрізок довший, ніж другий?

8 Обчисли.

$(7 \cdot 9 + 18) : 9$	$20 : 4 \cdot 9 + 45$	$72 : 8 \cdot 4 + 26$
$54 : (68 - 59)$	$64 : 8\ (7 \cdot 8 - 48)$	$2 \cdot 9 + 7 \cdot 7$

9 Зменш кожне число на 270.

580 300 700 620 440 910

Усне віднімання круглих чисел виду 600 – 270

1 Знайди хибні рівності. Виконай відповідні обчислення та перетвори їх на істинні.

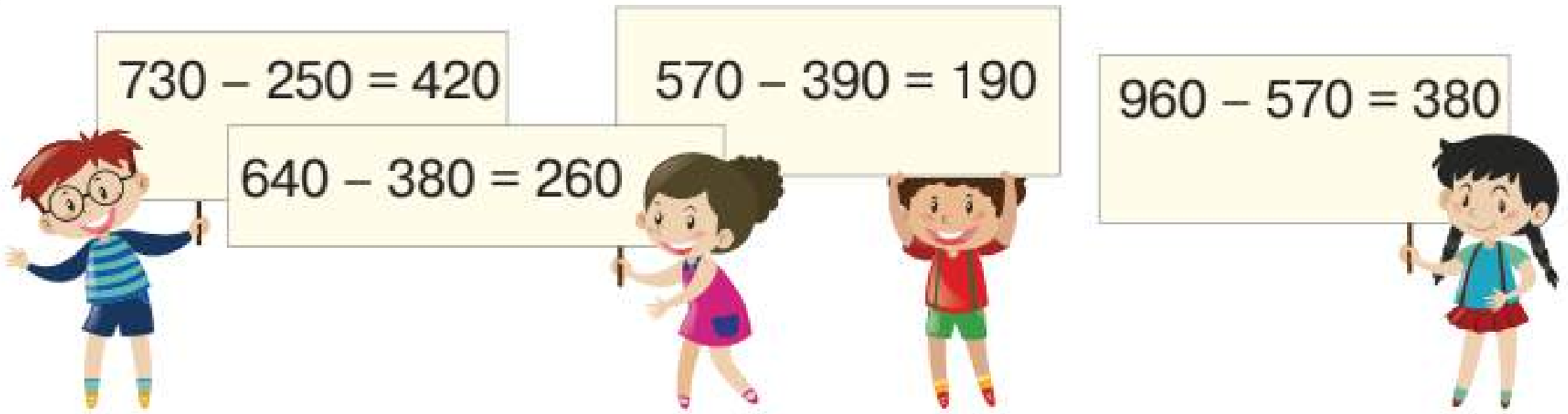

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

2 Виконай обчислення та напиши за зразком.

700 > 500 на 200

400 ... 100 на ...

300 ... 800 на ...

70 ... 900 на ...

3 Обчисли.

400 – 200 – 10 900 – 400 – 30 (600 + 300) – 40

800 – 500 – 50 500 – 400 – 40 700 – (90 – 50)

4 Поясни знаходження різниці чисел 600 і 270 різними способами.

600 – 270

600 – 200 = 400

400 – 70 = ?

600 – 270

60 дес. – 27 дес. = 33 дес.

600 – 270 = ?

5 Знайди різницю чисел 800 і 320 різними способами.

6 Якщо рухатися маршрутом, зображеним на малюнку, відстань від Києва до Полтави — 200 км, від Львова до Полтави — 680 км, від Києва до Харкова — 430 км. Знайди відстань від Полтави до Харкова; від Львова до Києва.

7 Доповни умову задачі числами. Змоделюй задачу зручним для тебе способом. Розв'яжи її.

Лимони масою 72 кг розклали в ящики, по ☐ кг у кожний, і відвезли в 2 овочеві кіоски. В один кіоск привезли ☐ ящики. Скільки ящиків лимонів привезли в другий кіоск?

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

8 Склади й розв'яжи задачу за схемою.

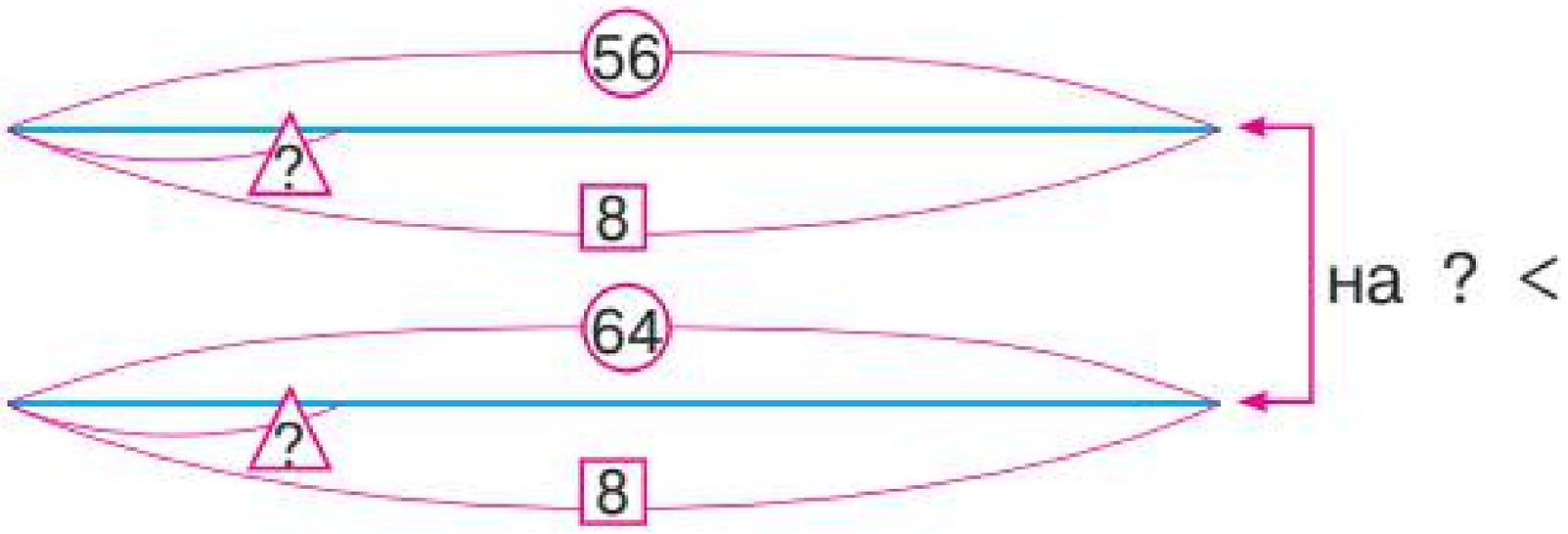

9 Розв'яжи рівняння.

$700 - a = 340$ $900 - b = 580$

91 Письмове додавання трицифрових чисел без переходу через розряд

1 Назви́ розрядний склад поданих чисел.

742	569	435	981

742

7 с. 4 дес. 2 од.

2 Виконай додавання чисел 453 і 521 усно.

$453 + 521 = (400 + 500) + (50 + 20) + (3 + 1) =$
$= 900 + 70 + 4 = ?$

- Існує письмове додавання. Розглянь запис і поясни, як треба записувати другий доданок при письмовому додаванні.

	4	5	3
+	5	2	1
	9	7	4

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

При письмовому додаванні **починаємо додавати з розряду одиниць**: одиниці додають до одиниць, десятки — до десятків, сотні — до сотень...

3 Виконай письмове додавання чисел з поясненням.

722 + 134 360 + 233 516 + 423 344 + 54

4 Визнач, які з поданих задач розв'язуються дією додавання. Виконай обчислення письмово.

- Торік у фермера було 527 овець, а цього року їх стало на 242 більше. Скільки овець стало у фермера цього року?
- На птахофабриці було 678 гусей, а качок — на 236 менше. Скільки качок було на птахофабриці?
- На конюшні було 564 кг сіна, завезли ще 433 кг. Скільки кілограмів сіна стало на конюшні?

5 Розв'яжи рівняння.

$y + 320 = 800$ $280 - x = 120$ $a - 40 = 270$

6 Змоделюй задачу зручним для тебе способом. Розв'яжи її.

За 7 днів родина витратила 14 кг картоплі. На скільки днів вистачить 18 кг картоплі, якщо денна норма витрати збільшиться на 1 кг?

7 Обчисли.

(400 – 394) · 9 8 · (300 – 295) 48 : 6 · 7

720 – 340 + 100 550 + 50 – 280 6 · 7 · 1

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

8 Софійка і Мирончик виконували письмове додавання. Перевір їхні роботи. Виправ помилки.

	3	2	1
+	4	3	2
	7	5	3

	5	0	4
+	2	3	3
	7	3	8

	5	2	3
+		4	6
	9	8	3

	6	7	5
+	3	2	4
	9	9	9

92 Письмове додавання трицифрових чисел

1 З цифр 3, 5, 2 склади всі можливі трицифрові числа (цифри в записах не повторюються).

- Збільш кожне з отриманих чисел на 300.

2 Назви...

- суму чисел 230 і 450
- різницю чисел 750 і 230
- число, що на 320 менше, ніж 800
- число, що на 70 більше, ніж 630

3 Виконай додавання письмово (запис у стовпчик).

44 + 325 384 + 513 435 + 243 517 + 362

4 До реабілітаційного ведмежого центру повинні привезти двох бурих ведмедів. Маса одного ведмедя — 353 кг, а другого — 236 кг. Яка маса двох ведмедів разом?

5 Оленчиній бабусі 67 років, вона старша за матусю на 31 рік. Оленка в 4 рази молодша, ніж мама, а татко на 29 років старший за Оленку. Скільки років Оленчиному татові?

- Склади 2 обернені задачі.

6 Складіть і розв'яжіть задачу.

Було — 370 ____
Використали — 5 ____, по _____, і 6 _____, по 5 _____
Залишилося — ?

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

7 2 м 5 дм ... 5 м 2 дм 2 м ... 14 дм 78 см ... 1 м
1 км ... 500 м 7 ц ... 70 кг 80 ц ... 9 т

8 Розгляньте діаграму. Поставте запитання одне одному, дайте на них відповіді.

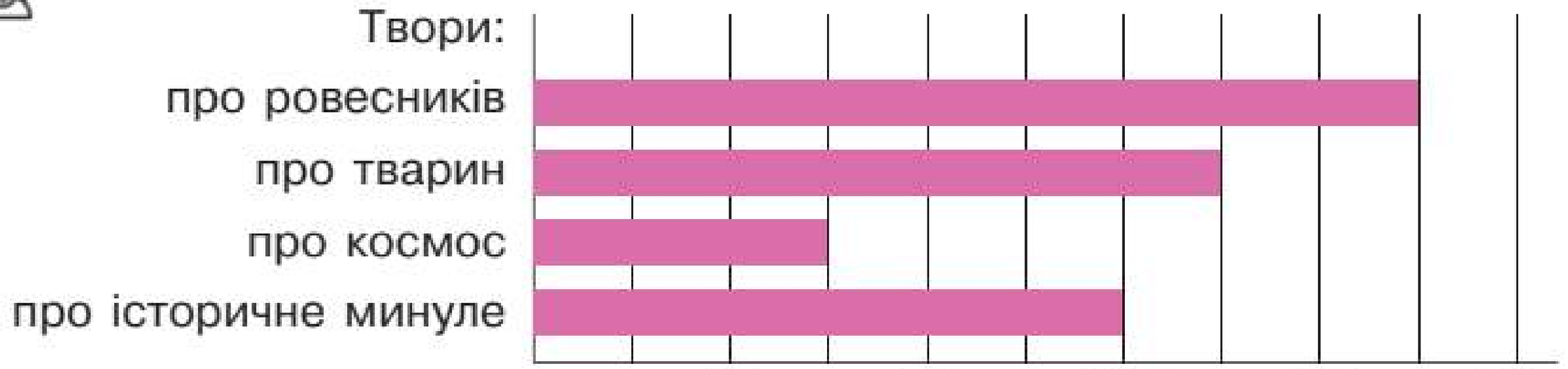

9 Спочатку виконай письмове додавання, а потім усно знайди різниці.

630 + 266 740 – 400 555 + 343 900 – 120
431 + 436 878 + 221 860 – 500 400 – 250

93 Письмове віднімання трицифрових чисел без переходу через розряд

1 Розв'яжи рівняння з невідомим від'ємником.

x – 850 = 40 y + 510 = 680 700 – a = 60

2 Розглянь запис і поясни, як потрібно записувати від'ємник при письмовому відніманні.

	4	8	7
–	2	3	5
	2	5	2

При письмовому відніманні **починаємо віднімати з розряду одиниць**: одиниці віднімають від одиниць, десятки — від десятків, сотні — від сотень...

38 •••• Письмове додавання і віднімання чисел у межах 1000

3 Знайди різниці, записуючи числа стовпчиком.

947 – 321 767 – 250 589 – 407 275 – 64

4 Розв'яжи задачі на застосування дії віднімання. Виконай обчислення у стовпчик.

- Для оздоблення вишиванок перша майстриня купила 875 м тасьми, друга — на 250 м менше. Скільки метрів тасьми купила друга майстриня?
- Один гончар привіз на ярмарок 156 глиняних виробів, а інший — на 122 вироби більше. Скільки глиняних виробів привіз на ярмарок другий гончар?
- Коваль за місяць викував 436 підків, а його учень — 215. На скільки більше підків викував коваль, ніж його учень?

5 За 7 год майстриня розписала 28 глечиків. За скільки хвилин вона розпише 40 глечиків, якщо за 1 год розписуватиме на 1 глечик більше?

6 Пригадай, які кути називаються прямими. Обчисли периметр трикутника з прямим кутом.

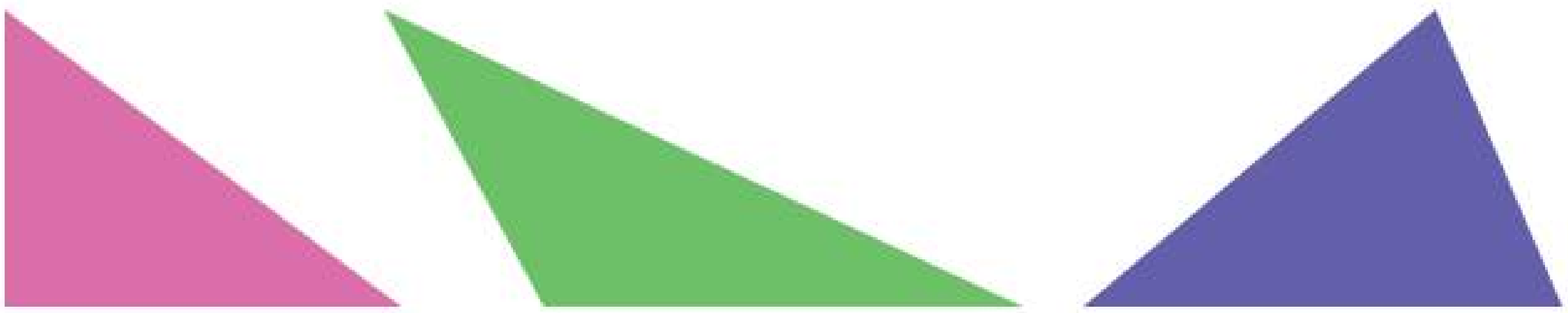

7 Доповни записи знаками дій і дужками так, щоб отримати істинні рівності.

7 □ 56 □ 47 = 63 32 □ 40 □ 9 = 8

68 □ 32 □ 9 = 4 46 □ 54 □ 6 = 55

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

8 Склади й розв'яжи рівняння.

- Якщо до невідомого числа додати 324, буде 675. Знайди невідоме число.
- Якщо від 889 відняти невідоме число, буде 643. Знайди невідоме число.

94 Письмове додавання трицифрових чисел виду 345 + 525, 243 + 464

1 Кожне з чисел зменш на 235. Виконуй обчислення письмово.

678	597	649	838

2 Поясни прийом додавання, коли при додаванні одиниць дістаємо десяток або при додаванні десятків отримуємо сотню.

$$\begin{array}{r} 356 \\ +\,424 \\ \hline 780 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 225 \\ +\,384 \\ \hline 609 \end{array}$$

6 одиниць додати 4 одиниці, отримуємо 10. Записуємо 0 під одиницями, 1 десяток переносимо в наступний розряд («запам'ятовуємо»). Додаємо 5 і десяток, який «запам'ятали». До отриманої суми додаємо 2. Записуємо результат під десятками. Далі додаємо сотні.

3 Обчисли суми, записуючи доданки стовпчиком.

324 + 633 545 + 125 317 + 291 612 + 58

4 Андрійко зібрав a каштанів, а Поліна — b каштанів. Скільки каштанів діти зібрали разом?

- Розв'яжи задачу, якщо $a = 162$, $b = 128$.

5 У парку 264 берези. Це на 142 дерева менше, ніж кленів. Скільки кленів у парку?

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

6 За перший місяць завод випустив 212 верстатів, а за другий — на 6 верстатів більше. Залишилося випустити 175 верстатів. Скільки верстатів було замовлено заводу?

7 Виберіть числа, коли подані нерівності є істинними.

1, 4, 6, 10, 16, 18, 24, 56, 80, 100

$24 : a > 8$ $\quad x : 10 > 11$ $\quad 2 \cdot 9 > c$

8 Відрізали 6 дм стрічки. Це третина усієї стрічки. Чому буде дорівнювати половина цієї стрічки?

9 Перевір учнівську роботу. Якщо допущені помилки, обчисли вирази правильно.

427 + 423 = 840	351 + 219 = 570	555 + 254 = 709	196 + 313 = 500	725 + 125 = 850

95 Письмове віднімання трицифрових чисел виду 540 – 216, 708 – 435

1 Продовж ряди чисел.

- 100, 150, 200, ... (до 500)
- 700, 730, 760, ... (до 1000)
- 800, 760, 720, ... (до 400)

2 Розглянь записи й поясни прийом віднімання, якщо в зменшуваному число одиниць або число десятків дорівнює нулю.

	5	8	0
−	3	2	7
	2	5	3

	8	0	7
−	4	2	3
	3	8	4

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

Від 0 ми не можемо відняти 7, тому «позичаємо» 1 десяток з наступного розряду. Отримали 10. Від 10 віднімаємо 7, записуємо 3 в розряді одиниць. Пам'ятаємо, що з розряду десятків «позичили» 1. Від 7 відняти 2, буде 5. Записуємо результат. Віднімаємо сотні.

3 Обчисли різниці письмово.

887 – 782 640 – 127 503 – 122 780 – 59

4 Розв'яжи задачу. Виконай дії в стовпчик.

Від села до обласного центру можна проїхати прямою дорогою або через райцентр. На скільки кілометрів пряма дорога коротша, ніж дорога через райцентр?

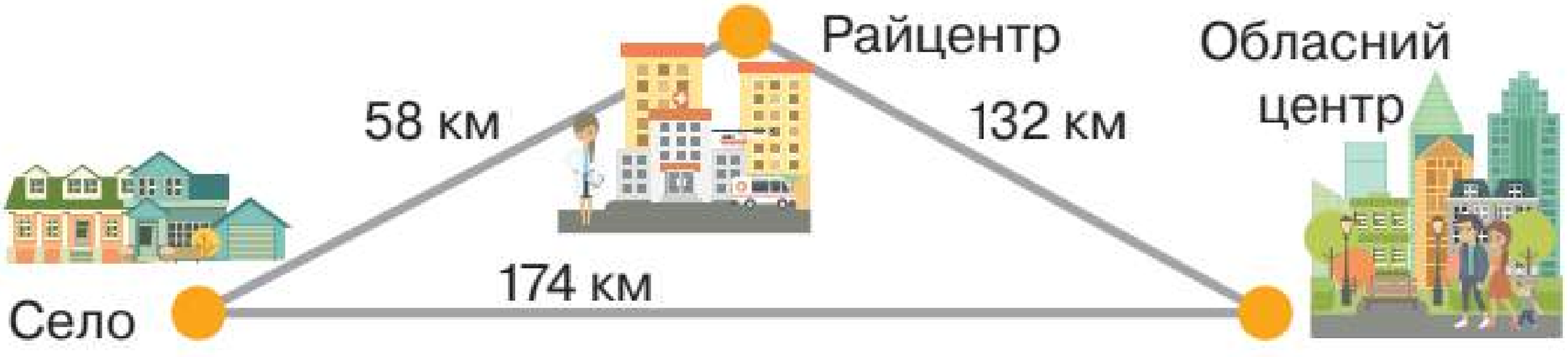

5 Перше число 405, друге — на 165 менше, ніж перше, а третє — на 120 менше, ніж друге.

- Постав питання, щоб задача розв'язувалася двома діями; трьома діями.

6 Ремонтна бригада мала полагодити за рік 875 ліфтів. За перше півріччя відремонтували 477, за друге — 513 ліфтів. На скільки більше ліфтів відремонтували, ніж передбачалося?

7 Які вирази можна обчислити усно, а які — письмово? Обчисли.

541 + 363 340 – 122 809 – 237 800 – 5
764 + 16 680 – 47 407 – 147 170 + 5

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

8 Виконай дії з іменованими числами.

5 м – 5 дм	5 м 6 дм – 8 дм	1 т – 7 ц
5 м – 5 см	5 м 6 см – 8 см	2 м : 5

96 Письмове додавання трицифрових чисел з переходом через розряд

1 Порівняй числа (виконай обчислення в стовпчик).

670 > 546 на ... 545 < 707 на ...

2 Обчисли усно.

7 + 8	6 + 7	12 – 5	14 – 8
70 + 80	60 + 70	120 – 50	140 – 80

3 Розглянь записи та поясни прийом додавання, якщо сума одиниць більша за 10 або сума десятків більша за 10 десятків.

	3	6	8
+	2	2	5
	5	9	3

	6	7	4
+	1	6	3
	8	3	7

4 Обчисли значення сум, записуючи числа у стовпчик.

325 + 113 428 + 344 254 + 247 112 + 429

5 Склади й розв'яжи задачу за коротким записом.

Лінійок — 320
Олівців — ?, на 245 більше, ніж лінійок
Гумок — ?, на 300 менше, ніж олівців

6 Виконай схематичний рисунок до задачі. Розв'яжи її.

Два потяги вийшли назустріч один одному з двох міст. Перший потяг пройшов до зустрічі 246 км, а другий — на 20 км менше. Яка відстань між містами?

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

7 Обчисли периметр кожного прямокутника.

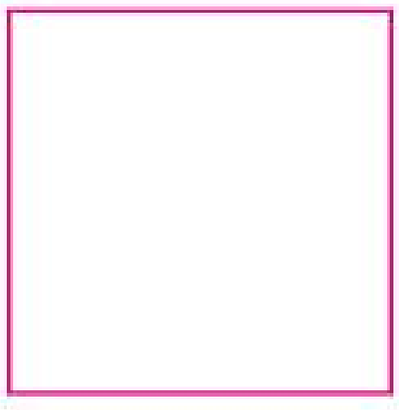

8 Обчисли.

452 + 239	155 + 375	485 + 57	360 – 3 · 3
409 – 227	127 + 182	460 + 270	360 + 3 · 9

9 Добери доданок так, щоб віднімання виконувалося з переходом через розряд. Обчисли.

+ 6 3 9 2 4 ___	+ 3 4 5 2 ___ 3	+ 5 7 6 3 ___ 2	+ 4 3 6 5 3 ___

97 Письмове віднімання трицифрових чисел з переходом через розряд

1 Запиши числа, у яких...

9 сот. 7 дес. 1 од.	7 сот. 8 дес.	4 сот. 7 од.
6 од. третього розряду і 2 од. першого розряду		

- Запиши число, що передує числу 200.
- Запиши, скільки всього десятків у числі 777.
- Запиши в сантиметрах 2 м 9 см.

2 Додай тільки ті числа, у яких сума одиниць більша за 10.

285 + 409 632 + 287 543 + 328 197 + 781

3 Обчисли значення різниць, записуючи числа стовпчиком.

429 – 175 556 – 382 808 – 235 735 – 254

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

4 Поясни, як виконали віднімання з переходом через розряд.

	9	4	5
−	2	1	7
	7	2	8

	6	7	7
−	3	9	4
	2	8	2

5 Черепахи живуть до 350 років, а кити — до 70.

- Постав запитання і розв'яжи задачу.

6 Діти допомагали дорослим садити кущики полуниць. Було 650 кущиків. Дорослі посадили 316 кущиків, а діти — на 120 менше. Скільки кущиків полуниць залишилося посадити?

7 Склади й розв'яжи задачу за коротким записом.

Було — 926 грн
Витратили — 324 грн і 447 грн
Чи вистачить грошей на ... за 150 грн?

8 Обчисли.

728 − 535 453 − 227 257 + 238 60 − 7 · 8

98 Письмове додавання трицифрових чисел виду 358 + 274

1 Запиши числа, у яких...

3 сот. 4 дес. 6 од. 2 сот. 3 дес. 2 сот. 7од.

5 од. третього розряду і 6 од. першого розряду

- Запиши «сусідів» числа 600.
- Запиши в сантиметрах 3 м 7 см.

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

2 Назви ті значення a, при яких нерівність $a - 33 > 40$ є істинною.

70 71 72 73 74 75

3 Розглянь запис і поясни, як виконали додавання з переходом через розряд.

	3	5	8
+	2	7	4
	6	3	2

4 Обчисли значення сум, записавши доданки стовпчиком.

756 + 187 634 + 286 359 + 242 107 + 277

5 Юні конструктори збудували вітряк, який за годину перемелює 140 кг зерна. Після двох годин роботи вітряка залишилося змолотити 136 кг зерна. Скільки кілограмів зерна потрібно було змолоти?

6 Було 9 м якірного тросу, масою 72 кг. Від тросу відрізали шматок завдовжки 4 м. Яка маса цього шматка тросу?

- Склади й розв'яжи обернену задачу, в якій потрібно дізнатися довжину відрізаного шматка якірного тросу.

7 У двох касах було 807 грн. Коли з першої каси видали 167 грн, в ній залишилося 123 грн. Скільки грошей було в кожній касі спочатку?

- Склади одну обернену задачу.

8 Розв'яжи рівняння, у яких потрібно знайти невідоме зменшуване.

$x - 367 = 456$ $256 + x = 789$

$y - 367 = 357$ $879 - y = 659$

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

9 Перевір учнівську роботу. Обчисли вирази, у яких були допущені помилки.

$$\begin{array}{r} 438 \\ +\ 274 \\ \hline 712 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 588 \\ +\ 195 \\ \hline 683 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 239 \\ +\ 493 \\ \hline 722 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 497 \\ +\ 455 \\ \hline 852 \end{array}$$

99 Письмове віднімання трицифрових чисел виду 325 – 246

1 Запиши числа, у яких...

5 сот. 2 дес. 3 од. | 7 сот. 4 дес. | 9 сот. 5 од.

4 од. 3-го розряду і 8 од. 2-го розряду

2 Розглянь запис і поясни, як виконали віднімання з переходом через розряд.

$$\begin{array}{r} 325 \\ -\ 146 \\ \hline 179 \end{array}$$

3 Обчисли письмово з поясненням.

944 – 358 820 – 355 407 – 259 333 – 147

4 Кременчуцьке водосховище — найбільше на Дніпрі. Його довжина і ширина разом становлять 177 км. Ширина водосховища — 28 км. На скільки кілометрів ширина водосховища менша, ніж його довжина?

- Виконай схематичний рисунок до задачі. Запиши коротку умову та розв'язання.

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

5 Яблука масою 45 кг розклали порівну в 5 ящиків. Груш у такий ящик уміщається на 1 кг менше, ніж яблук. Скільки кілограмів груш можна розкласти в 6 таких ящиків?

- До якої частини умови задачі підходить подана модель?

6 Обчисли периметр поданого прямокутника. Накресли в зошиті квадрат із таким самим периметром.

7 Перевір, чи є істинною нерівність $36 : d < 8$ при $d = 4, 6, 9$.

8 Добери відповідні значення букв. Обчисли різницю 525 і отриманого числа.

$$\begin{array}{r} 525 \\ +\ acx \\ \hline 763 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 525 \\ -\ acx \\ \hline \end{array}$$

100 Письмове додавання і віднімання трицифрових чисел

1 Доповни до 100.

60	65	75	80	84	90	92	96

- Доповни до 1000.

600	650	700	720	800	880	900	960

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

2 Що більше і на скільки більше?

$6 \cdot 9 > 50$ на 4	$5 \cdot 7$ ... 40 на ...	54 : 6 ... 7 на ...
$5 \cdot 5$ ... 10 на ...	$6 \cdot 6$ ... 12 на ...	81 : 9 ... 10 на ...

3 Виконай обчислення письмово.

154 + 248	455 + 115	191 + 219
475 – 379	580 – 156	508 – 156

4 Склади й розв'яжи задачу за малюнком.

5 Із 48 м тканини пошили 8 підковдр. Скільки простирадл можна пошити з 27 м тканини, якщо на одне простирадло використовувати на 3 м тканини менше, ніж на ковдру?

6 Накресли такі квадрат і прямокутник, щоб периметр кожного дорівнював 16 см.

7 Розглянь малюнки та обчисли.

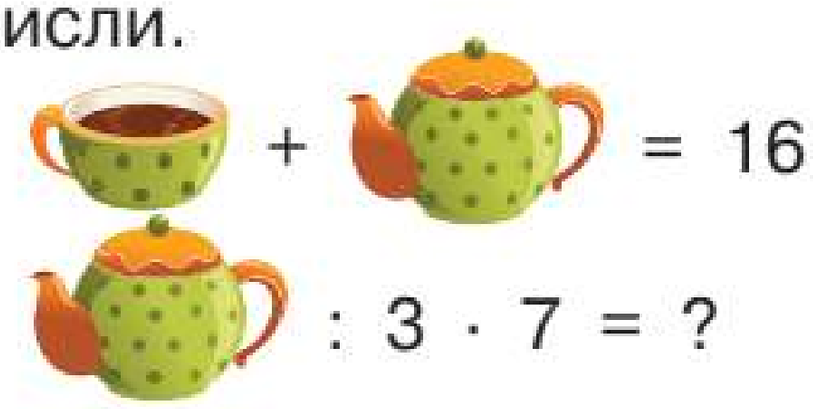

8 Хлопчик проїхав на велосипеді від свого будинку 400 м, потім у протилежному напрямку — 545 м. Скільки всього метрів проїхав хлопчик? На якій відстані від свого будинку він опинився?

- Виконай схематичний рисунок до завдання. Виконай обчислення письмово.

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

101 Письмове віднімання трицифрових чисел

1 Скільки всього сотень у поданих числах? Скільки всього десятків?

100	210	590	750	999	1000

2 Поясни спосіб обчислення.

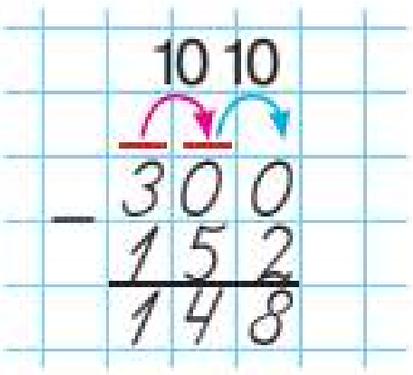

Від 0 не можемо відняти 2, тому нам потрібно «позичити» десяток з наступного розряду. Але в наступному розряді стоїть 0, тому не можемо «позичити». Ми «позичаємо» сотню з наступного розряду. 1 сот. = 10 дес. Тепер у розряді десятків маємо 10. «Позичаємо» 1 десяток у розряд одиниць. У розряді десятків залишається 9. Від 10 віднімаємо 2, отримуємо 8. Від 9 віднімаємо 5, отримуємо 4. Далі віднімаємо сотні, пам'ятаючи, що 1 «позичили».

- Продовж обчислення.

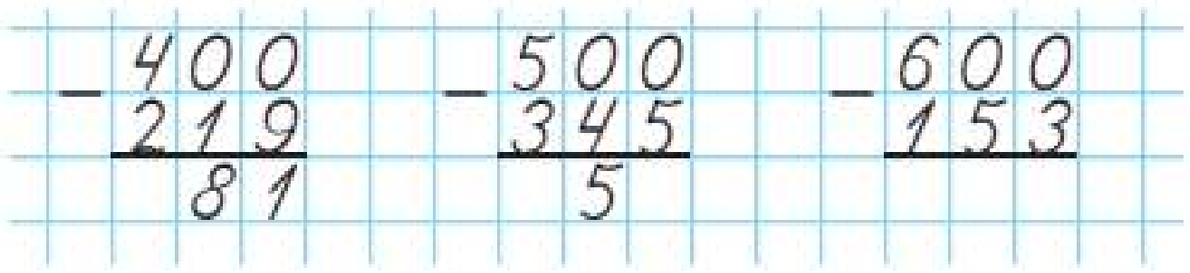

3 Розв'яжи рівняння, виконуючи обчислення письмово.

$x - 325 = 478$ $503 - x = 299$ $x + 169 = 800$

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

4 На годування птахів у зоопарку витратили ячменю 324 кг, проса 380 кг, а кукурудзи — на 128 кг менше, ніж проса. Скільки всього зерна витратили на годування птахів?

5 Виноград, маса якого 54 кг, розклали в 9 кошиків. Скільки знадобиться ящиків, щоб розкласти 63 кг винограду, якщо в ящик уміщається на 2 кг винограду більше?

6 AC = 8 см, BD = 6 см. AD = 12 см. Яка довжина відрізків AB, BC і CD? (На рисунку відрізки зображено схематично.)

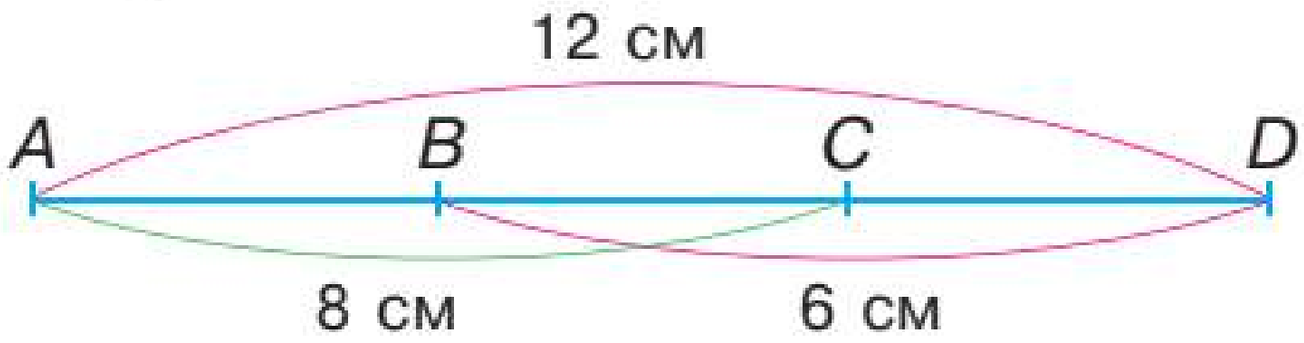

7 Розкажи, які числа слід уписати в квадрати, щоб сума по горизонталі, по вертикалі та по діагоналі була однаковою.

		34
10	42	
50		

200	450	100
	250	
		300

8 Автобус проїхав від станції Чернівці до станції Ужгород 400 км, а потім поїхав у зворотному напрямку тим самим маршрутом. Він проїхав 288 км. На якій відстані від станції Чернівці перебуває автобус?

- Виконай схематичний рисунок. Обчисли письмово.

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

102 Письмове віднімання трицифрових чисел

1 Перевір, чи є нерівності істинними при $a = 5$.

$36 : 9 \cdot a > 19$ $\quad$ $(33 - a) : 7 < 3$

$(100 - 45 - a) : a > 11$ $\quad$ $a \cdot (63 - 56) < 37$

2 Пригадай порядок дій у виразах. Виконай обчислення письмово.

$972 - 358 - 539$ $\quad$ $278 + (700 - 415)$

Зразок: $622 - 128 - 324 = 170$

1)
$$\begin{array}{r} 622 \\ -\,128 \\ \hline 494 \end{array}$$

2)
$$\begin{array}{r} 494 \\ -\,324 \\ \hline 170 \end{array}$$

3 Розв'яжи рівняння. Виконуй обчислення письмово.

$247 + x = 1000$ $\quad$ $407 - y = 118$ $\quad$ $p - 127 = 192$

4 Розв'яжи задачу двома способами.

На верстаті за 1 год обробляли 7 деталей, а після його вдосконалення — 9 деталей. На скільки деталей більше стали обробляти на верстаті за 8 год?

5 На дні народження діти вітали іменинника та їли торт протягом 40 хв. Їли торт і грали в ігри протягом 45 хв. Усього вітання, частування та ігри тривали 60 хв. Скільки хвилин тривало вітання, скільки — частування, і скільки — ігри?

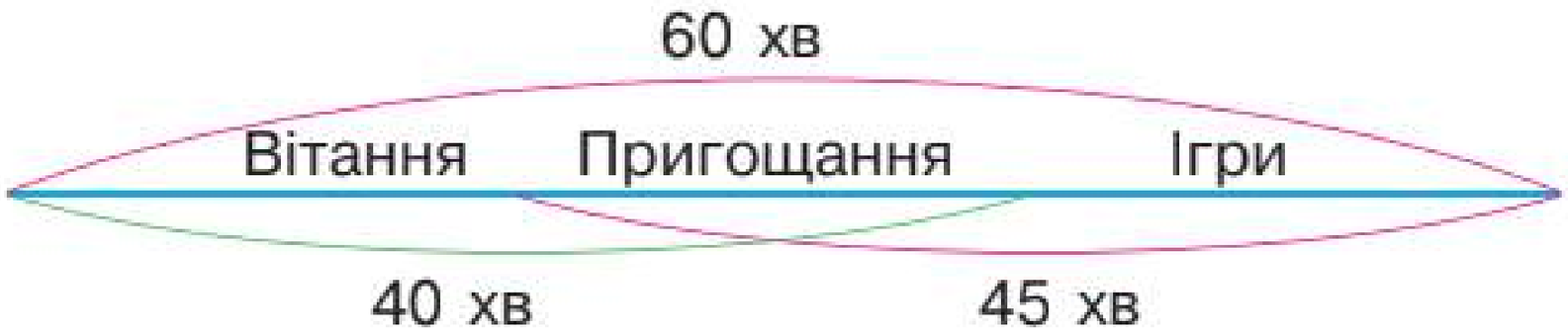

6 Накресли коло з радіусом 5 см. Чи поміститься в цьому колі відрізок завдовжки 8 см? А завдовжки 11 см?

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

7 Запиши істинні рівності, доповнивши їх відповідними знаками дій і дужками.

7 □ 56 □ 47 = 63 | 46 □ 54 □ 6 = 55

32 □ 40 □ 9 = 8 | 84 □ 39 □ 5 = 9

68 □ 32 □ 9 = 4 | 28 □ 8 □ 6 = 76

8 Доповни записи відповідними числами.

_ 7 0 0 1 6 4 4	_ 8 0 0 6 4 8

103 Закріплення вивченого матеріалу

1 Склади та обчисли вирази.

- Різницю чисел 300 і 60 збільш на добуток чисел 6 і 7.
- Суму чисел 310 і 560 зменш на 290.
- Частку чисел 81 і 9 збільш на суму чисел 840 і 90.

2 Виконай обчислення та порівняй.

250 + 360 ... 710 – 80 | 600 – 120 ... 260 + 240

410 – 340 ... 560 – 490 | 390 + 90 ... 600 – 120

3 Розв'яжи рівняння. Виконай перевірку.

$x + 314 = 600$ $500 - y = 255$ $c - 295 = 491$

4 У парку росте 360 каштанів, беріз — на 296 менше, а кленів — стільки, скільки каштанів і беріз разом. Скільки всього дерев росте в парку?

5 Учитель купив для учнів і учениць 1-го класу 2 десятки зошитів у клітинку і стільки ж — у лінійку. П'яту частину всіх зошитів він уже підписав. Скільки зошитів залишилося підписати педагогові?

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

6 Накресли три відрізки. Перший — завдовжки 8 см, другий — у 2 рази коротший, ніж перший, а третій — на 2 см довший, ніж перший.

7 На першому полі працювало 13 тракторів, а на другому — 15. Скільки тракторів мають переїхати на друге поле, щоб на ньому стало на 10 тракторів більше, ніж залишилося на першому полі?

8 Доповни записи відповідними числами.

$$\begin{array}{r} 786 \\ -\ \square\square \\ \hline 34 \end{array} \qquad \begin{array}{r} \square2 \\ +\ 6\square \\ \hline 980 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 600 \\ -\ \square\square \\ \hline 407 \end{array}$$

104 Усне множення і ділення чисел на 10, 100

1 Перевір, чи є істинними подані рівності. Знайди помилки та виконай обчислення правильно.

7 ц – 200 кг = 500 кг

3 м 9 см – 20 см = 19 см

1 км – 340 м = 760 м

2 Запиши подані числа. Підкресли в них число, що позначає загальну кількість десятків.

100	200	300	700	800	1000

- Запиши круглі числа, які містять...

50 дес.	60 дес.	90 дес.	100 дес.

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

3 Розглянь записи. Виконай обчислення.

5 · 1 дес. = 5 дес. 5 · 10 = 50	5 · 10 дес. = 50 дес. 5 · 100 = 500
8 · 1 дес. 8 · 10	8 · 10 дес. = 80 дес. 8 · 100
7 · 1 дес. 7 · 10	4 · 10 дес. 4 · 100

Щоб помножити число на 100, треба до нього справа приписати два нулі.

$$6 \cdot 1\mathbf{00} = 6\mathbf{00}$$

4 Обчисліть. З кожної отриманої рівності на множення складіть і запишіть дві рівності на ділення.

3 · 10 30 · 10 3 · 100

Щоб поділити на 100 число, яке закінчується нулями, треба в ньому справа закрити два нулі.

$$6\mathbf{00} : 1\mathbf{00} = 6$$

5 Обчисли.

6 · 100	60 · 10	8 · 100	800 : 10
10 · 100	900 : 100	1000 : 100	1000 : 10

6 Розглянь схематичний рисунок і обчисли довжини відрізків *AB*, *BC* і *CD*.

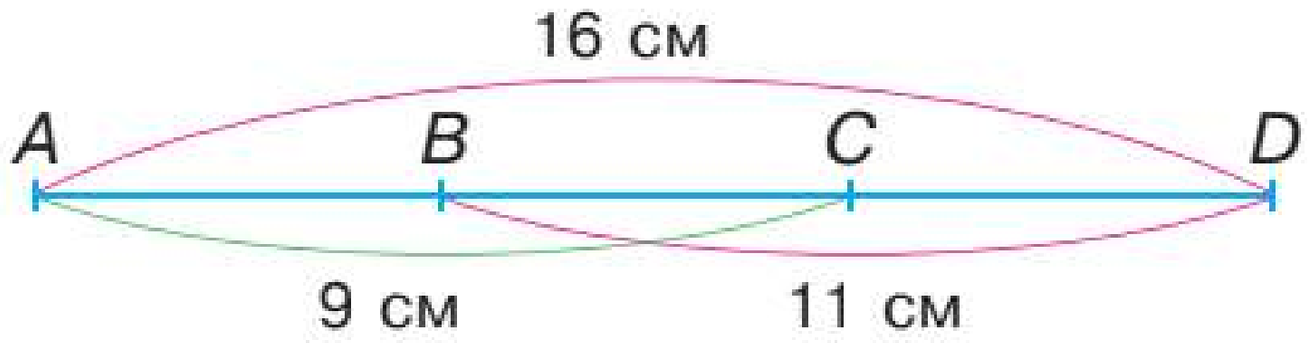

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

7 На фермі вирощують курей, гусей і качок — усього 208. Курей і качок — 129, а качок і гусей — 115. Скільки на фермі курей, скільки — гусей і скільки — качок?

• Розв'яжіть задачу: один/одна з вас — першим способом, інший/інша — другим способом. Порівняйте відповіді.

8 Склади й розв'яжи задачу за даними таблиці.

Товар	Ціна	Кількість	Вартість
Пончик	30 грн	10	?
Паперовий пакет	2 грн	8	

9 Перевір, при яких значеннях p та m нерівності є істинними.

$p \cdot 100 + 28 > 400$ $\quad p = 2, 3, 4, 5$

$m : 100 + 28 < 32$ $\quad m = 200, 300, 400, 500$

105 Усне множення і ділення круглих чисел

1 «Збери» всі кольорові м'ячики на доріжці.

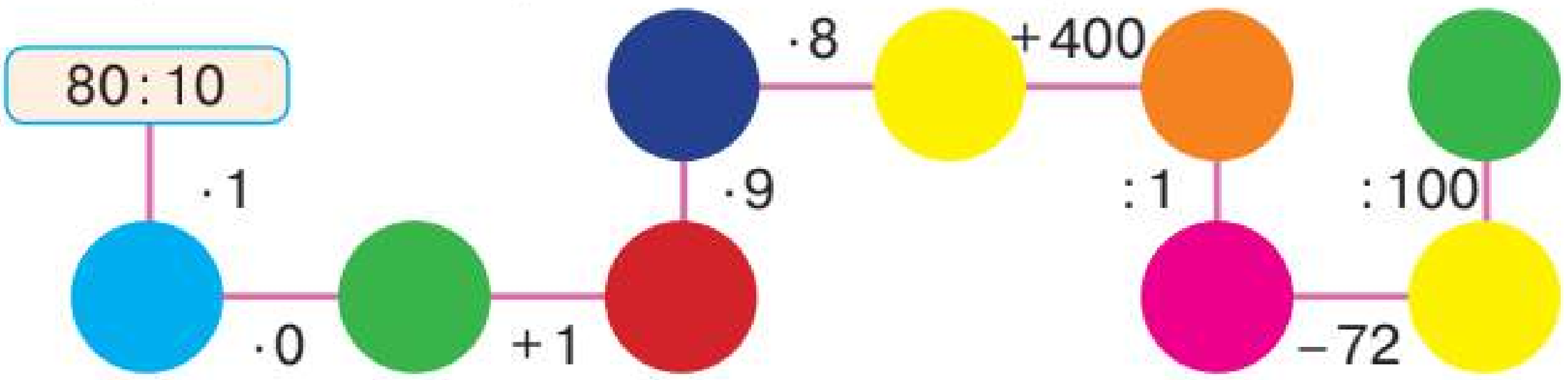

2 Знайдіть раціональний спосіб обчислення виразів. Виконайте обчислення.

$100 \cdot 3$ $\quad 10 \cdot 12$ $\quad 100 \cdot 5$

$10 \cdot 35$ $\quad 100 \cdot 9$ $\quad 10 \cdot 48$

• Визначте загальну кількість десятків у кожному отриманому числі. Підкресліть відповідні цифри.

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

3 Розглянь записи. Виконай обчислення.

3 дес. · 3 = 9 дес. 30 · 3 = 90	6 дес. : 3 = 2 дес. 60 : 3 = 20
4 дес. · 2 40 · 2	8 дес. : 4 80 : 4
5 дес. · 4 50 · 4	10 дес. : 2 100 : 2

6 сот. : 3 = 2 сот. 600 : 3 = 200	
8 сот : 4 800 : 4	10 сот. : 2 1000 : 2

4 Знайди вирази з однаковими значеннями. Прочитай їх парами.

4 · 200	15 · 10	400 · 2	90 · 2
300 · 3	50 · 3	3 · 300	20 · 9

5 Обчисли.

5 · 30 – 60	3 · 200 – 80	400 : 2 + 600 : 2
7 · 40 + 20	800 : 2 + 400	(400 + 600) : 2

6 Для приготування домашнього вишневого лимонаду взяли 300 г вишень, а цукру — у 3 рази менше. Імбиру взяли на 75 г менше, ніж цукру. Скільки імбиру взяли для приготування лимонаду?

7 Склади й розв'яжи задачу за поданою схемою.

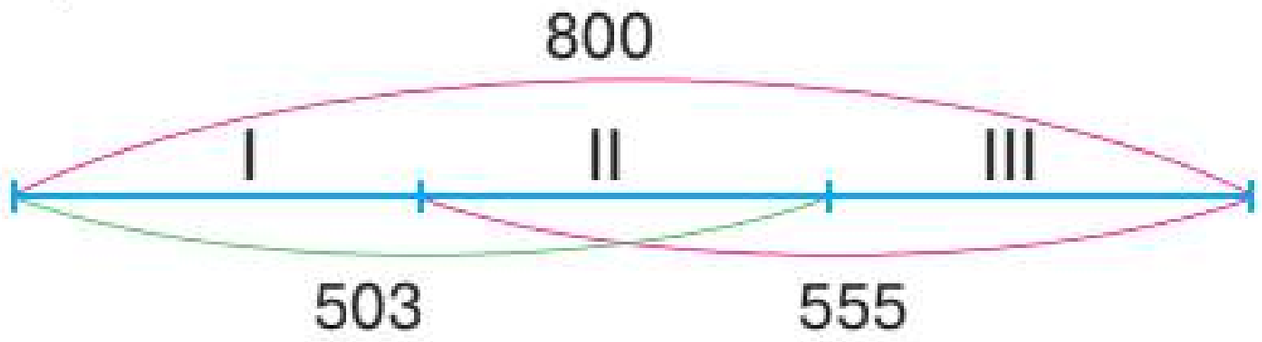

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

8 Виконай обчислення та порівняй.

1000 : 2 ... 10 · 50 600 : 10 · 2 ... 200

720 : 8 ... 120 – 40 810 : 9 · 10 ... 1000

106 Усне множення і ділення круглих чисел різними способами

1 Визнач, яких множників бракує на картках.

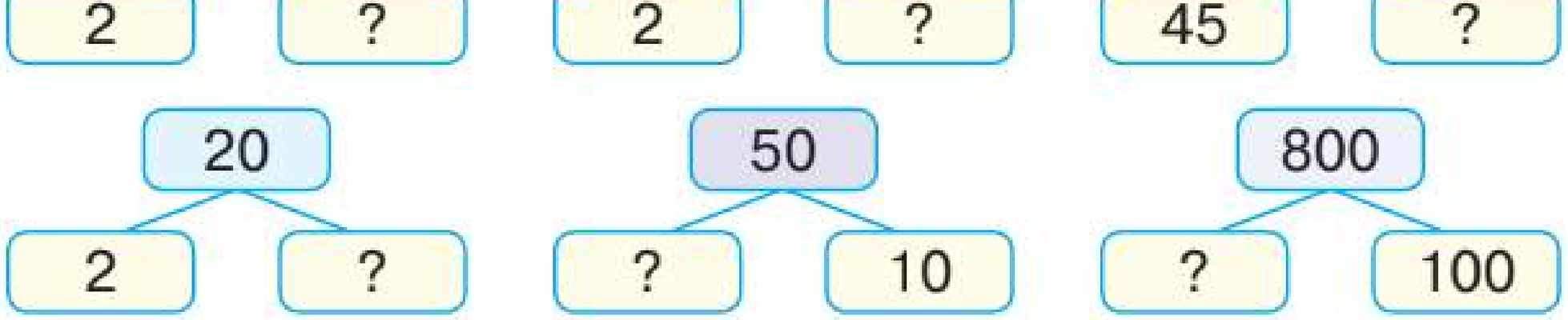

2 Розгляньте 2 способи обчислення виразу.

I спосіб
$3 \cdot 20 = 20 \cdot 3 = 60$

II спосіб
$3 \cdot 20 = 3 \cdot 2 \cdot 10 = 60$

- Обчисліть вираз 6 · 30 двома способами: хтось із вас — першим способом, інший/інша — другим. Порівняйте результати обчислень.
- «Поміняйтеся» способами та обчисліть вираз 8 · 70. Порівняйте результати обчислень.
- Поясніть, як слід міркувати, застосовуючи кожний зі способів. Розкажіть, який із них є більш зручним для вас.

3 Склади та обчисли вирази за даними таблиці.

Зменшуване	360	830	900:3	80·4	90·8	640:8
Від'ємник	420:10	100:2	70·2	350:7	160	160:2

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

4 Тренерка купила футбольний м'яч, скакалку та пару тенісних ракеток. Скакалка та ракетки коштують 564 грн, ракетки та м'яч — 895 грн. За всю покупку тренерка заплатила 1000 грн. Скільки коштує скакалка, скільки — футбольний м'яч і скільки — ракетки?

5 На святі 5 дітей отримали в подарунок 45 повітряних кульок, кожна дитина порівну. Скільки повітряних кульок у трьох із цих дітей?

6 Через річку збудовано міст завдовжки 70 м. Він має 3 прогони. Довжина середнього прогону 30 м. Знайди довжину крайніх прогонів, якщо вони рівні між собою.

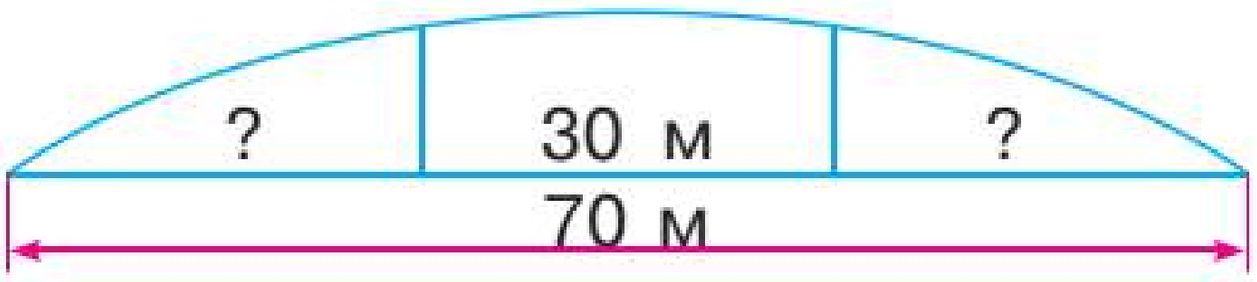

7 Скільки є різних трицифрових чисел, у кожному з яких сума цифр дорівнює 3? Запиши їх.

8 Розв'яжи рівняння.

$680 - x = 190$ $70 \cdot y = 280$ $c : 6 = 50$

107 Ділення числа на добуток

1 Виконай обчислення усно.

Збільш 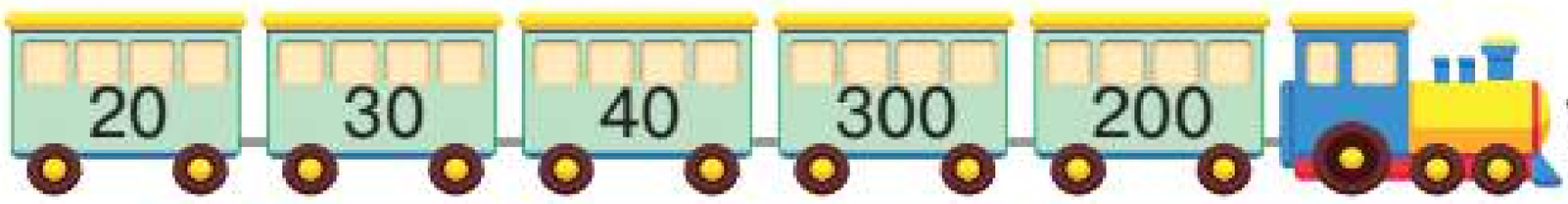

у 2 рази

Зменш 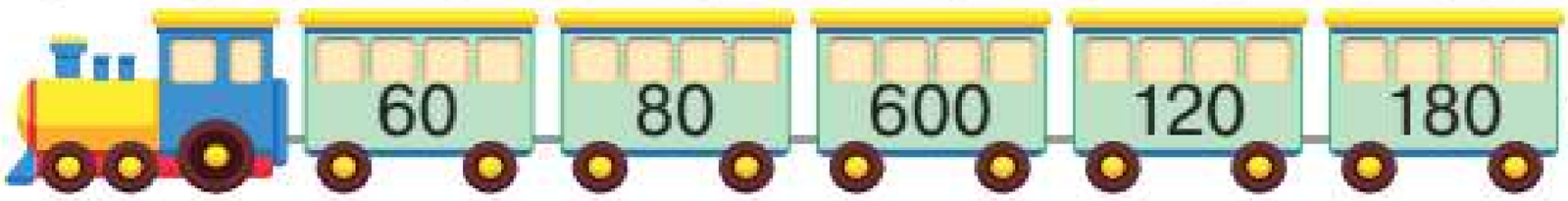

у 3 рази

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

2 Мар'янка та Максимко обчислювали вираз 18 : (2 · 3). Покажи за допомогою лічильного матеріалу хід обчислень кожної дитини.

18 : (2 · 3) = 18 : 6 = ?

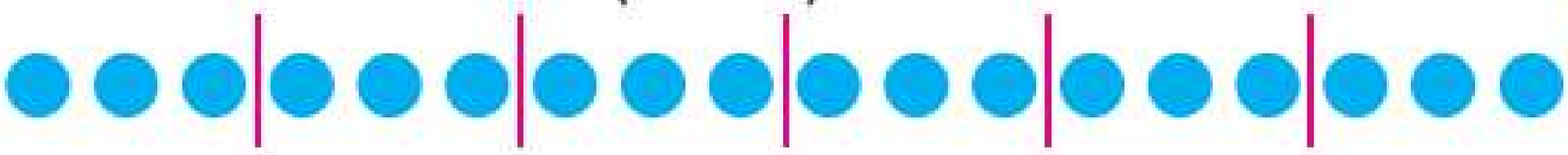

18 : (2 · 3) = (18 : 2) : 3 = ?

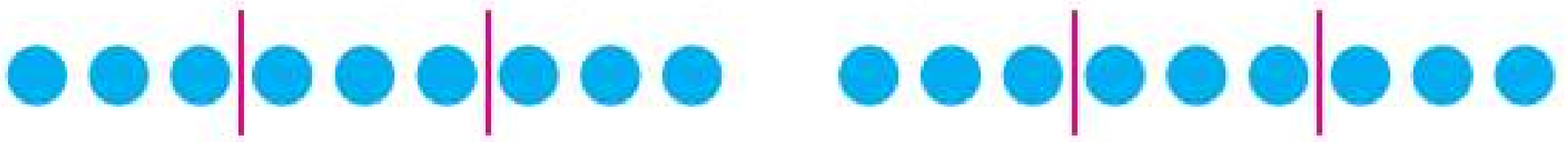

Порівняй результати обчислень. Який висновок ти можеш зробити?

Поділити число на добуток можна послідовно: спочатку поділити число на один з множників, а потім результат поділити на інший множник.

$$24 : (4 \cdot 2) = (24 : \overset{6}{4}) : 2 = 3$$

3 Накресли 2 відрізки, по 12 см завдовжки кожний.

- Розділи перший відрізок на 6 рівних частин. Яка довжина однієї частини?

  12 : 6 = ?

- Розділи другий відрізок на 2 однакові частини. Наведи їх різними кольорами. Розділи кожний з отриманих відрізків на 3 рівні частини. Скільки всього частин утворилося? Яка довжина кожної частини?

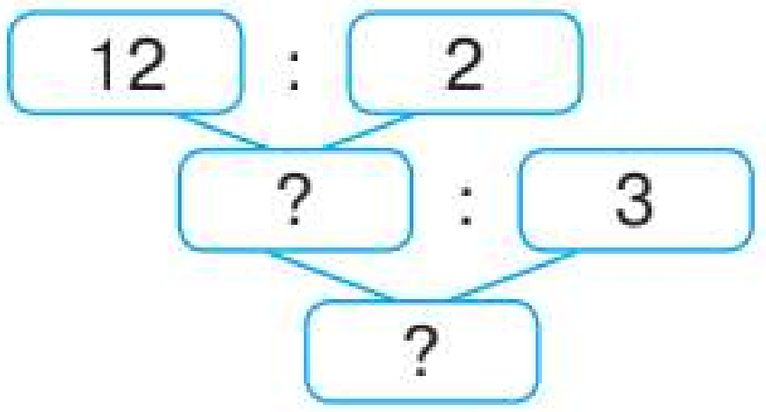

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

4 Продовж обчислення способом послідовного ділення.

18 : (3 · 3) = (18 : 3) : ?
30 : (5 · 2) = (30 : ?) : ?
40 : (2 · 4)
90 : (3 · 10)

5 Сума трьох чисел — 900. Сума першого і другого — 525, а другого і третього — 494. Чому дорівнює кожне із чисел?

6 Визнач, скільки сіна потрібно одній вівці на 1 день.

7 У трьох пакетах було порівну горіхів. Коли з кожного пакета взяли по 6 горіхів, то в них стало стільки горіхів, скільки раніше було в двох пакетах. Скільки горіхів було в кожному пакеті спочатку?

8 Обчисли на картках значення для кожного виразу.

360 : (10 · 6)		72 : (9 · 2)		60 : (3 · 10)	
60	16	160	200	20	6

108 Ділення числа на добуток різними способами

1 Склади та обчисли відповідні вирази.

- До числа 487 додай частку чисел 400 і 100.
- Суму чисел 450 і 450 зменш у 9 разів.
- Різницю чисел 1000 і 400 зменш у 6 разів.

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

2 У парку живуть 12 білок. Оленка та Богданчик хочуть пригостити їх горішками. У дітей 36 горішків. Як розділити їх між усіма білками в парку порівну?

36 : 12 = ?

- На які 2 множники можна розкласти число 12?

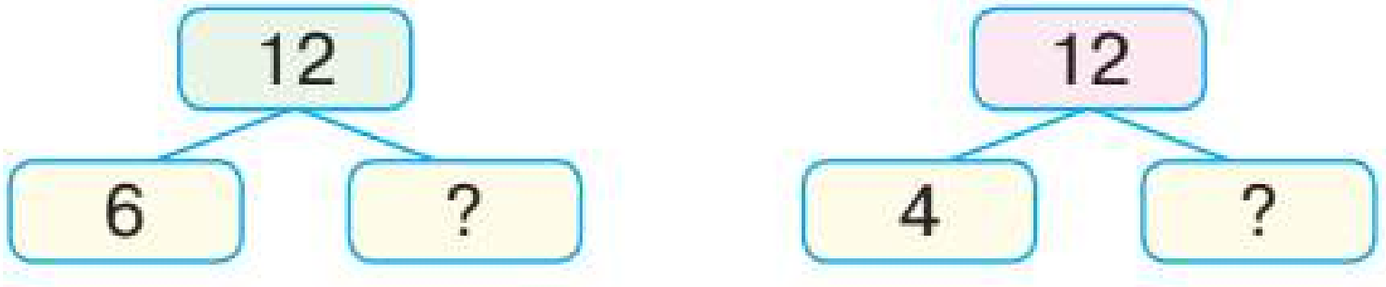

- Продовж обчислення способом послідовного ділення. Порівняй результати. Який висновок можеш зробити?

36 : (4 · ?) = 36 : 4 : ? = ?

36 : (6 · ?) = 36 : 6 : ? = ?

3 Виконай ділення, розклавши дільник на множники.

48 : 16 = 48 : (8 · 2) = 48 : 8 : 2 = ?

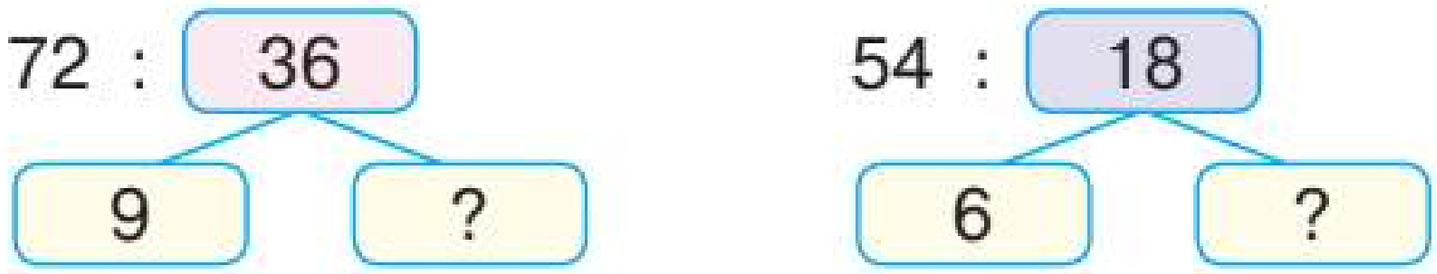

48 : 12 81 : 27 42 : 21

4 Розгляньте знаходження частки способом випробовування.

80 : 20

20 · 2 = 40 (число 2 не підходить)

20 · 3 = 60 (число 3 не підходить)

20 · 4 = 80 (число 4 підходить)

Отже, 80 : 20 = 4.

- Знайдіть частку 120 : 30 способом випробовування.
- Розкажіть, який спосіб ви вважаєте більш зручним: послідовне ділення чи випробовування.

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

5 Обчисли зручним для тебе способом.

60 : 30 100 : 20

90 : 30 80 : 40

6 За 2 год 2 снігоприбиральні машини розчищають 20 км проїжджої частини, працюючи з однаковою швидкістю. Скільки кілометрів розчистить 1 така машина за 1 год?

7 На спортивному святі у лижному кросі брало участь *a* лижників, а лижниць — у *k* разів більше. На скільки більше лижниць узяло участь у кросі?

- Запиши розв'язання задачі.
- Розв'яжи задачу, якщо $a = 30$, $k = 3$.
- Як зміниться відповідь задачі при $k = 2$?

8 Скільки метрів долав спортсмен/спортсменка за 1 с?

109 Множення суми на число різними способами

1 На які множники можна розкласти подані числа?

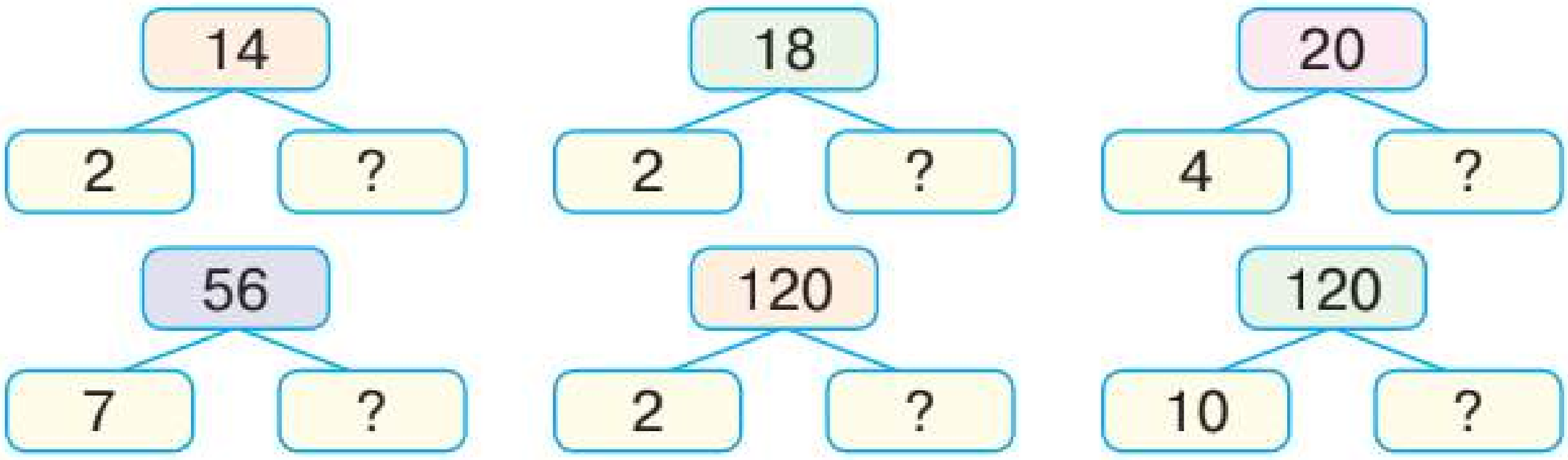

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

2 Обчисли.

540 : 9 + 340	20 · 9 : 6
300 : 6 · 5	36 : 18 · 7
70 · 8 − 270	90 · 5 − 180
28 : 14	100 : 20 + 56 : 14

3 Лисичка-сестричка і Вовчик-братик наловили риби й поділили її порівну: по 3 великі й по 2 маленькі рибинки. Скільки всього рибин упіймали Лисичка-сестричка і Вовчик-братик?

Обчисли разом із Вовчиком-братиком.

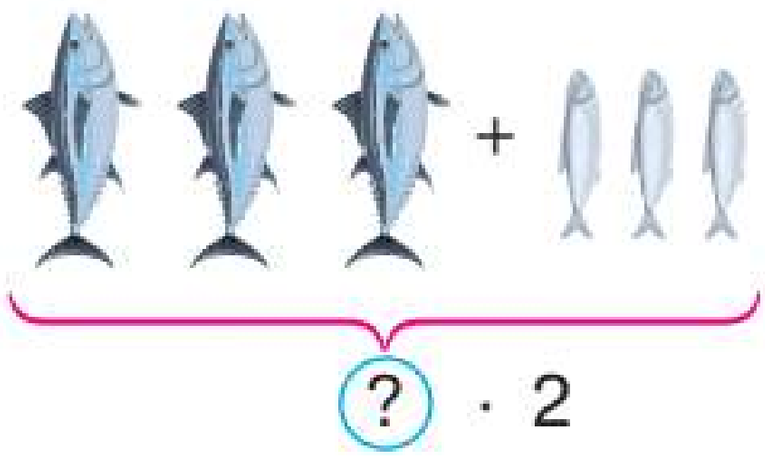

Лисичка-сестричка обрала інший спосіб. Обчисли разом із нею.

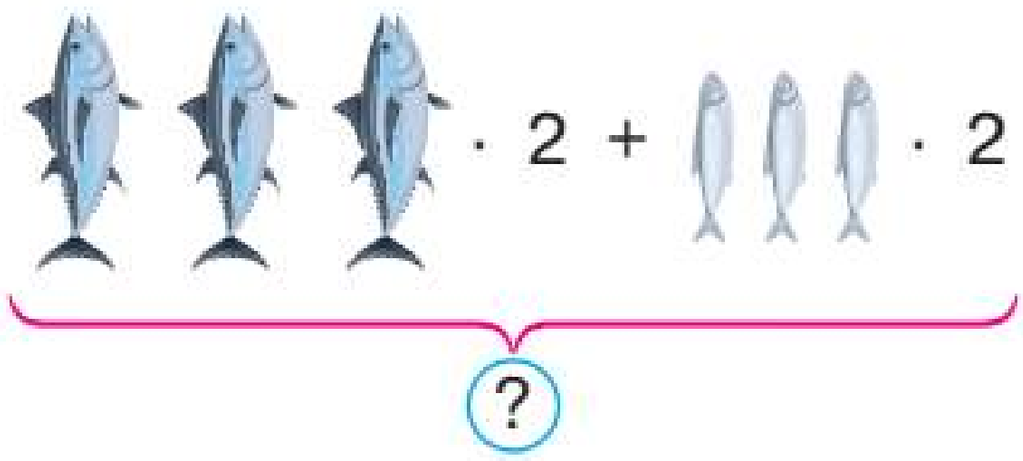

- Порівняй результати обчислень. Який висновок ти можеш зробити?
  (3 + 2) · 2 ... 3 · 2 + 2 · 2
  Як можна помножити суму на число?

Щоб помножити суму на число, можна помножити на це число кожний доданок і знайдені добутки додати.

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

4 Чапля та Журавель приготували вареники. На кожну тарілку вони поклали 5 вареників з картоплею та 3 — з капустою. Скільки всього вареників поклали на 4 тарілки?

- Розглянь блок-схеми розв'язання задачі. Поясни, що знаходимо кожною дією. Розкажи, якими числами слід доповнити блок-схеми.

I спосіб

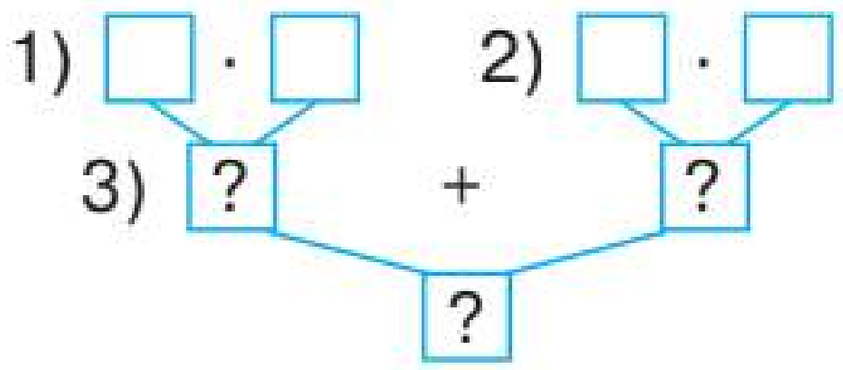

II спосіб

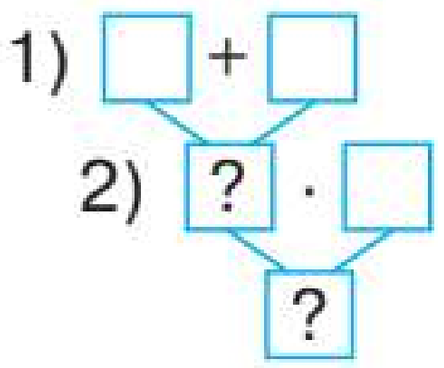

- Який спосіб є більш раціональним? Запиши розв'язання задачі цим способом.

5 Обчисли довжину ламаної, 4 ланки якої мають довжину 6 см, а інші 4 ланки — 3 см. Виконай обчислення двома способами.

6 Чи можеш ти обчислити подані вирази, спочатку виконавши дію в дужках? Поясни чому. Розкажи, яким способом ти можеш їх обчислити.

(20 + 8) · 3 (300 + 60) · 2

- Обчисли значення поданих виразів.

7 Склади й розв'яжи задачу за коротким записом.

3 куртки — 15 ґудзиків
? таких самих курток — 50 ґудзиків

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

8 У чарівній печері є 8 дверей. За кожними дверима по 2 скриньки: в одній — 6 золотих монет, а в іншій — 4. Скільки всього золотих монет в усіх скриньках?

- Обчисли двома способами.

110 Усне множення виду 24 · 3

1 До якої планети прямує кожний космічний корабель?

2 Довжина прямокутника — 5 см, а ширина — 4 см. Обчисли периметр прямокутника. Виконай обчислення двома способами.

3 Запиши у вигляді суми розрядних доданків.

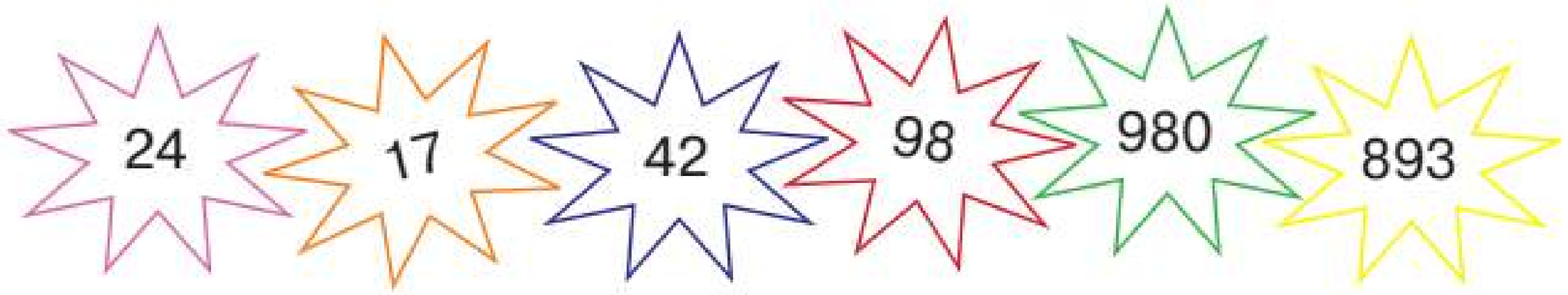

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

4 Виконай обчислення разом з юними астрономами.

- Земля робить повний оберт навколо своєї осі за 24 год. За скільки годин Земля зробить 3 повні оберти?
  $24 \cdot 3 = (20 + 4) \cdot 3 = 20 \cdot 3 + 4 \cdot 3 = 60 + 12 = ?$
- Планета Уран робить повний оберт навколо своєї осі за 17 год. За скільки годин Нептун зробить 5 повних обертів?
  $17 \cdot 5 = (10 + ?) \cdot 5 = 10 \cdot 5 + ? = ?$
- Розкажи, як помножити суму на число.

Щоб помножити суму на число, слід помножити на це число кожний доданок і результати додати.

5 Обчисли.

$(30 + 2) \cdot 3$	$42 \cdot 2$	$19 \cdot 3$
$(20 + 3) \cdot 4$	$17 \cdot 4$	$12 \cdot 4$

6 Складіть задачу за коротким записом. Розв'яжіть її двома способами. Порівняйте відповіді.

I — 14, по 3
II — 17, по 3 } ?

7 На екскурсію до планетарію прийшли 63 третьокласниці та 59 третьокласників. Частину дітей розсадили у 5 рядів, по 20 місць у кожному. Скільки ще дітей потрібно розсадити по місцях?

8 Учені-астронавти хочуть передати послання на Землю. Через проблеми зі зв'язком знаки «+», «−», «=» не передаються. Ось як передали рівняння:

$x + 345 = 972$

До невідомого числа додали 345, отримали 972.

- Допоможи астронавтам передати такі рівняння.
  $148 - y = 99$ $c - 556 = 243$

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

9 Виконай обчислення. Розташуй відповідні букви в порядку зростання результатів обчислень. Прочитай зашифроване слово.

300 + 30 · 3	72 : 8 : 3	18 · 5	500 : 5 : 5	(20 + 5) · 4
А	З	Р	І	К

111 Множення числа на суму. Складання задач за рівнянням

1 Скільки гривень у кожному гаманці?

- Назви́ значення виразів.
  250 · 3 25 · 4

2 Прямокутну ділянку на клумбі засадили тюльпанами. Довжина ділянки 7 м, ширина — 4 м. Ділянку позначили за допомогою мотузки, натягнутої вздовж сторін прямокутника. Скільки метрів мотузки знадобилося?

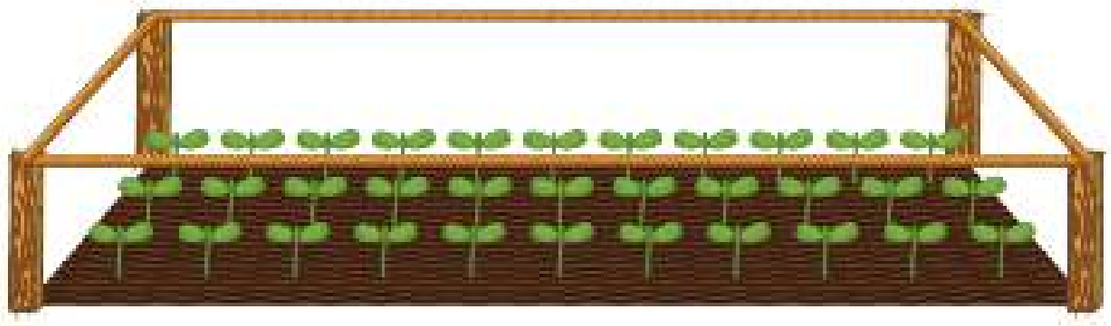

3 Обчисли кругові вирази.

28 · 3 12 · 5 3 · 9

84 − 72 27 + 81 : 81 60 : 20

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

4 У понеділок упорядкували 4 клумби, висадивши на кожну по 9 кущів троянд. У вівторок — 3 клумби, висадивши на кожну також по 9 кущів троянд. Скільки всього кущів троянд висадили за 2 дні?

- Поясни за блок-схемами, що знаходимо кожною дією. Розкажи, якими числами слід доповнити кожну блок-схему.

I спосіб

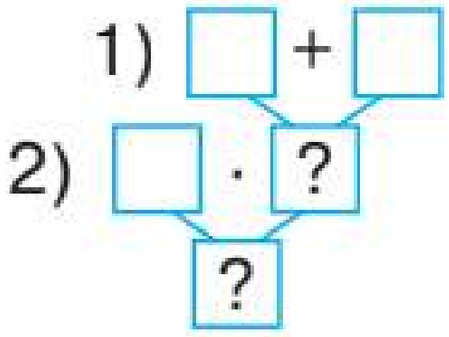

II спосіб

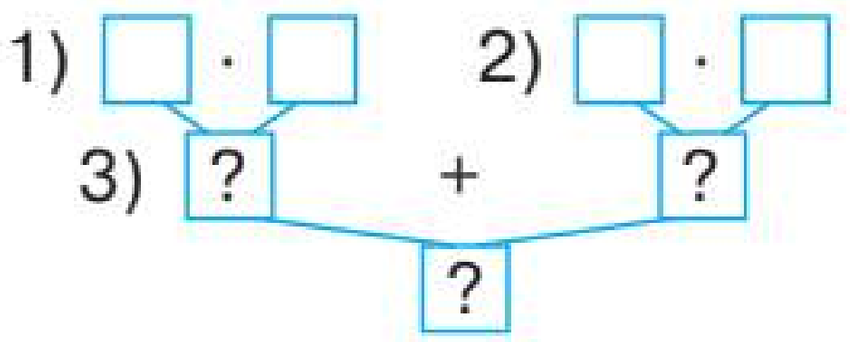

- Продовж обчислення. Розкажи, як можна помножити число на суму.

$9 \cdot (4 + 3) = 9 \cdot 4 + 9 \cdot 3 = ?$

Щоб помножити число на суму, можна помножити число на кожний доданок і знайдені добутки додати.

5 Обчисли.

$5 \cdot (70 + 8)$	$3 \cdot (200 + 6)$
$7 \cdot 25$	$8 \cdot 28$

6 Щоб полити 1 саджанець 1 раз, потрібно 20 л води. Скільки літрів води потрібно, щоб полити 5 саджанців 3 рази?

7 Складіть завдання про знаходження невідомого доданка до рівняння.

$x + 200 = 500$

Порівняйте свою роботу з роботами інших груп. Чи в усіх вийшли однакові завдання?

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

8 Тарасик і Соломійка склали задачу за рівнянням $x + 100 = 400$.

У парку росли дерева. Коли навесні висадили 100 саджанців, у парку стало 400 дерев. Скільки дерев росло у парку спочатку?

- Спробуй скласти свою задачу за тим самим рівнянням. Розв'яжи задачу і рівняння. Порівняй відповіді.

9 Обчисли зручним способом та порівняй.

$3 \cdot (10 + 6) \ldots 50$
$3 \cdot (100 + 60) \ldots 480$
$14 \cdot (3 + 7) \ldots 120$

112 Множення числа на суму з використанням переставної властивості множення

1 «Проведи» кораблик струмочком, оминаючи камені.

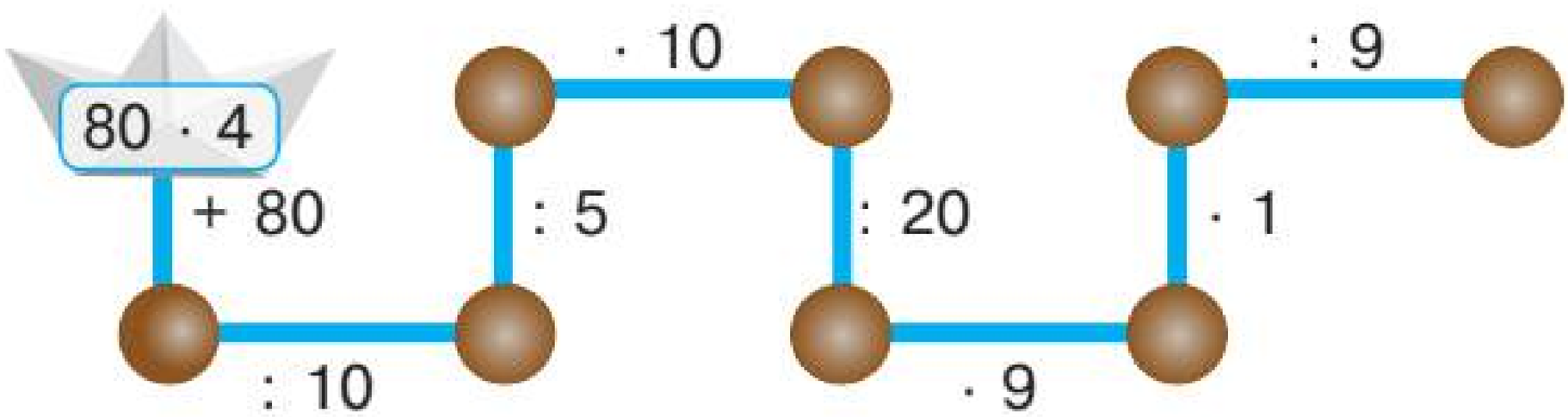

2 Обчисли та порівняй.

$2 \cdot 300 \ldots 500$
$800 : 40 \ldots 20$
$9 \cdot (40 + 5) \ldots 400$
$13 \cdot 3 \ldots 40$
$33 \cdot 3 \ldots 90$
$520 \ldots 5 \cdot (90 + 9)$

3 Прочитай вирази з однаковими значеннями парами. Обчисли їх зручним способом.

$4 \cdot 32$	$6 \cdot 78$	$8 \cdot (60 + 4)$	$(30 + 2) \cdot 4$	$(70 + 8) \cdot 6$	$64 \cdot 8$

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

4 Перший муляр уклав 54 цеглини за 6 хв. Другий — 35 цеглин за 5 хв. На скільки менше цеглин укладав другий муляр за 1 хв?

План розв'язування

1) Скільки цеглин укладав перший муляр за 1 хв?
2) Скільки цеглин...?
3) ...

5 В одному мішку було 48 кг цибулі, а в іншому — 24 кг. Частину цибулі розклали в 5 ящиків, по 8 кг у кожний. Скільки кілограмів цибулі ще треба розкласти?

- Яку частину умови задачі ілюструє кожний схематичний рисунок?

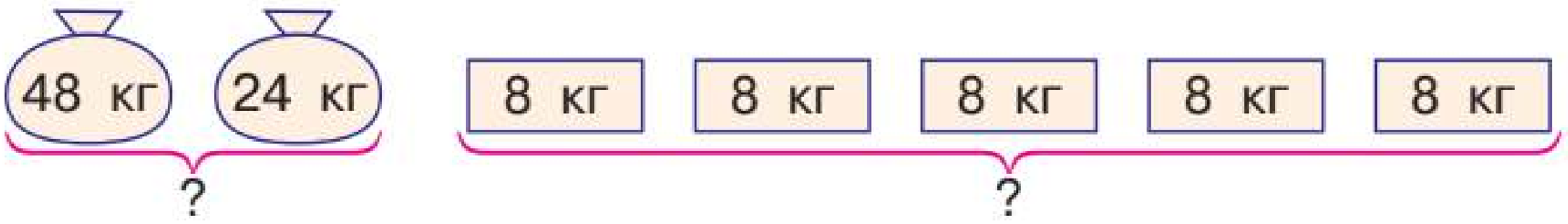

6 Накресли відрізок, довжина якого дорівнює сумі довжин усіх сторін поданого прямокутника.

7 Визнач, яку задачу складено за поданим рівнянням. Розв'яжи рівняння.

$x + 180 = 270$

- Фотоальбом коштує 180 грн, а блокнот у 2 рази дешевший. Скільки коштують фотоальбом і блокнот разом?
- Фотоальбом коштує 290 грн, а блокнот на 180 грн дешевший. Скільки коштує блокнот?

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

8 «Проведи» кожний човен до його пристані.

60

72

36

96

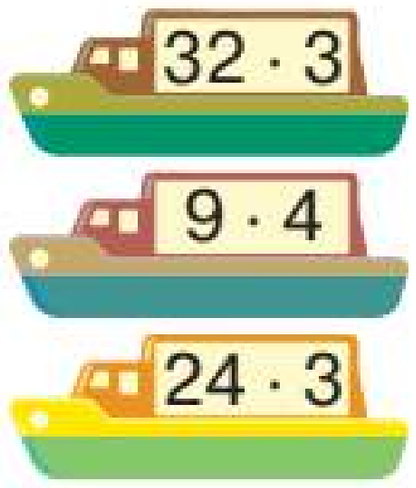

113 Множення числа на суму різними способами

1 Випиши вирази, які обчислено неправильно. Обчисли їх.

$4 \cdot (5 + 4) = 45$ $4 \cdot (10 + 5) = 60$

$4 \cdot (10 + 7) = 70$ $4 \cdot (20 + 10) = 140$

2 Обчисли значення виразів, якщо $a = 36$.

$3 \cdot a$ $(60 - a) : 4$ $60 - a : 4$

3 У майстра було 65 грн. Він купив кілька шурупів, по 8 грн за штуку, і в нього ще залишилося 25 грн. Скільки шурупів купив майстер?

- Виконай моделювання задачі в зошиті. Розв'яжи задачу.

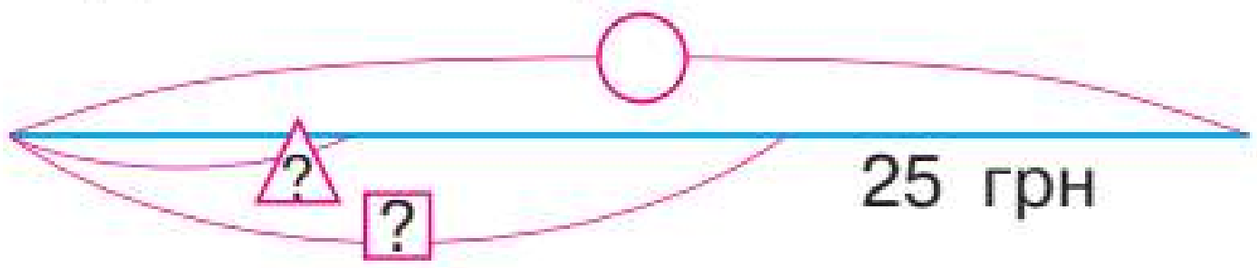

4 Обчисли.

$2 \cdot 25 + 3$ $2 \cdot 13 \cdot 3$ $(70 - 10) : 20$

$3 \cdot 33 - 1$ $3 \cdot 18 : 9$ $70 - 10 : 2$

5 Накресли відрізок завдовжки 9 см. Розділи його вертикальними позначками на частини по 3 см. Скільки таких частин вийшло? Скільки вертикальних позначок зроблено?

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

6 Допоможіть менеджерам ательє відповісти на запитання.

Для ательє купили 7 м тканини на 630 грн. Із цієї тканини пошили 2 сукні. На першу сукню пішло 4 м тканини, на другу — 3 м. Скільки коштувала тканина для кожної сукні?

Виріб	Кількість використаної тканини	Ціна за 1 м тканини	Вартість використаної тканини	
Сукня 1	4 м	Однакова	?	} 630 грн
Сукня 2	3 м		?	

7 Івась почав читати книжку, коли Маринка вже прочитала 18 сторінок тієї самої книжки. Чи наздожене хлопчик дівчинку за 5 днів, якщо він читатиме щодня по 11 сторінок, а вона — по 7?

8 Обчисли вирази. Скориставшись таблицею з кодами, упиши в клітинки відповідні букви. Яке слово утворилося?

29 · 3 Т 17 · 4 Е 12 · 6 М

11 · 9 П 32 · 3 Р 16 · 4 И

99	68	96	64	72	68	87	96

114 Усне множення і ділення виду 70 · 8, 420 : 6

1 Виконай обчислення, щоб знайти дані, яких бракує в таблиці.

Ділене	28	80			6	60	100		90
Дільник	4	40	12	20			5	4	
Частка			5	5	3	30		20	30

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

2 Визнач закономірність у числовому ряду 60, 80, 100. Продовж його до 200.

- Визнач загальну кількість десятків у кожному записаному числі. Підкресли відповідні цифри кольоровим олівцем.

3 Поясни спосіб обчислення.

$70 \cdot 8 = 560$	$420 : 6 = 70$
7 дес. $\cdot$ 8 = 56 дес.	42 дес. : 6 = 7 дес.

- Обчисли, пояснюючи хід міркувань.

$30 \cdot 8$ $\quad$ $640 : 8$ $\quad$ $90 \cdot 3$ $\quad$ $350 : 7$

4 Склади задачу за поданою моделлю.

План розв'язування

1) Яка маса шести сірих кроликів?
2) Яка маса...?
3) ...

5 Прочитайте задачу. Допоможіть працівникам автозаправки заповнити звіт.

У паливний бак мотоцикла входить 10 л пального, а в бак вантажівки — 100 л. Заправили 7 мотоциклів і 5 автомобілів. Скільки літрів пального витратили?

Звіт

Транспортний засіб	Повний бак містить	Заправили	Витратили пального
Мотоцикл	10 л	7 шт.	?
Вантажівка	100 л	5 шт.	

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

6 Запиши всі значення букви m, коли нерівність $m - 20 < 7$ є істинною.

7 Доповни істинні рівності відповідними числами.

8 м 6 дм = ... дм 30 мм = ... см

6 дм 4 см = ... см 140 см = ... м ... см

8 Ландшафтний дизайнер хоче висадити кущики петунії в рядок: перший кущик — на початку рядка, а останній — наприкінці. Відстань між кущиками має бути 30 см. Довжина рядка — 1 м 20 см. Скільки кущиків петунії знадобиться дизайнерові?

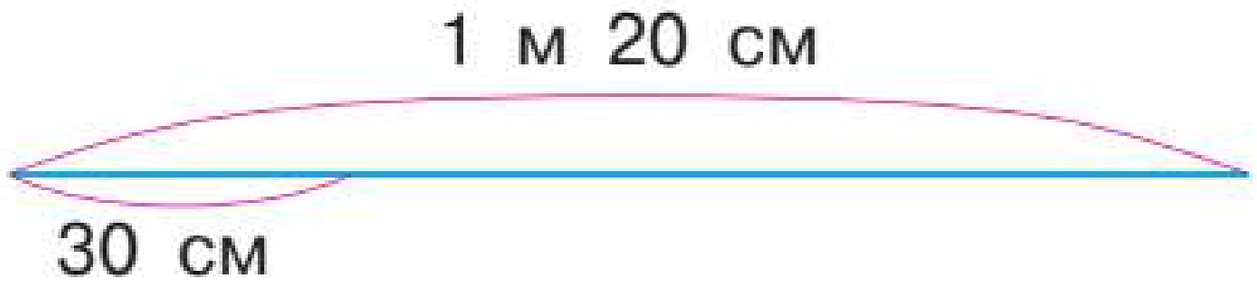

9 Склади рівності з виразів та їх значень.

120 : 6 · 5 240 − 180 : 3

400 : 5 : 10 540 + 60 · 6

62 − 11 · 5 2 · 48 − 16

7	180	100	900	8	80

115 Множення та ділення видів 20 · 40, 630 : 90

1 Виконай обчислення, щоб знайти дані, яких бракує в таблиці.

Ділене	42	64		120	160			150
Дільник	6		7	3		2	100	
Частка		8	5		40	90	2	50

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

2 Поясни спосіб обчислення.

$20 \cdot 40 = 20 \cdot 4 \cdot 10 = 80 \cdot 10 = 800$

- Продовж обчислення.

$30 \cdot 30 = 30 \cdot 3 \cdot ? = ? \cdot ? = ?$

3 Назви загальну кількість десятків у поданих числах.

70 190 210 85 352 900

- Поясни спосіб обчислення.

$630 : 90 = 63 \text{ дес.} : 9 \text{ дес.} = 7$

- Продовж обчислення.

$540 : 60 = 54 \text{ дес.} : ? = ?$

4 Обчисли з поясненням.

$20 \cdot 20$	$30 \cdot 30$	$50 \cdot 20$
$640 : 80$	$720 : 90$	$560 : 70$

5 Маса 3 білих і 5 чорних ягнят — 69 кг. Маса одного білого ягняти — 8 кг. Яка маса одного чорного ягняти?

- Склади й розв'яжи усно 2 задачі, обернені до поданої.

6 У парк привезли 33 кущі троянд. Коли на кількох клумбах посадили по 6 кущів, то залишилося посадити ще 15. Скільки клумб засадили трояндами?

7 Накресли прямокутник, довжина якого 6 см, а ширина — на $\frac{1}{3}$ менша.

8 Запиши розв'язання задачі.

З класу вийшло 27 учнів. У класі залишилося у k разів менше учнів, ніж вийшло. Скільки учнів було в класі спочатку?

- Яких значень може набувати k?

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

9 Склади й запиши істинні рівності з виразів та їх значень.

$20 \cdot 30 + 399$		$40 \cdot 20 - 250$	
$810 : 90 + 400$		$490 : 70 + 320$	
499	550	999	390

116 Усне множення виду 320 · 3

1 Обчисли кругові вирази.

$15 \cdot 3$	$72 : 9$	$9 \cdot 4$	$8 : 8$	$60 : 10$
$6 \cdot 12$	$45 : 5$	$1 + 14$	$360 : 6$	$36 \cdot 10$

2 За 1 с звук поширюється в повітрі на відстань 330 м. На яку відстань поширюється звук за 3 с?

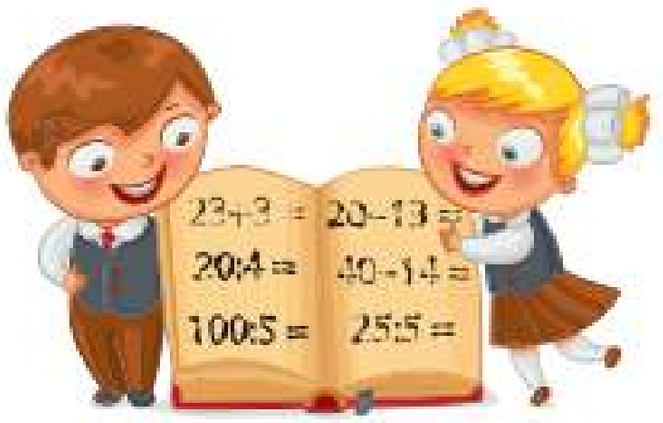

- Порахуй із Соломійкою.
  $330 \cdot 3 = (300 + 30) \cdot 3 = ? + ? = ?$
- Порахуй з Максимком.
  33 дес. $\cdot$ 3 = (30 дес. + 3 дес.) $\cdot$ 3 = ? + ? = ?

3 Обчисли зручним для тебе способом з коментуванням.

$180 \cdot 3$	$240 \cdot 2$	$150 \cdot 5$	$210 \cdot 4$

4 Склади та обчисли відповідні вирази.

- Потяг «Подільський експрес», який курсує з Києва до Кам'янця-Подільського, долає 480 кілометрів шляху за 8 годин. Скільки кілометрів долає потяг за 1 год?
- Операторка набрала 54 сторінки тексту за 6 годин роботи. Скільки сторінок вона набирає за 1 год?
- За 8 год токар виготовив 40 деталей. Скільки деталей виготовив токар за 1 год?

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

5 За 8 год токар виготовив 40 деталей. Скільки деталей він зробив за 6 год?

6 24 кг меду розлили порівну у 8 банок, а 30 кг — порівну в 6 бідонів. На скільки кілограмів меду більше було в бідоні, ніж у банці?

- Розкажи, до якої частини умови задачі підходить кожна з поданих моделей.

7 Периметр трикутника *DEK* — 150 см. Довжина сторони *EK* дорівнює 30 см. Сторона *DK* дорівнює стороні *DE*. Обчисли довжину сторони *DE*. (На малюнку трикутник *DEK* зменшено.)

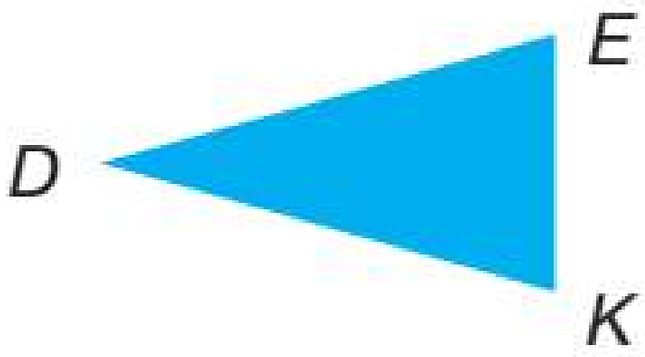

8 Обчисли.

480 · 2	120 · 8	60 · 10 − 70 · 6
800 : 40	230 · 3	100 − 22 · 4

117 Обчислення числових виразів. Дії з іменованими числами

1 «Злови» всі м'ячики.

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

2 Обчисли.

230 · 4 − 300	2 хв − 20 с	2 м : 5
110 · 5 + 320	2 год − 2 хв	2 м − 5 см
240 · 2 : 6	1 год − 15 хв	2 м : 1 дм

3 З 24 кг цукрових буряків одержали 4 кг цукру. Скільки кілограмів цукру можна одержати з 54 кг таких буряків?

- Розкажи, якими числами слід доповнити блок-схему. Що знаходимо кожною дією?

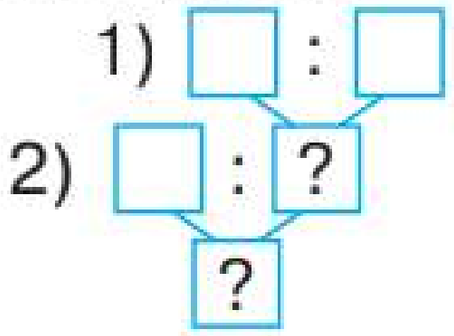

4 Редакторка опрацювала 32 сторінки тексту за 8 год. За скільки годин вона опрацює 24 сторінки, якщо читатиме щогодини на 2 сторінки більше?

5 Склади та обчисли відповідні вирази з іменованими числами.

- Довжина нитки на одній котушці — 180 м. Яка довжина ниток на трьох таких котушках?
- Для пошиття одного кашкета потрібно 3 дм тканини. Скільки кашкетів можна пошити з 12 м тканини?
- За період свого росту 1 рослина кукурудзи випаровує 200 л води. Скільки літрів води випаровують 5 таких рослин?

6 Визнач, яку із задач складено за поданим рівнянням.

$28 - x = 9$

- Для кафе купили 28 кг моркви, а картоплі — на 9 кг менше. Скільки кілограмів картоплі купили?
- Для кафе купили 28 кг овочів, причому картоплі — на 9 кг менше, ніж моркви. Скільки кілограмів картоплі купили?

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

7 Периметр трикутника 180 см. Усі сторони трикутника мають однакову довжину. Яка довжина однієї сторони трикутника?

8 Визнач, де слід уписати відповідні знаки дій і поставити дужки, щоб рівності були істинними.

860 □ 859 □ 1 = 1

1 □ 7 □ 254 = 262

1 □ 7 □ 254 = 261

3 □ 7 □ 0 □ 24 = 24

27 □ 9 □ 3 = 1

27 □ 9 □ 3 = 9

9 Обчисли вирази зі змінними.

a	800	120	48
b	600	60	30
$(a - b) \cdot 4$			

a	600	80	240
b	200	80	120
$(a + b) : 4$			

118 Ділення суми на число різними способами

1 Визнач, якими числами слід доповнити рівності, щоб вони були істинними.

360 = 15 · 4 + ?

580 = 500 + 20 · ?

775 = 25 · 3 + ?

490 = 400 + 30 · ?

2 Поділи суму на число відповідно до порядку виконання дій у виразах із дужками.

(16 + 8) : 3 (18 + 30) : 8 (18 + 12) : 3

3 Мишенята Круть і Верть мають у мішечку 18 пшеничних зерняток, а їхній друг Півник — 12. Друзі хочуть поділити

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

зернятка порівну на трьох. Скільки зерняток отримає кожний із них?

- Порахуй із мишенятами.

1) Скільки всього зерняток?
2) По скільки зерняток дати кожному?

- Порахуй із Півником.

1) Скільки зерняток із мішечка мишенят отримає кожний?
2) По скільки зерняток із мішечка Півника отримає кожний?
3) Скільки всього зерняток отримає кожний?

- Розкажи, якими способами можна поділити суму на число.

$(18 + 12) : 3 = 30 : 3 = ?$
$(18 + 12) : 3 = 18 : 3 + 12 : 3 = 6 + 4 = ?$

Щоб поділити суму на число, можна поділити на це число кожний доданок і знайдені частки додати.

4 Обчисли двома способами: $(24 + 12) : 4$.

- Обчисли зручним способом: $(36 + 54) : 6$.

5 Розв'яжи задачу двома способами відповідно до поданих схем.

На залізничних платформах розмістили 20 вантажівок і 12 легковиків, по 4 автомобілі на кожну платформу. Скільки було використано платформ?

I спосіб

$(\square + \square) : \square$

II спосіб

$\square : \square + \square : \square$

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

6 З 15 кг яблук одержали 3 л соку. Скільки літрів соку можна одержати з 45 кг яблук?

7 Накресли 3 відрізки: *AB* завдовжки 5 см, *CD* завдовжки 7 см і *MK*, довжина якого дорівнює сумі довжин відрізків *AB* і *CD*.

- Розділи відрізок *MK* на 4 рівні частини вертикальними рисками.

8 Обчисли.

(24 + 16) : 8	170 · 2 – 200	90 + 6 · 13
24 + 16 : 8	360 : 4 + 90	200 – 5 · 16

119 Усне ділення виду 39 : 3

1 Склади та обчисли відповідні вирази.

- Яке число в 7 разів менше, ніж 280?
- У скільки разів число 10 менше, ніж 400?
- На скільки число 10 менше, ніж 400?
- Яке число в 4 рази більше, ніж 13?
- Яке число на 6 менше, ніж 66?

2 Як поділити 39 слив порівну між трьома дітьми?

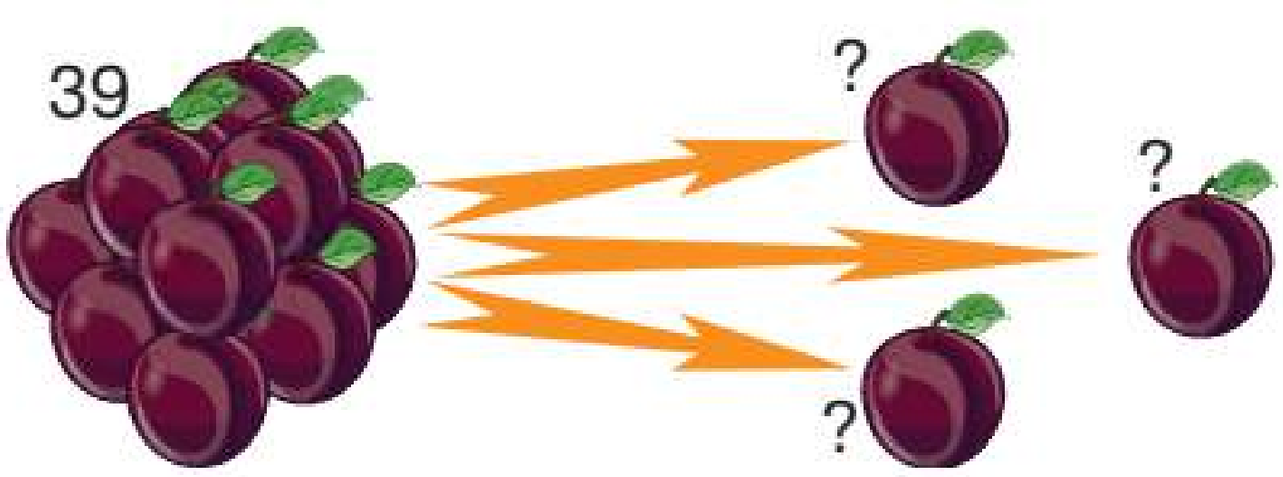

- Продовж обчислення.
  39 : 3 = (30 + 9) : 3 = 30 : 3 + ? = ?

3 Обчисли з коментуванням.

84 : 4	69 : 3	55 : 5	36 : 3

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

4 Розв'яжи рівняння.

$x \cdot 3 = 96$ $\quad 84 : x = 2$ $\quad 846 - x = 258$

5 Михайлик купив 2 м стрічки, а Яся — 3 м. Діти розрізали стрічки на частини завдовжки по 50 см. Скільки частин вийшло?

6 Допоможіть агентству вантажоперевезень прийняти замовлення.

Вантажівка із фургоном може перевозити до 1000 кг вантажу за 1 рейс. Чи зможе такий автомобіль перевезти за 1 рейс 20 ящиків селери, масою по 20 кг кожний, і 10 ящиків моркви, по 40 кг кожний?

Плоди	Маса одного ящика	Кількість ящиків	Загальна маса
Селера	20 кг	20 шт.	} ?
Морква	40 кг	10 шт.	

7 Довжина сторони AB прямокутника $ABCD$ — 8 см. Розглянь, як побудовані кола в прямокутнику. Обчисли ширину прямокутника.

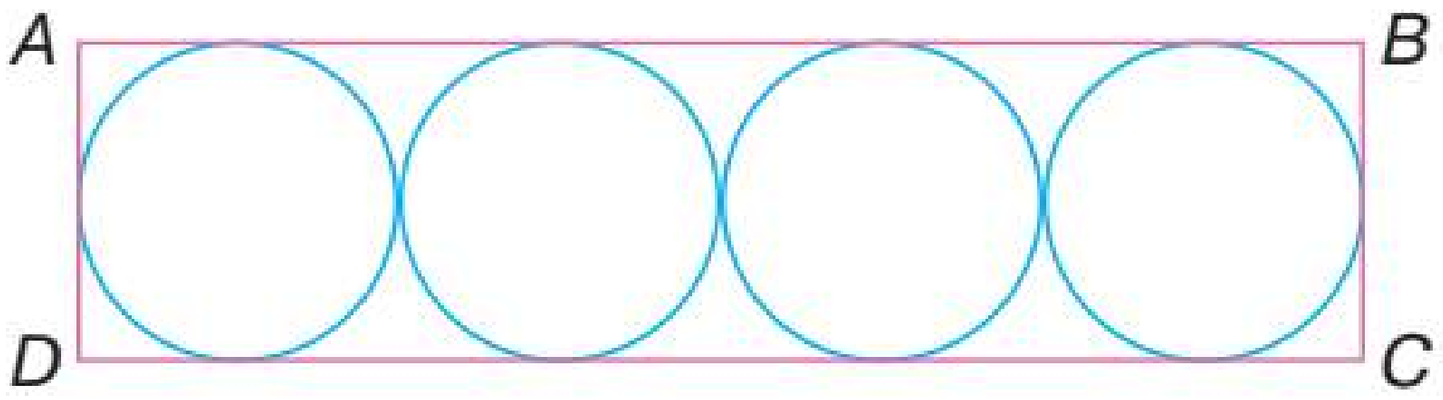

8 Знайди значення виразів, якщо $a = 48$.

$a \cdot 2$ $\quad a : 2$ $\quad a : 4$ $\quad a \cdot 5 : 4$ $\quad a : 8 + 6$

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

120 Усне ділення виду 72 : 3, 50 : 2

1 Знайди третє число.

Перше число 60, друге — у 3 рази менше за перше, а третє — у 4 рази менше за друге.

2 Як розкласти 50 деталей конструктора у 2 коробки порівну?

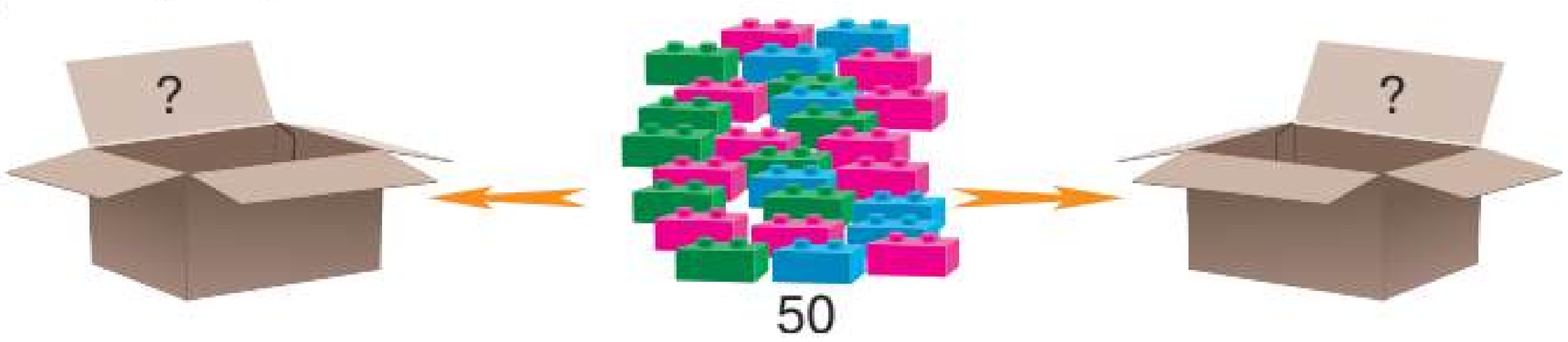

50 : 2 = (40 + 10) : 2 = 40 : 2 + 10 : 2 = ?

- Як розкласти 72 кубики у 3 коробки порівну?

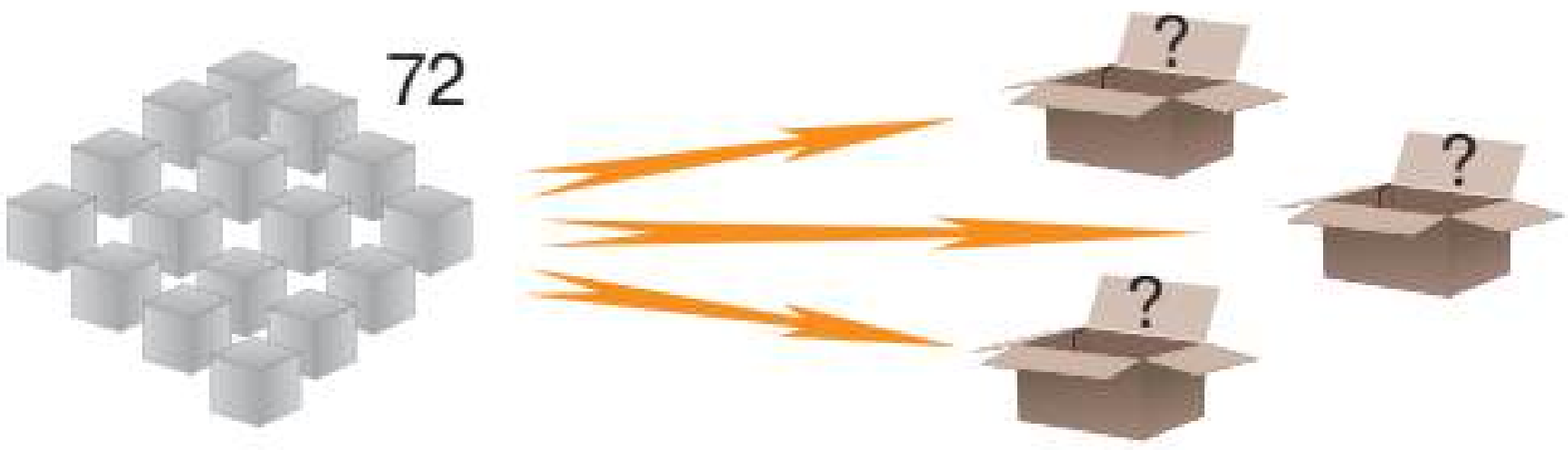

72 : 3 = (60 + 12) : 3 = ? + ? = ?

- Продовж обчислення.

60 : 5 = (50 + ?) : 5 = 81 : 3 = (? + 21) : 3 =

3 Розклади ділене на зручні доданки і виконай обчислення.

68 : 4 96 : 2 51 : 3 95 : 5

4 Склади й розв'яжи задачі за поданими моделями.

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

5 Накресли 2 кола: перше — з радіусом 6 см 5 мм, а друге — з радіусом, що в 5 разів менший, ніж радіус першого.

6 Обчисли вирази з іменованими числами.

7 см 2 мм · 6	1 м : 5	5 м 4 дм · 3
12 год · 4	7 см 2 мм : 6	5 м 1 дм : 3

7 Запиши вираз, значення якого у 5 разів менше, ніж значення виразу.

$a + b$.

8 Обчисли.

56 : 4	60 − 50 : 5	80 : 2 : 2	800 − 150 · 3
42 : 3	100 − 80 : 4	90 : 3 : 5	360 + 40 : 4

121 Усне ділення двоцифрових чисел на одноцифрове зручним способом

1 «Проїдь дорогою», виконуючи обчислення.

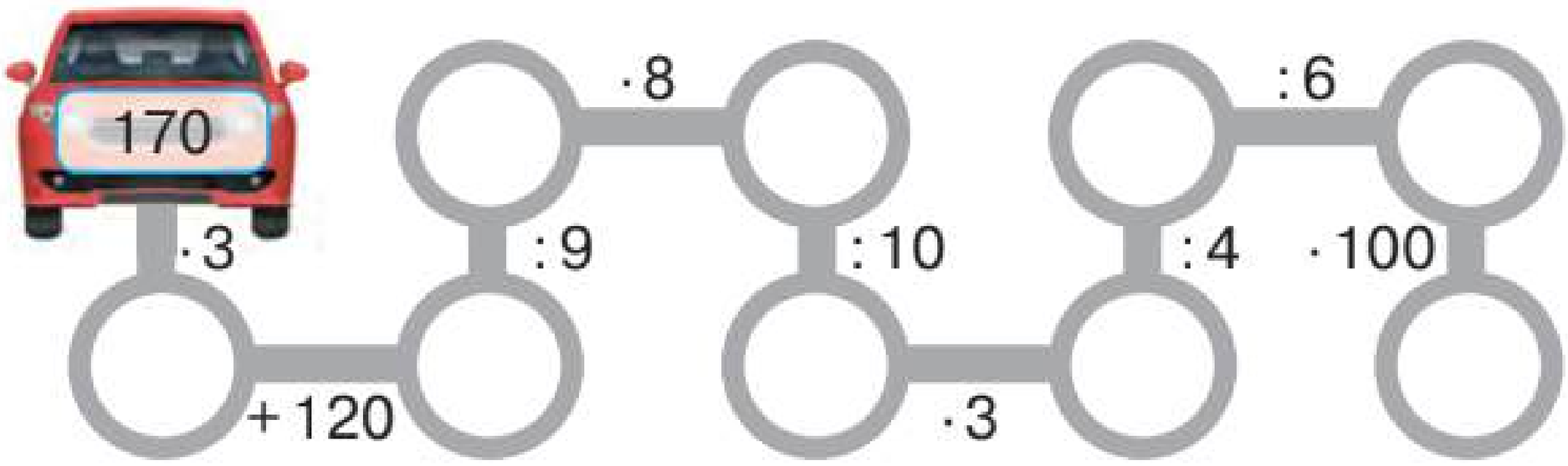

2 Розклади по-різному числа на зручні доданки і виконай ділення.

$84 : 6 = (60 + 24) : 6 = 10 + 4 = 14$
$84 : 6 = (48 + 36) : 6 = 8 + 6 = 14$

72 : 4	60 : 5	96 : 6	48 : 4

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

3 Одна сторона трикутника 38 мм, друга — 22 мм, а третя — у 2 рази менша від першої. Обчисли периметр трикутника.

4 На заводі з конвеєра за годину сходить 24 триколісні велосипеди і 35 двоколісних. Скільки всього коліс у велосипедів, які за годину сходять із заводського конвеєра?

5 На звичайному верстаті можна обробити 320 деталей за 4 год, а на вдосконаленому — 450 деталей за 5 год. Скільки деталей можна обробити на обох цих верстатах разом за 1 год?

6 Розгляньте таблицю. Допоможіть дизайнерам салону штор відповісти на запитання замовника.

Наявність тканини в салоні

Кількість сувоїв	В одному сувої
2 шт.	21 м
1 шт.	15 м

Чи вистачить наявної тканини, щоб пошити 11 штор, якщо на кожну штору потрібно по 5 м?

7 Обчисли.

$\frac{1}{5}$ від 45 хв $\frac{1}{3}$ від 45 хв $\frac{1}{2}$ від 1 год $\frac{1}{4}$ від 1 год

$\frac{1}{3}$ від 1 год 30 хв $\frac{1}{2}$ від 1 год 30 хв

8 Визнач, які рівності та нерівності є хибними. Зміни їх так, щоб вони стали істинними.

72 : 3 = 24 (24 + 15) : 3 < 13

84 : 7 > 14 (77 + 19) : 8 = 12

65 : 5 = 25 (25 + 25 + 25) : 5 = 14

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

9 Обчисли.

60 – 60 : 4 (18 + 27) : 3 420 · 2 – 600

122 Перевірка ділення множенням

1 Запиши та обчисли вирази.

- Добуток чисел 20 і 3 збільш на 100.
- Частку чисел 810 і 9 зменш на 1.
- До числа 600 додай добуток чисел 17 і 0.
- Від різниці чисел 700 і 699 відніми 0.
- Добуток чисел 20 і 4 зменш у 10 разів.

2 З поданих виразів на ділення склади й запиши вирази на множення.

24 : 3 = 8 600 : 2 = 300

- Розкажи, як перевірити результат дії ділення множенням.

3 Виконай ділення і зроби перевірку множенням.

100 : 5 76 : 4 560 : 7

72 : 2 52 : 4 640 : 8

4 Один швейний цех виготовляє 120 сорочок за 1 день, а інший — на 30 сорочок менше. Скільки сорочок виготовлять обидва цехи разом за 4 дні, якщо працюватимуть у такому самому темпі?

5 За 5 блокнотів заплатили *a* гривень. Скільки коштує 1 блокнот? Скільки треба заплатити за *k* таких блокнотів?

- Якою буде відповідь задачі, якщо $a = 130$, $k = 7$?

6 Довжина відрізка *AC* — 12 см. Це $\frac{1}{6}$ відрізка *BM*. Яка довжина відрізка *BM*?

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

7 Склади й розв'яжи рівняння.

- Зменшуване — 473, від'ємник — невідоме число, різниця — 275.
- Чому дорівнює ділене, якщо дільник — 4, а частка — 13?
- Чому дорівнює невідомий множник, якщо добуток — 800, а відомий множник — 40?

8 Бабуся та дідусь хотіли купити гарбуз масою 3 кг, а купили — масою 5 кг, тому заплатили на 30 грн більше, ніж планували. Скільки коштує куплений гарбуз?

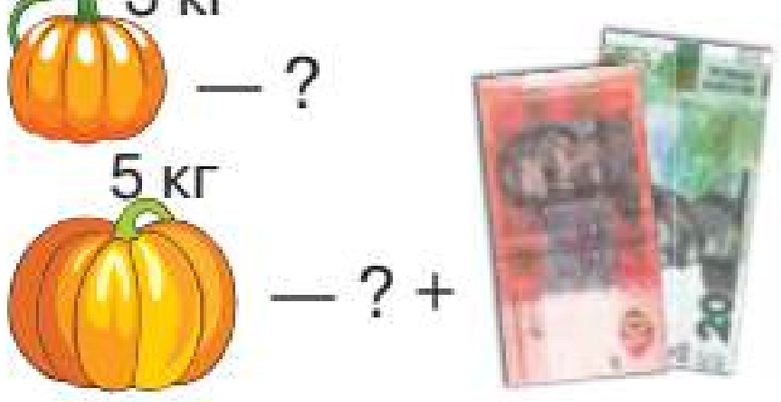

9 Визнач, яких чисел бракує в таблиці.

Ділене	76	60			96	80
Дільник			2	6	6	
Частка	4	4	48	12		5

123 Перевірка множення діленням

1 Обчисли.

3 · 19	96 : 3	9 · 2 + 7
29 · 2	72 : 4	63 : 7 + 2

2 З поданих виразів склади й запиши по 2 вирази на ділення.

18 · 5 = 90 23 · 4 = 92

- Розкажи, як перевірити результат дії множення діленням.

3 Виконай множення і зроби перевірку діленням.

23 · 3 5 · 13 200 · 4 90 · 7

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

4 Прочитай рівняння. Як ти вважаєш, що потрібно зробити, щоб розв'язати його? Продовж розв'язання рівняння. Виконай перевірку.

$x : 3 = 419 - 179$

$x : 3 = ?$

$x = ? \cdot 3$

$x =$

- Розв'яжи рівняння.

  $y \cdot 10 = 432 + 568$

5 Один оператор за 8 год набирає на комп'ютері 32 сторінки тексту. Інший оператор за цей самий час набирає 40 сторінок. Який оператор набере за 1 год більше сторінок і на скільки більше?

6 Розв'яжи задачу двома способами.

Для ремонту двох будинків витратили 17 банок фарби, по 4 кг у кожній. На перший будинок витратили 6 банок фарби. Скільки кілограмів фарби знадобилося на ремонт другого будинку?

7 Знайди на рисунку коло з найбільшим радіусом. Накресли коло, радіус якого становить $\frac{1}{2}$ від радіусу цього кола.

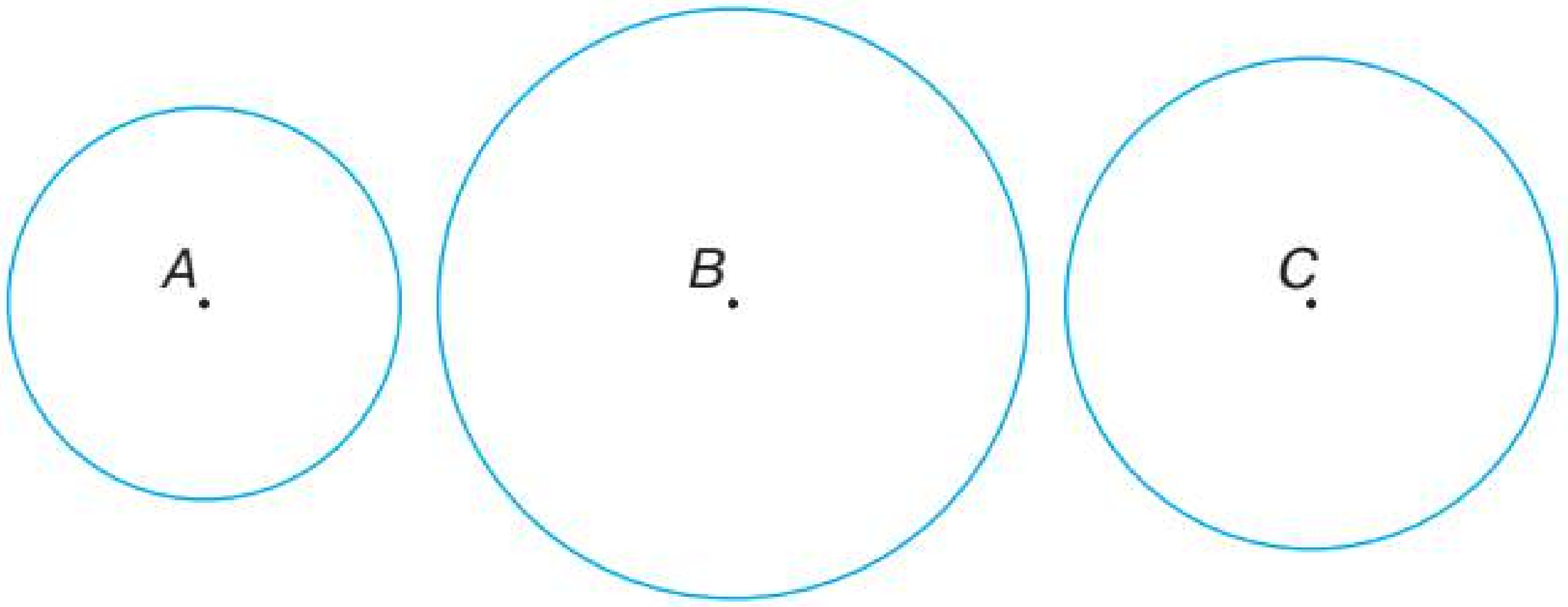

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

8 Ліхтарик і 1 батарейка коштують разом 400 грн. Русланчик і Катя на всі гроші, які в них є, можуть купити ліхтарик або 4 батарейки. Скільки грошей у дітей?

9 Обчисли та порівняй (>, <, =).

235 – 205 ... 90 : 3 768 – 700 ... 63 : 7

503 – 489 ... 96 : 6 432 – 172 ... 60 · 7

684 · 0 ... 1 · 120 898 – 850 ... 13 · 6

124 Усне ділення виду 360 : 3

1 Запиши числа в порядку зменшення. Підкресли число, що показує кількість десятків у кожному з них.

240 60 600 150 1000 870

2 Розглянь запис і поясни спосіб обчислення.

360 : 3 = ?

36 дес. : 3 = 12 дес.

- Продовж обчислення.

150 : 3 = 15 дес. : 3 = ?

560 : 8 = ? дес. : 8 = ?

3 Обчисли з коментуванням.

960 : 3 280 : 2 840 : 2 60 · 4 : 8

4 Склади й розв'яжи задачу за даними таблиці.

Погодинний заробіток	Час	Разом
80 грн	4 год	?
?	5 год	На 130 грн більше

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

5 На переробному комбінаті виготовили 89 л соняшникової олії. Усю олію розлили по пляшках місткістю 2 л і 5 л. У дволітрові пляшки розлили 24 л олії, а решту — у п'ятилітрові. Скільки п'ятилітрових пляшок знадобилося?

6 Один кондитер прикрашає 24 торти за 3 год, а другий — таку саму кількість тортів прикрашає за 2 год.

Допоможіть менеджерам кондитерського цеху дати відповіді на запитання.

Працівник/ працівниця	Прикрашає тортів за 1 год	Витрачено часу на прикрашання	Усього прикрашено тортів
Кондитер 1	?	3 год	24 шт.
Кондитер 2	?	2 год	24 шт.

Який кондитер прикрашає більше тортів за 1 год? На скільки більше?
Скільки тортів кондитери зможуть прикрасити разом за 2 год роботи?

7 Ягоди черешні розклали у 3 тарілки. У першу поклали 33 ягоди, у другу — 28, у третю — 29. Чи можна було розкласти ці ягоди у 3 тарілки порівну?

8 Розв'яжи рівняння.

$x \cdot 3 = 650 - 170$ $\quad x \cdot 6 = 340 + 80$

$x - 360 = 490 : 7$ $\quad 730 - y = 280 : 2$

125 Усне ділення двоцифрового числа на двоцифрове

1 Знайди частки способом добору.

26 : 13 $\quad$ 42 : 14 $\quad$ 72 : 18

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

2 «Проїдь» велосипедною доріжкою, виконуючи обчислення усно.

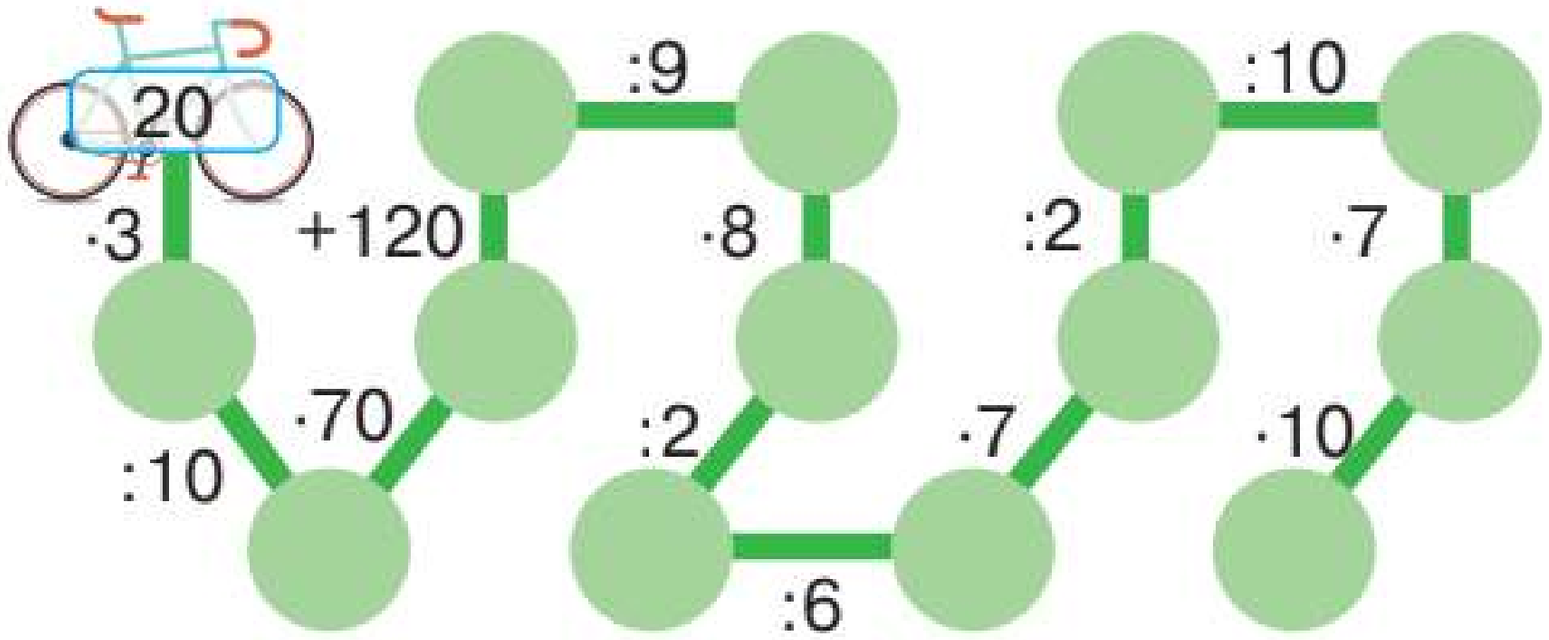

3 Одна упаковка маси для ліплення коштує 16 грн. Ромчик і Радочка мають 64 грн. Скільки таких упаковок діти зможуть купити за свої гроші?

64 : 16 = ?

- Допоможи Ромчику і Радочці знайти частку способом добору.

16 · 2 = 2 (2 не підходить)
16 · 3 = ? (3 ...)
16 · 4 = ? (4 ...)

4 У пекарні було 90 кг борошна. Кілька днів його витрачали по 20 кг за день. Залишилося 10 кг. Скільки днів витрачали по 20 кг борошна?

- Продовж моделювання задачі.

План розв'язування

1) Скільки борошна витратили?
2) ...?

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

5 Для будівництва взяли в оренду 2 бетономішалки. За 6 днів оренди першої заплатили 900 грн. Один день оренди другої бетономішалки коштує на 120 грн більше, ніж першої. Скільки заплатили за 2 дні оренди другої бетономішалки?

Обладнання	Ціна оренди за 1 день	Час роботи	Вартість оренди
Бетономішалка 1	?	6 днів	900 грн
Бетономішалка 2	?, на 120 грн більше	2 дні	?

6 Складіть задачу за поданим виразом. Запишіть коротку умову до неї.

(100 – 73) : 9
Було — ...
Продали — ...
Решту розлили в ...

7 Із чисел 4, 130, 8, 20 склади вираз за поданою схемою.

□ – □ · □ : □

8 Обчисли.

Допоможи дітям знайти свої самокати.

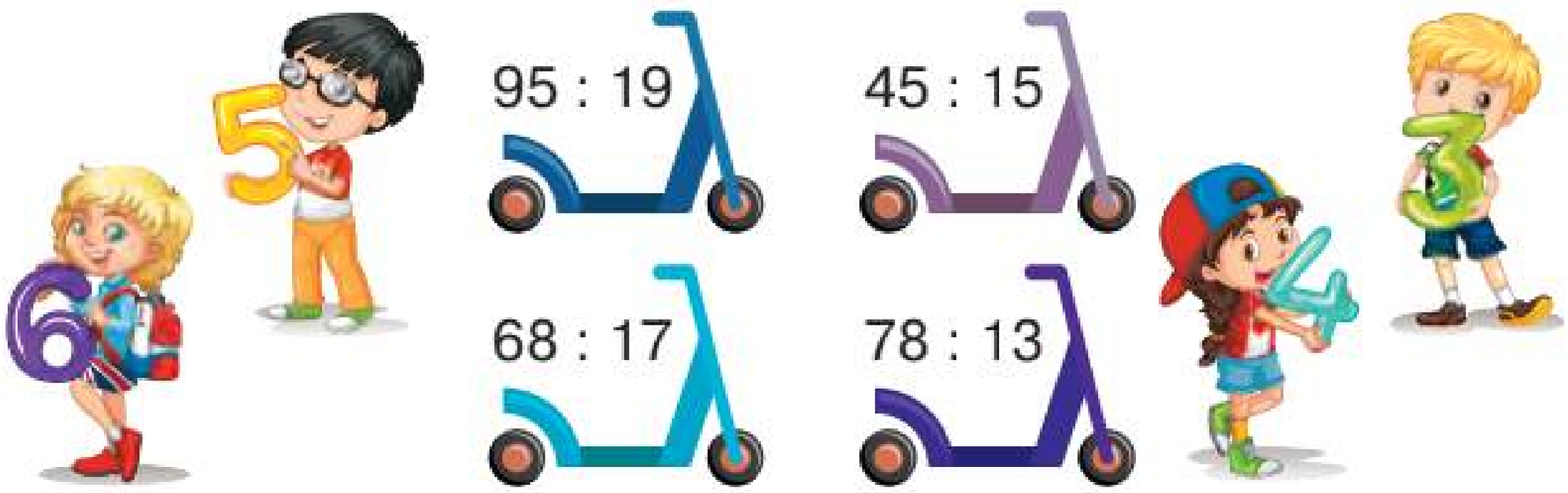

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

126 Усне ділення двоцифрового числа на двоцифрове

1 Обчисли масу кожного ящика. Назви важчий ящик у кожній парі.

600 : 3

(500 + 400) · 1

0 · (24 : 6) + (0 + 9)

600 : 30

(500 + 400) : 10

0 · (24 : 6) · (0 + 9)

2 Склади вирази за даними таблиці та обчисли їх.

a	*b*	*c*	*a* : *c* + *b*	*a* : *b* · *c*
48	16	12		
90	18	3		

3 Тобі знадобляться 2 смужки паперу завдовжки 26 см кожна. Розріж першу смужку на частини, по 5 см кожна. Скільки частин утворилося? Шматок якої довжини залишився «зайвим»?

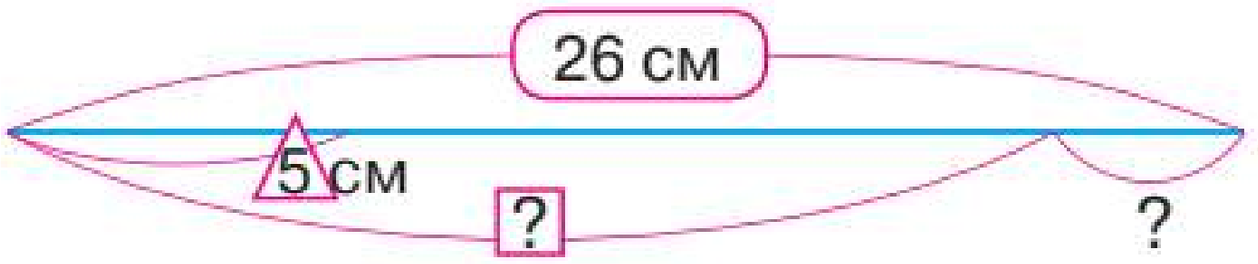

Розріж другу смужку на частини по 13 см кожна. Скільки частин утворилося? Чи залишився «зайвий» шматок?

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

4 Якщо моток дроту розрізати на 5 шматків, по 12 м кожний, то залишиться ще 6 м. Скільки буде шматків дроту, якщо цей моток розрізати на частини завдовжки 11 м кожна?

- Продовж розв'язання задачі. Поясни, що знаходимо кожною дією.

Розв'язання

1) $12 \cdot 5 = 60$ (м)
2) $60 + \ldots$
3) $\ldots$

5 Порівняй подану задачу з попередньою. Що в них є спільним? Як це вплине на хід розв'язування?

Якщо груші розкласти у 8 ящиків, по 11 кг у кожний, то залишиться ще 3 кг груш. Скільки потрібно ящиків, щоб розкласти ці груші по 13 кг у кожний?

6 Розв'яжи рівняння.

$x \cdot 16 = 80$ $\quad 54 : x = 3$ $\quad x : 15 = 3$

7 Більша шестірня має 36 зубців. Вона приводить у рух меншу, як має 18 зубців. Скільки обертів зробить менша шестірня, коли більша зробить 2 оберти?

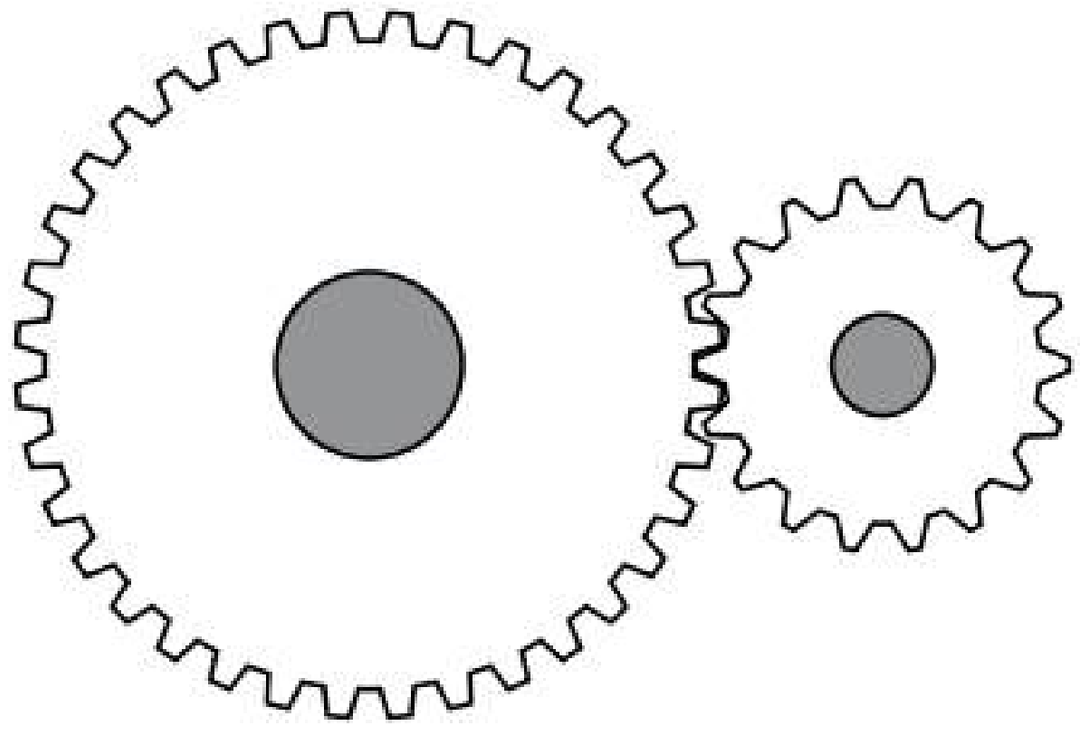

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

8 Склади рівності з виразів та їх значень.

14	20 · 4	30 · 3	400 : 2	33
15	84 : 6	96 : 12	99 : 33	200
80	8	66 : 2	75 : 5	3	90

127 Усне ділення двоцифрового числа на двоцифрове

1 Визнач, яких цифр бракує на кожному табло.

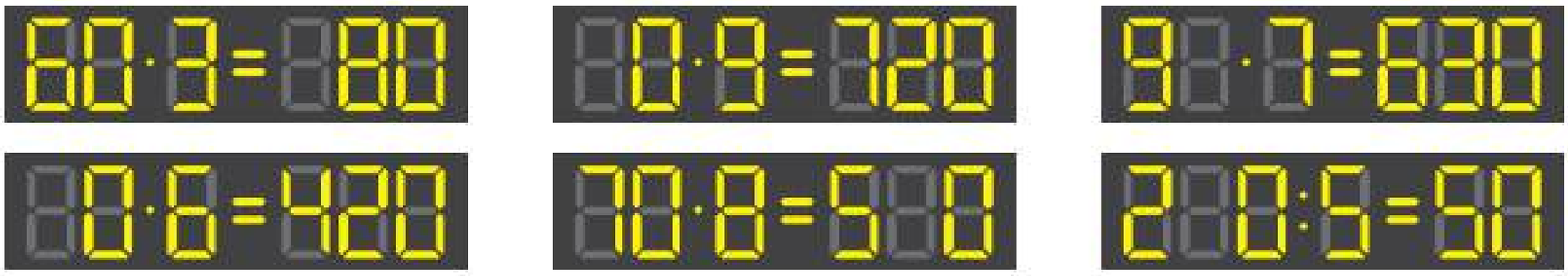

2 Виконай обчислення та порівняй.

15 · 5 ... 18 · 4
28 : 14 ... 38 : 19
96 : 32 ... 4
640 : 8 + 220 ... 64 : 16 + 315
720 : 90 · 100 ... 805 – 52 : 13
90 · 9 + 190 ... 95 : 19 + 990

3 До супермаркету привезли 90 кг помідорів. Їх розклали в 6 ящиків по 9 кг і в 3 однакові ящики більшого розміру. Скільки помідорів в одному ящику більшого розміру?

4 Розв'яжи рівняння.

$46 - x = 81 : 3$ $\quad x \cdot 4 = 100 - 24$

$48 : x = 55 - 39$ $\quad c - 48 = 85 : 17$

5 Довжина відрізка *BM* — 42 см. Накресли відрізок, довжина якого становить $\frac{1}{14}$ довжини *BM*.

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

6 Дуб «випиває» 8 відер води щодня, осика — 42 відра за тиждень. Скільки відер води вбирають дуб і осика разом за 5 днів?

- Розкажи, що знаходимо кожною дією.

I спосіб

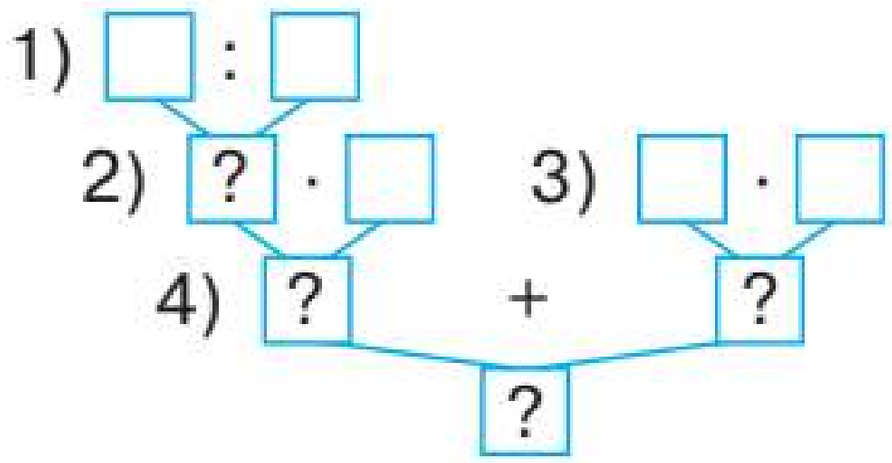

II спосіб

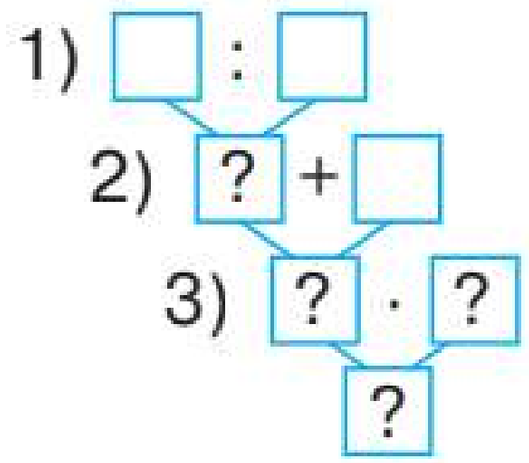

- Запиши розв'язання задачі більш раціональним способом.

7 За рік будівельники планували збудувати 72 будинки. Перші 3 квартали вони будували по 18 будинків. У жовтні й листопаді — по 6 будинків, а в грудні — 8. Чи виконали будівельники свій план?

Примітка: 1 квартал становить 3 місяці року, 1 рік складається з чотирьох кварталів.

8 З виразів та їх значень склади рівності.

99 : 33	98 : 14	480 : 3
78 : 39	64 : 16	540 : 2

2, 3, 4, 7
160, 270

128 Усне ділення двоцифрового числа на двоцифрове

1 Виконай ділення усно.

1 год :	2	3	4	5	6	10	12	15	20
1 м :	2	4	5	10	20	25	50	100	

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

2 Обчисли.

13 · 6	420 : 7 + 657
8 · 14	96 : 16 · 18
72 : 18	4 · (12 + 7)

3 Після того як у театральній касі 70 осіб купили по 2 квитки, а 60 — по 3 квитки, залишилося 18 квитків. Скільки квитків було в касі спочатку?

4 Для того щоб добути 7 кг заліза, витратили 21 кг залізної руди. Скільки кілограмів заліза можна одержати з 54 кг такої руди?

5 Яких значень може набувати x у поданій нерівності, щоб вона була істинною?

$x \cdot 33 < 100$

6 Виконай схематичний рисунок та відповідні обчислення. Відрізок дроту завдовжки 120 см зігнули так, що утворилася рамка квадратної форми. Знайди довжину сторони цієї рамки.

7 У бочці 27 л води. Спочатку в бочку долили третину тієї кількості води, що була, а потім відлили третю частину всієї води. Скільки літрів води залишилося в бочці?

8 Виконай обчислення та порівняй (>, <, =).

235 – 205 ... 90 : 3	503 – 489 ... 96 : 6
301 – 294 ... 85 : 17	400 – 395 ... 60 : 12

129 Ділення з остачею

1 Обчисли. Підкресли вирази з часткою 6.

72 : 12	81 : 27	90 : 15	45 : 15
100 : 25	84 : 14	95 : 5	78 : 13

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

2 Спробуйте розділити 15 олівців порівну на двох. По скільки олівців отримав кожний/кожна з вас? Скільки олівців не вдалося розділити?

Ділення з остачею записують так:

Ділене		Дільник		Частка	Остача
15	:	2	=	7	(ост. 1)

Запис читають так: 17 поділити на 2 — у частці буде 7 і в остачі 1.

3 Прочитай рівності.

12 : 3 = 4 16 : 4 = 4

13 : 3 = 4 (ост.1) 18 : 4 = 4 (ост. 2)

4 Скільки окремих квадратів можна викласти з 11 однакових паличок?

11 : 4 = ? (ост. ?)

- Скільки окремих трикутників можна викласти з 11 однакових паличок?

11 : ? = ? (ост. ?)

5 Накресли відрізок *MP* завдовжки 9 см. Розділи його на 4 рівні частини. Скільки частин утворилося? Який завдовжки «зайвий» відрізок? Склади й запиши відповідну рівність на ділення з остачею.

6 Визнач, яких знаків дій («+», «–», «·», «:») бракує в істинних рівностях.

(33 □ 3 □ 3) □ 3 □ 58 = 100

600 □ 6 □ 700 □ 7 = 0

150 □ 2 □ 860 □ 2 = 730

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

7 Чотири фотоальбоми коштують стільки, скільки 12 блокнотів. Скільки коштує фотоальбом, якщо блокнот коштує 80 грн?

- Розкажи, якими даними слід доповнити таблицю. Розв'яжи задачу.

Товар	Ціна	Кількість	Вартість	
Фотоальбом	?			Однакова
Блокнот				

8 У баку трактора було 60 л пального. За 1 год роботи трактор витрачає 6 л пального. Скільки годин працював трактор, якщо в баку залишилося 24 л?

- Продовж моделювання задачі. Запиши її розв'язання.

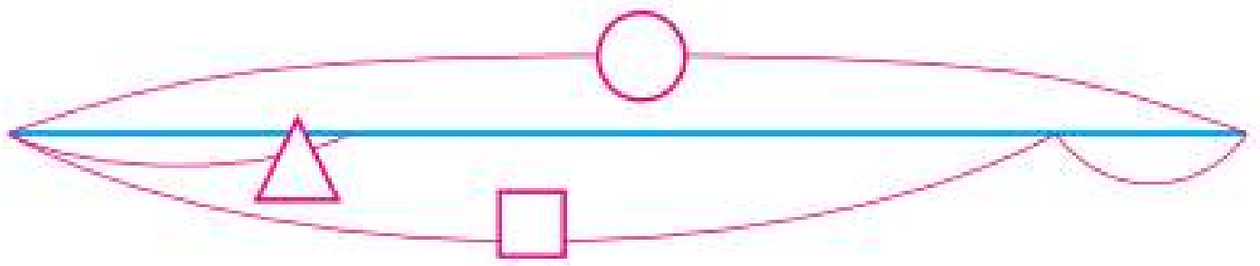

9 Склади й запиши рівності на ділення з остачею за малюнками.

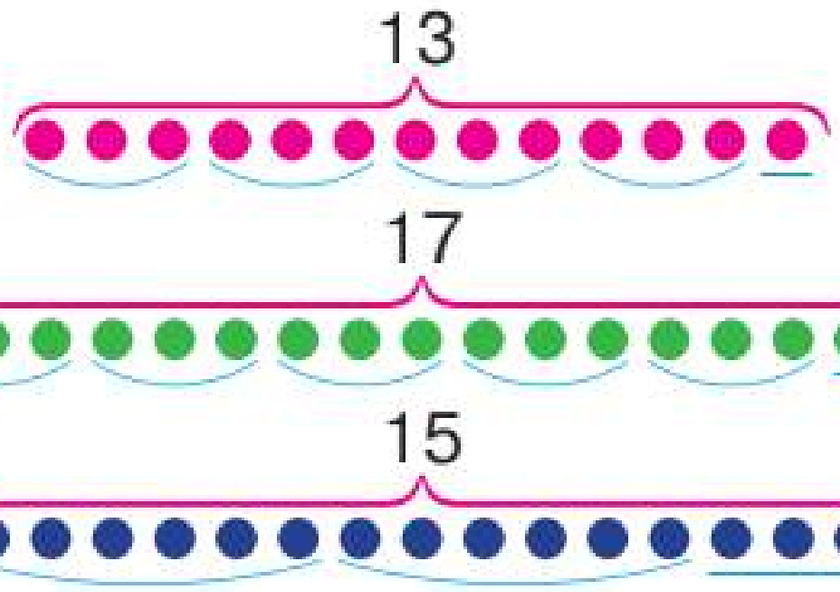

130 Ділення з остачею

1 Виконай обчислення та порівняй.

$7 + 8 \ldots 7 \cdot 8$ $\quad$ $40 : 4 \ldots 45 : 5$

$1 \cdot 9 \ldots 0 \cdot 9$ $\quad$ $12 - 3 \ldots 12 : 3$

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

2 Сорока-мама знайшла 27 зерняток і хоче розділити їх між своїми шістьома пташенятами порівну. По скільки зерняток отримає кожне пташеня? А скільки зерняток залишиться мамі?

Рахуй разом із сорокою-мамою.
Знайдемо найбільше з чисел від 1 до 27, яке ділиться на 6. Це 24.
24 : 6 = 4
Знайдемо остачу. 27 – 24 = 3
Отже, 27 : 6 = 4 (ост. 3)

- Сорока-тато знайшов 32 зернятка й теж хоче розділити їх порівну між пташенятами, а остачу взяти собі.

Рахуй разом із сорокою-татом.
Треба поділити 32 на 6. Знайдемо найбільше з чисел від 1 до 32, яке ділиться на 6. Це ... .
? : 6 = ?
Знайдемо остачу. 32 – ? = ?
Отже, 32 : 6 = ? (ост. ?)

3 Виконай ділення з остачею, коментуючи свої дії.

48 : 7 54 : 8 20 : 6 18 : 4

4 На скільки однакових частин, по 2 см кожна, можна розділити поданий відрізок? Склади й запиши відповідну рівність на ділення з остачею.

B *M*

5 За 2 розмальовки заплатили 100 грн. Скільки треба заплатити за 4 набори пазлів, якщо кожний набір у 3 рази дорожчий, ніж розмальовка?

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

6 До крамниці привезли 164 л соняшникової олії та 3 однакові каністри оливкової олії. Усього привезли 236 л олії. Скільки літрів оливкової олії було в одній каністрі?

- Продовж моделювання задачі. Запиши її розв'язання.

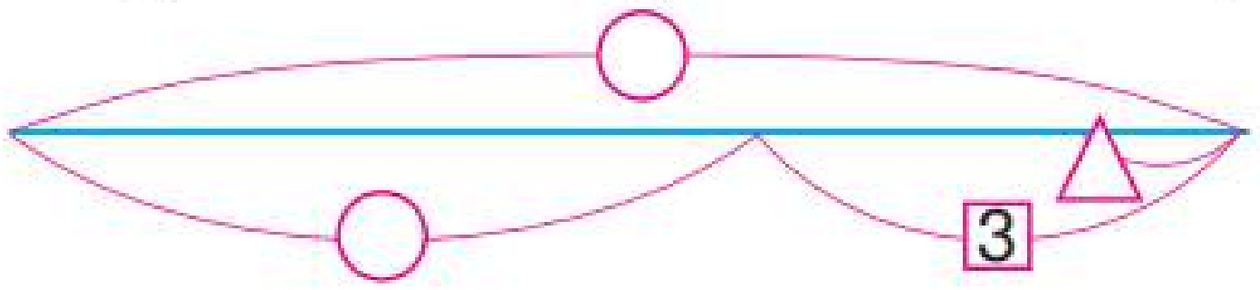

7 З сітки висипалося 6 цибулин. Це в 2 рази менше, ніж залишилося в сітці. Скільки всього цибулин було в сітці?

8 Скільки олівців зможуть купити Катруся та Дмитрик на всі свої гроші? А скільки — ручок? Скільки — підстругачок для олівців? Склади та обчисли відповідні вирази.

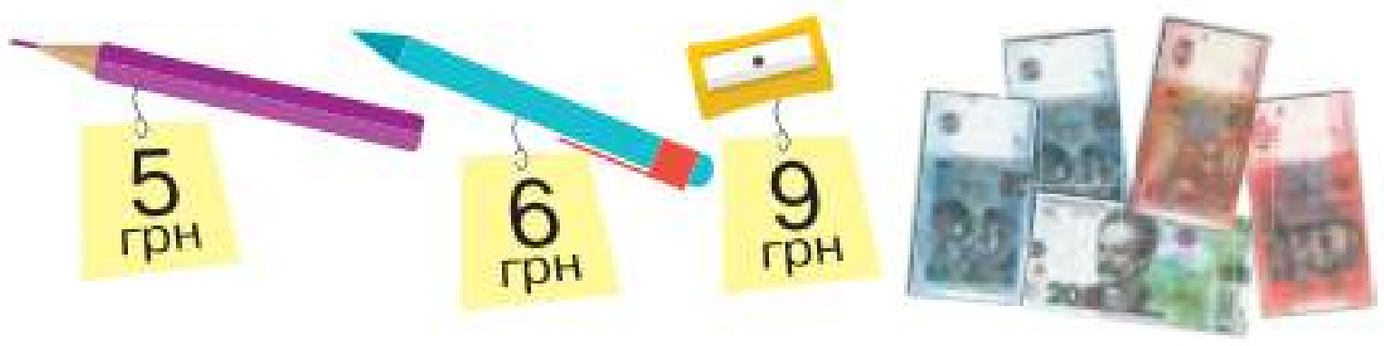

1 «Поклади» яблука у відповідні кошики.

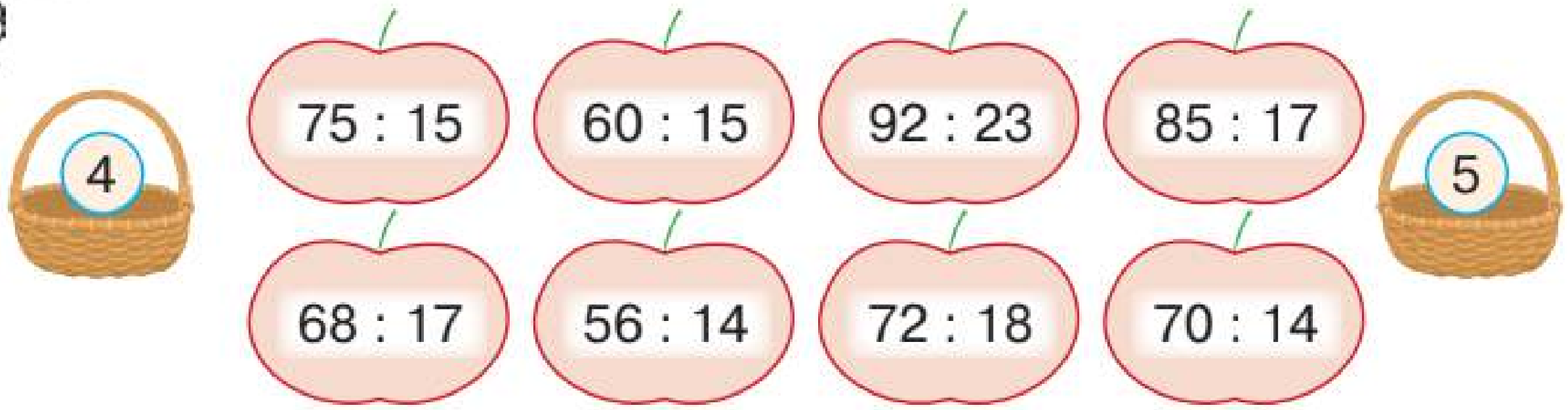

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

2 Які остачі можна отримати при діленні числа на 4?

8 : 4 = 2
9 : 4 = 2 (ост. 1)
10 : 4 = 2 (ост. 2)
11 : 4 = 2 (ост. 3)
12 : 4 = 3
13 : 4 = 3 (ост. 1)
14 : 4 = 3 (ост. 2)
15 : 4 = 3 (ост. 3)
16 : 4 = 4
17 : 4 = 4 (ост. 1)
18 : 4 = 4 (ост. 2)
19 : 4 = 4 (ост. 3)

- Яку найбільшу остачу можна отримати при діленні числа на 4? Чому?

3 Поділи кожне з чисел від 20 до 31 на 5.

- Які остачі можна отримати при діленні на 5?
- Який висновок можна зробити про дільник і остачу?

Остача завжди менша, ніж дільник.

4 Пограйте у гру «Учитель і учень». «Учитель» ставить запитання, перевіряє правильність відповідей. Потім поміняйтеся ролями. Числа доберіть самостійно.

- Які остачі можна отримати при ділення числа на ...?
- Чи можна отримати остачу 7 при діленні числа на ... ?

5 Настуся та Іванко одночасно почали читати книжку, у якій 96 сторінок. Настуся читає по 16 сторінок на день, а Іванко — по 12. Хто з них дочитає книжку раніше і на скільки днів раніше?

6 За 4 год робітники лісництва посадили 72 дерева. Скільки годин їм треба працювати, щоб посадити 60 дерев, якщо за 1 год вони саджатимуть на 2 дерева більше?

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

7 Шматок дроту завдовжки 33 м потрібно розрізати на шматки, по 5 м кожний. Скільки таких шматків вийде? Скільки розрізів для цього потрібно зробити? Чи залишиться «зайвий» шматок дроту?

8 Скільки може бути різних остач при діленні на подані числа?

7 3 9 2 10 6

132 Перевірка виконання ділення з остачею

1 Визнач, якими числами слід доповнити рівності, щоб вони були істинними.

$14 = 3 \cdot 4 + ?$ $27 = 5 \cdot ? + 1$

$34 = ? \cdot 7 + 6$ $77 = 9 \cdot 8 + ?$

2 Обчисли та виконай перевірку.

94 : 2 960 : 3 87 – 32 724 – 248

3 Учні лісової школи виконували ділення з остачею. Хто з них виконав обчислення правильно?

46 : 6 = 7 (ост. 4)

46 : 6 = 7 (ост. 2)

46 : 6 = 6 (ост. 10)

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

- Як можна перевірити правильність дії ділення з остачею? Міркуй разом із Пантерою Ягуарівною, вчителькою лісової школи.

46 : 6 = 7 (ост. 4)

Дію ділення перевіряємо множенням.

7 · 6 = 42

До отриманого результату додаємо остачу.

42 + 4 = 46

Отримали ділене. Отже, ділення виконано правильно.

- Перевір обчислення разом з Пантерою Ягуарівною.

37 : 6 = 6 (ост. 2)
6 · ? = ?
? + 2 = ?
Ділення виконано ... .

44 : 5 = 8 (ост. 4)
? · 8 = ?
? + ? = ?
Ділення виконано ... .

- Поясни, чому під час перевірки ми виконуємо другим кроком додавання.

63 : 6 = 10 (ост. 3)
Перевірка: 6 · 10 + 3 = 63

4 Обчисли. Виконай перевірку.

64 : 9 37 : 4 85 : 9 52 : 7

5 Токар виготовив 100 деталей. Перші 3 год він виготовляв по 12 деталей за 1 год, а потім — по 16 деталей за 1 год. Скільки годин токар виготовляв по 16 деталей?

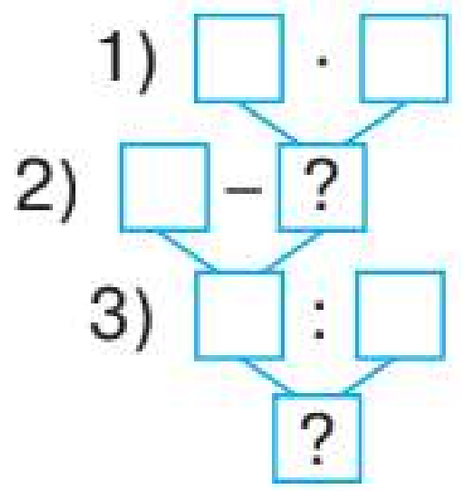

- Розкажи за схемою, що знаходимо кожною дією. Запиши розв'язання задачі.

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

6 У парку росте 50 каштанів, кленів — у 4 рази більше, ніж каштанів, а тополь — у 3 рази більше, ніж кленів. Скільки разом каштанів, кленів і тополь росте в парку?

7 Склади й запиши 3 рівності на ділення з дільником 8. Перша — на ділення без остачі, у другій — остача дорівнює 3, у третій — 7.

8 Четверо учнів лісової школи виконували перевірку дії ділення з остачею. Визнач, хто яку рівність перевіряв.

26 · 2 + 1

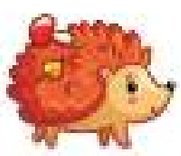

19 · 2 + 1

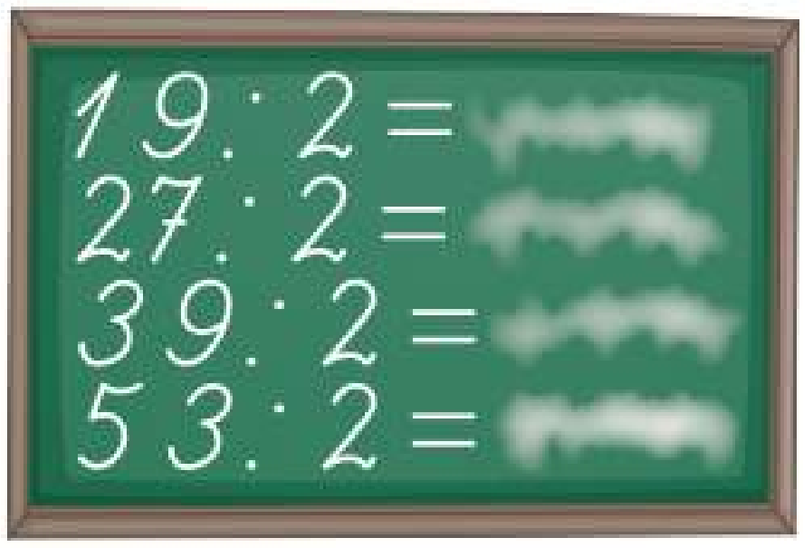

13 · 2 + 1

9 · 2 + 1

133 Ділення з остачею

1 Знайди частку та остачу усно.

6	7	8	9	10	: 2

9	10	11	12	13	: 3

2 Обчисли. Виконай перевірку.

25 : 4 48 : 5 59 : 7 83 : 9

3 Дай відповіді на запитання усно.

- Чи можна при діленні числа на 8 отримати остачу 8?
- Чи можна при діленні числа на 5 отримати остачу 7?
- Яку найбільшу остачу можна отримати при діленні числа на 2? А на 9?

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

- Скільки різних остач можна отримати при діленні числа на 3? А на 6?
- Коли можна без перевірки визначити, що вираз обчислено неправильно?

4 Маса п'яти однакових телят і п'яти кіз разом становить 880 кг. Маса однієї телички — 130 кг. Яка маса однієї кози?

- Склади обернену задачу, у якій потрібно знайти число 880.

5 Склади й розв'яжи задачу за даними таблиці.

Витрата за день	Кількість днів	Загальні витрати
Однакова	6 днів	72 кг
	?	60 кг

6 Відрізок AK дорівнює 20 мм. Це $\frac{1}{4}$ довжини відрізка AB. Накресли відрізок AB.

7 Троє ведмежат качали на пасіці мед. Вони наповнили медом ущерть 7 діжок, 7 — наполовину і 7 — залишилися порожніми. Як можна поділити діжки, щоб у кожного ведмежати була однакова кількість меду й однакова кількість діжок?

8 «Влуч» кожним м'ячем у відповідні ворота.

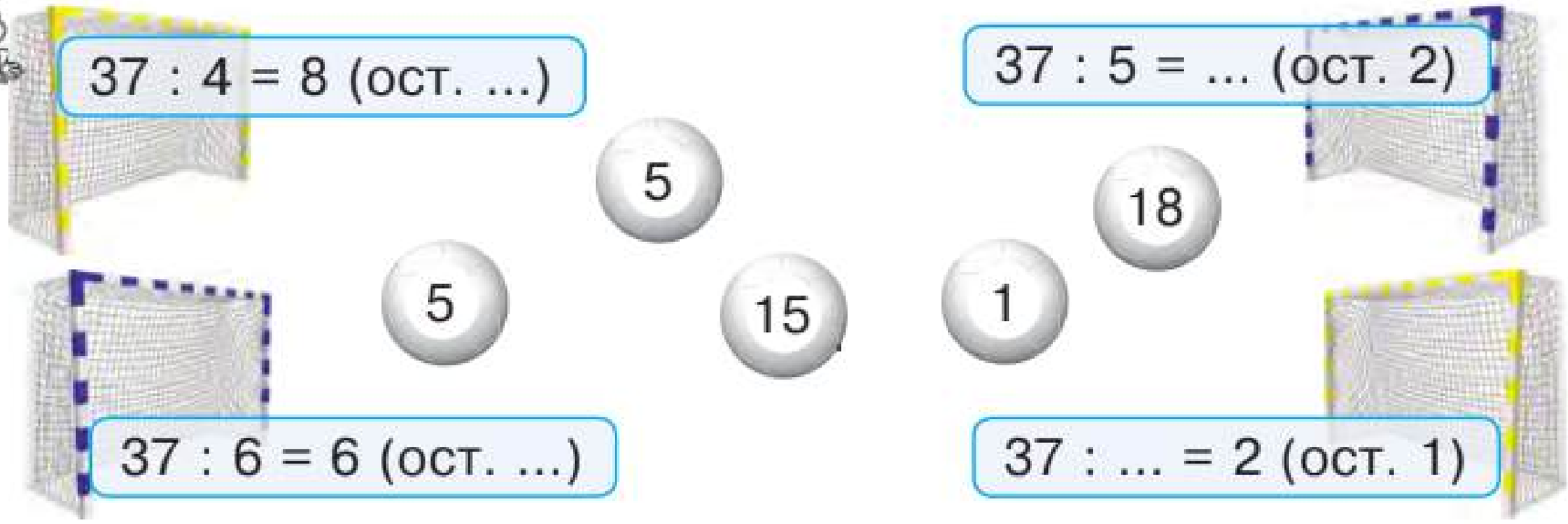

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

134 Ознака подільності на 10

1 «Пройди доріжкою», виконуючи обчислення.

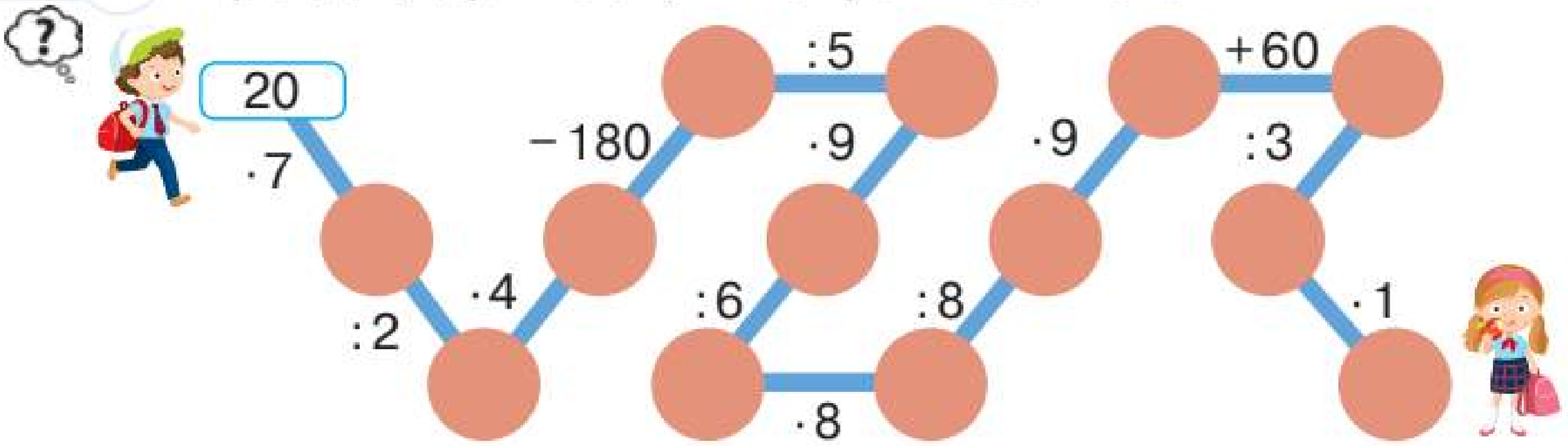

2 Обчисли.

16 : 10	20 : 10
25 : 10	40 : 10
34 : 10	350 : 10
52 : 10	500 : 10

- У якому стовпчику всі числа поділилися на 10 без остачі? Що спільне в цих числах?

3 Як ти вважаєш, які з поданих чисел діляться на 10 без остачі?

49 60 490 752 100 387

Число ділиться на 10 без остачі, якщо в його записі остання цифра — 0.

4 Запиши числа в порядку збільшення. Обведи ті з них, які діляться на 10 без остачі. Як називаються такі числа?

700, 77, 111, 11, 1000, 980, 65, 90.

5 Є 45 білих і червоних кільок. Білих кульок 36. На скільки білих кульок більше, ніж червоних? У скільки разів червоних кульок менше, ніж білих?

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

6 Допоможіть менеджерові продуктового магазину заповнити таблицю-звіт.

Товар	Ціна пакетика	Кількість пакетиків	Вартість
Ванільний цукор	2 грн	Однакова	18 грн
Чорний перець	?		135 грн

7 Виконай обчислення і порівняй.

$250 \cdot 4 - 600 \ldots 40 \cdot 10$ $\quad$ $480 : 4 + 300 \ldots 500$

$600 - 25 \cdot 4 \ldots 1000 : 2$ $\quad$ $900 - 200 : 4 \ldots 1000 : 10$

8 Для кожної нерівності добери по 2 значення змінної a, за яких нерівність є істинною.

$20 - a > 15$ $\quad$ $a \cdot 4 < 36$ $\quad$ $a : 8 > 4$

9 Одна гумка для стирання коштує 16 грн. Чи вистачить Полінці та Максимкові грошей, щоб купити 10 таких гумок? Чи отримають діти решту?

135 Ознаки подільності на 2, 5

1 Склади та обчисли відповідні вирази.

- У скільки разів число 180 більше, ніж 10?
- У скільки разів число 10 менше, ніж 210?
- На скільки число 1000 більше, ніж 728?
- На скільки число 435 менше, ніж число 900?
- По скільки яблук отримає кожна дитина, якщо 16 яблук роздадуть чотирьом дітям порівну?

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

2 Поділіть між собою порівну 17 олівців. По скільки олівців отримає кожний/кожна з вас? Запишіть відповідну рівність на ділення.

17 : 2 = ?

- Обчисліть вирази.

13 : 2	14 : 2	15 : 2	16 : 2
17 : 2	18 : 2	19 : 2	20 : 2

- Що ви можете сказати про числа, які поділилися на 2 без остачі?

Число ділиться без остачі на 2, якщо остання цифра в ньому — 0, 2, 4, 6, 8.
Числа, які діляться на 2 без остачі, називаються парними числами.

3 Запиши числа в порядку зменшення. Підкресли ті, які діляться на 2 без остачі.

48, 570, 62, 710, 100, 221.

4 Обчисли.

95 : 5	60 : 5	99 : 5
800 : 5	215 : 5	319 : 5

- Які числа вдалося розділити на 5 без остачі? Що в них спільного?

Число ділиться на 5 без остачі, якщо остання цифра в його записі — 5 або 0.

5 Запиши числа в порядку збільшення. Обведи ті, які діляться на 5 без остачі.

675, 15, 806, 27, 140, 35.

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

6 Робітник обточував 1 кільце за 55 хв, а після вдосконалення верстата — за 37 хв. На скільки менше часу тепер витратить робітник на обточування п'яти кілець?

7 Бабуся і дідусь планували вчити по 10 англійських слів на день. Але вчили щодня на 2 слова більше, ніж запланували. Скільки слів бабуся і дідусь вивчили за тиждень?

8 Які твердження є істинними?

- Можна розділити 39 горіхів порівну між двома білочками.
- Усі круглі числа діляться на 5.
- Усі круглі числа діляться на 2.

136 Дії з іменованими числами

1 Випиши числа, які діляться і на 2, і на 5.

8, 10, 15, 20, 32, 45, 60, 88, 100, 115, 200, 210, 318, 440, 600.

2 Доповни рівності відповідними числами.

2 дм · ◯ = 2 м 2 см · ◯ = 2 м

10 м · ◯ = 100 м 1 дм · ◯ = 1 м

3 Склади й запиши відповідні вирази з іменованими числами.

- Мотузку завдовжки 2 м 3 дм розрізали на 10 однакових шматків. Яка довжина одного такого шматка?
- Дріт завдовжки 4 м 50 см розрізали на частини по 50 см. Скільки таких частин отримали?
- Скільки шматків по 40 см можна відрізати від стрічки завдовжки 33 дм?

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

4 Щоб приготувати розчин для укладання цегли, узяли 60 кг піску, а цементу — на 40 кг менше. У скільки разів менше взяли цементу, ніж піску?

5 Корові дають 6 кг буряків на день. Скільки кілограмів буряків потрібно трьом коровам на 5 днів?

6 Обчисли.

130 · 3 – 248	1000 – (328 + 172)
360 : 3 + 594	1000 – (495 – 296)

7 Довжина відрізка *СМ* — 35 мм. Накресли відрізок, що у 3 рази довший за відрізок *СМ*.

8 Запиши в більших одиницях вимірювання.

600 см = … м

92 дм = … м … дм

84 мм = … см … мм

137 Дії з іменованими числами

1 «Стрибай по камінчиках», виконуючи обчислення усно.

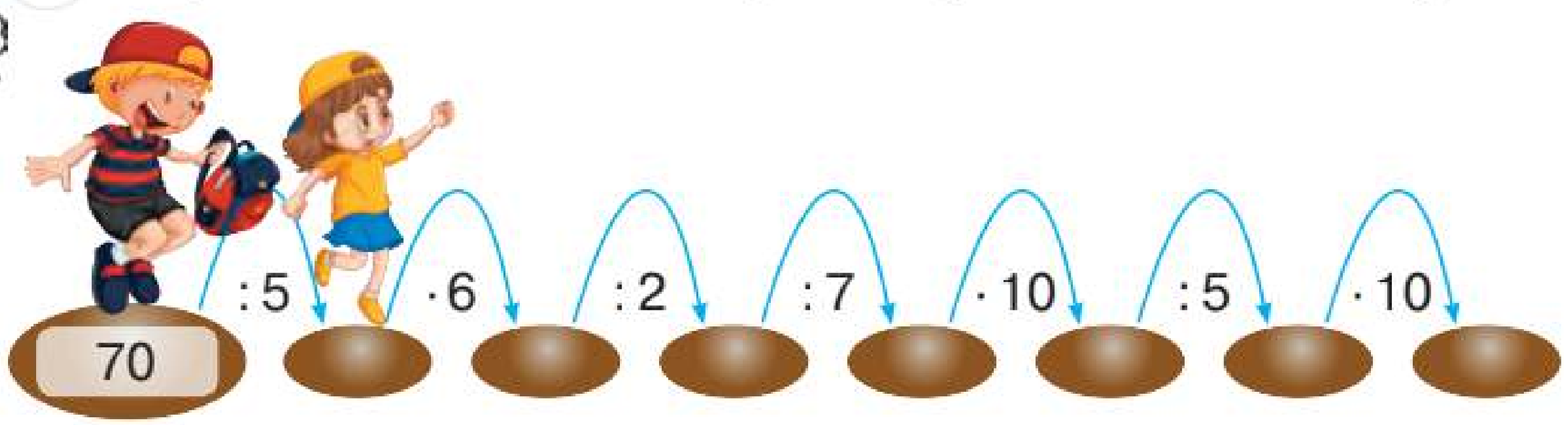

2 На вантажівці за 3 рейси перевезли 270 ящиків овочів. Скільки ящиків можна перевезти, якщо зробити 8 таких рейсів?

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

3 Склади та обчисли відповідні вирази з іменованими числами.

- На скільки ведмежа важче, ніж собака?
- У скільки разів ведмежа важче, ніж 2 такі собаки?
- Яку масу мають 12 таких качок і 5 таких кошенят разом?

4 За годину пароплав долає 35 км, а потяг — 97 км. Потяг був у дорозі 4 год, а пароплав — 6 год. Хто з них подолав більшу відстань? На скільки кілометрів більшу?

5 Обчисли. Виконай перевірку.

65 : 7 49 : 6 86 : 9

6 Накресли прямокутник зі сторонами 25 мм і 45 мм. Обчисли його периметр.

7 Кам'яне вугілля через деякий час після його видобування вбирає в себе воду, маса якої становить восьму частину маси вугілля. Маса щойно видобутого вугілля — 40 кг. Якою буде маса цього вугілля через деякий час?

8 Запиши в менших одиницях вимірювання.

5 дм = … см 4 год = … хв

10 м = … дм 8 м 15 см = … см

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

138 Розв'язування рівнянь, у яких один із компонентів поданий числовим виразом

1 Добери числа, щоб рівності були істинними.

$164 = 90 : 5 + \bigcirc$ $572 = 100 : 4 + \bigcirc$

2 Склади й розв'яжи рівняння.

- Сума невідомого числа і числа 273 дорівнює добутку чисел 18 і 4.
- Добуток невідомого числа і числа 14 дорівнює різниці чисел 638 і 568.

3 Чим різняться рівняння у першому та другому стовпчиках?

$x \cdot 16 = 64$	$x \cdot (35 - 19) = 64$
$y : 15 = 3$	$y : (32 - 17) = 3$

- Продовж розв'язування рівнянь другого стовпчика.

$x \cdot (35 - 19) = 64$
$x \cdot 16 = 64$
$x =$

$y : (32 - 17) = 3$
$y :$ $= 3$
$y =$

4 П'ять курей з'їдають за 1 день 15 г крейди. Скільки крейди з'їдять за 1 день 27 курей?

5 Склади й розв'яжи задачу.

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

6 Накресли квадрат зі стороною 55 мм. Обчисли його периметр.

7 У хокей грали команди «Сокіл» і «Беркут». У першому періоді виграв «Беркут» з рахунком 6 : 5, у другому — переміг «Сокіл» з рахунком 5 : 2, але в третьому періоді знову виграв «Беркут» з рахунком 3 : 2. Яка команда перемогла?

8 Хто з дітей виконав обчислення правильно?

73 : 9 = 7 (ост. 10)

73 : 8 = 9 (ост. 1)

84 : 9 = 8 (ост. 1)

83 : 9 = 9 (ост. 2)

139 Розв'язування задач за допомогою рівнянь

1 Збільш кожне число в 10 разів.

11 9 30 24 17 54 21 70

2 Розв'яжи рівняння.

$x - 337 = 480$ $x : 4 = 128$ $130 \cdot 3 - x = 240$

3 У саду росте 16 яблунь і кілька абрикосів. Усього 27 дерев. Скільки абрикосів росте в саду?

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

У задачі невідоме число — це кількість абрикосів. Позначимо його буквою x. Відомо, що абрикосів і яблунь разом 27. Складемо рівняння за цими даними. Розв'язавши його, отримаємо відповідь задачі.

$$x + 16 = 27$$
$$x = 27 - 16$$
$$x = 11$$

Відповідь: у саду росте 11 абрикосів.

- Розв'яжи задачу за допомогою рівняння.
На автостоянці було 126 легковиків, з них 49 червоні, а решта — сірі. Скільки сірих автомобілів було на стоянці?

4 Посіяли 60 кг проса, ячменю — у 3 рази менше, ніж проса, а кукурудзи — у 2 рази більше, ніж ячменю і проса разом. Скільки посіяли кукурудзи?

5 Обчисли.

54 : 18 · 90	230 + 450 : 5	810 : 90 · 11
7 · 13 · 10 + 80	700 – 38 · 2	(480 – 300) : 9

6 Обчисли периметр трикутника, усі сторони якого по 67 мм завдовжки.

7 На двох деревах сиділи граки. З першого дерева полетіли 9 граків, а з другого — перелетіло на перше 5 граків. Після цього на кожному дереві стало по 8 граків. Скільки граків було на кожному дереві спочатку?

8 Допоможи дітям виконати обчислення.

96 : 9 = 10 (ост. ?)	98 : 10 = ? (ост. ?)
44 : 12 = 3 (ост. ?)	48 : 7 = ? (ост. ?)

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

140 Розв'язування задач за допомогою рівнянь

1 Запиши всі числа дев'ятого десятка. Підкресли ті з них, які діляться без остачі на 5.

2 Обчисли.

450 : 3 : 5 — 17 · (780 – 775)

640 : 80 · 70 — 19 · 4 + 270 : 3

3 Знайди частки та остачі. Виконай перевірку.

121 : 2 — 121 : 30 — 365 : 6 — 576 : 80

4 Визнач, яке з рівнянь складено за умовою задачі. Розв'яжи його. Запиши відповідь до задачі.

У кошику 12 клубків білих ниток, а блакитних — у 2 рази більше. Скільки блакитних клубків у кошику?

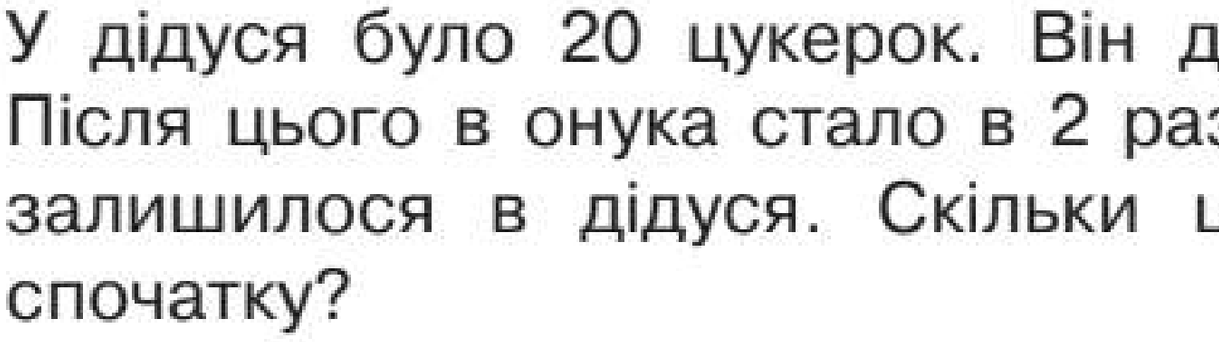

$x + 2 = 12$

$x : 2 = 12$

$x \cdot 2 = 12$

5 На ділянці посадили 80 кг картоплі, пшениці посіяли в 5 разів менше, ніж посадили картоплі, а кукурудзи посіяли у 8 разів менше, ніж посадили картоплі й пшениці разом. Скільки кукурудзи посіяли на ділянці?

6 Периметр квадрата — 96 мм. Яка довжина сторони цього квадрата?

7 У дідуся було 20 цукерок. Він дав онукові 8 цукерок. Після цього в онука стало в 2 рази більше цукерок, ніж залишилося в дідуся. Скільки цукерок було в онука спочатку?

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

8 Продовж розв'язувати задачу за допомогою рівняння.

У мисці 58 ягід червоних черешень, а жовтих — у 2 рази менше. Скільки жовтих черешень у мисці?

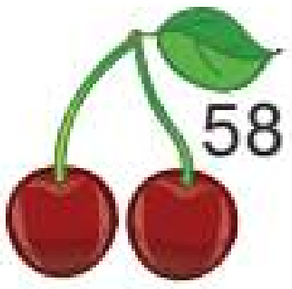

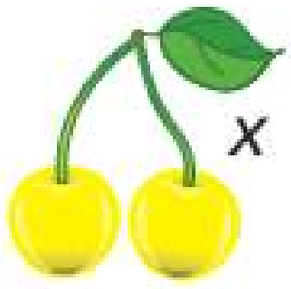

Відомо, що число x у 2 рази менше, ніж 58. Складемо рівняння.

$x \cdot ? = ?$

141 Моделювання задач різними способами

1 Запиши числа другої сотні, які діляться на 10 без остачі. Обведи ті з них, які діляться без остачі на 20.

2 Обчисли.

$3 \cdot (12 - 20 : 4)$	$3 \cdot 12 - 20 : 4$
$(63 + 27) : 9 : 2$	$(63 + 27 : 9) : 2$
$(630 + 270) : 90 : 2$	$(630 + 270 : 90) : 2$

3 Кіт Мурчик підходив до миски з їжею 8 разів за 1 год. За 5 год він підійшов до миски стільки разів, скільки кіт Пушок за 2 год. Скільки разів за 1 год підходив до миски кіт Пушок?

- Розкажи, якими даними слід доповнити таблицю.

Улюбленець	Підходить за 1 год	Усього годин	Усього разів
Мурчик	... разів		Однакова кількість
Пушок	?		

- Розглянь схему. Дані про кого з хатніх улюбленців у ній відображені?

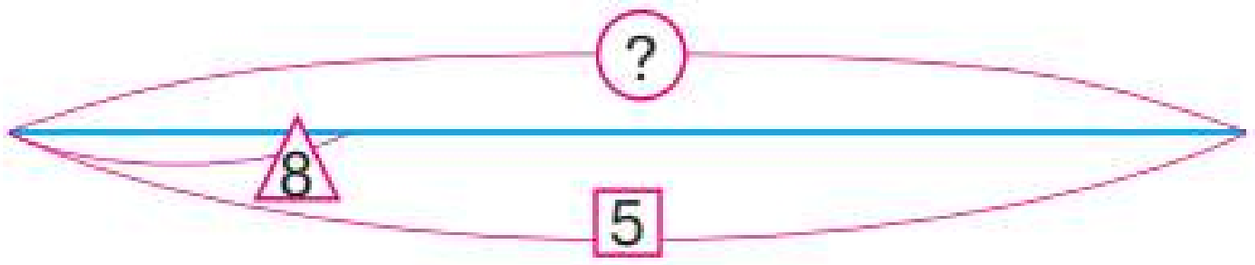

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

4 Один швейний цех виготовляє 28 суконь за день, а інший — 29. Скільки суконь виготовлять обидва цехи за 5 днів, працюючи разом?

- Розкажи, що знаходимо кожною дією.

I спосіб

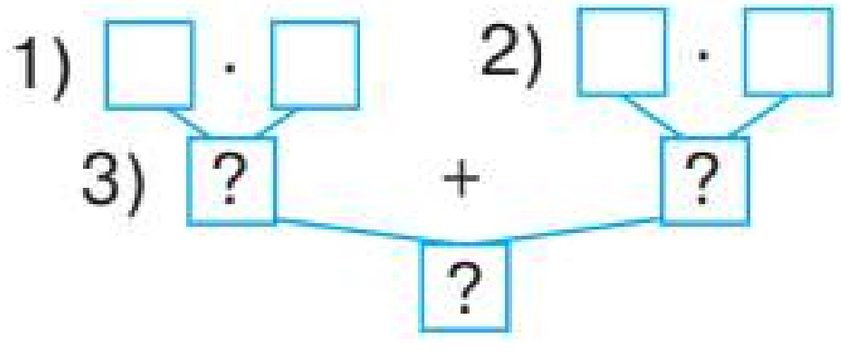

II спосіб

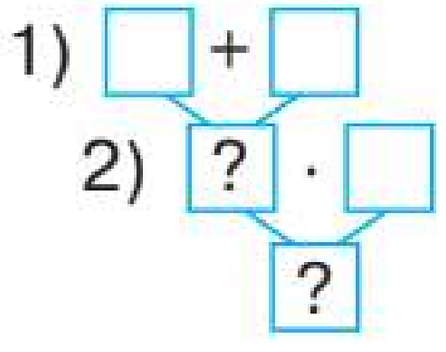

- Розв'яжи задачу більш раціональним способом.
- Запишіть розв'язання задачі одним виразом.

5 Виконайте перевірку та знайдіть помилки в обчисленнях. Виконайте обчислення правильно.

49 : 8 = 6 (ост. 3) 75 : 9 = 8 (ост. 5)

34 : 6 = 5 (ост. 4) 57 : 6 = 9 (ост. 2)

6 Периметр прямокутника *LMNP* — 36 см. Довжина сторони *LM* — 6 см. Яка довжина сторони *MN*?

- Виконай схематичний рисунок до завдання. Запиши розв'язання.

7 Є 4 відрізки ланцюга: 3 — на 4 ланки і 1 — на 2. Як з'єднати ці відрізки в один ланцюг, щоб число розкованих (а потім скованих) ланок було найменшим?

8 За 5 днів 3 викладачки провели 60 лекцій для студентів, причому кожна з них проводила щодня однакову кількість лекцій. Скільки лекцій провела 1 викладачка за 1 день?

— 5 днів — 60 лекцій

— 1 день — ?

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

142 Складені задачі, що містять збільшення або зменшення числа на кілька одиниць або у кілька разів, сформульовані у непрямій формі

1 Запиши числа п'ятої сотні, які діляться на 10 без остачі. Підкресли ті з них, які діляться без остачі на 2.

2 Виконай обчислення та порівняй.

650 – 182 ... 891 – 379 900 : 90 ... 320 : 32

37 · 5 ... 75 · 2 42 : 14 ... 64 : 16

3 Квиток до зоопарку для дорослого коштує 200 грн. Це вдвічі дорожче, ніж дитячий квиток. Скільки коштує дитячий квиток?

Дорослий — 200 грн, удвічі дорожчий, ніж
Дитячий — ?

- Який квиток дешевший? У скільки разів дешевший?

4 Марійці 9 років. Вона на 2 роки молодша, ніж її брат Тарасик. Скільки років Тарасику?

5 Протягом тижня бабуся зателефонувала онукам 14 разів, це на 5 разів більше, ніж зателефонував дідусь. Скільки всього разів бабуся й дідусь поговорили з онуками по телефону?

Бабуся — 14 розмов, на 5 більше, ніж
Дідусь — ?

- Поясни за схемою, що знаходимо кожною дією.

1) 14 – 5

2) ? + 14

?

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

6 Довжина відрізка *PM* — 18 см. Він удвічі довший, ніж відрізок *AB*. Накресли відрізок *AB*.

7 За яких значень *a*, *b* і *k* подані рівності є істинними?

$a + a = a$	$b \cdot b = 1$	$a + a = a + 7$
$k : k = 1$	$a \cdot b = 0$	$a \cdot k = a$

8 Дитячий самокат коштує 800 грн. Це вдвічі дорожче, ніж настільна гра. Скільки коштують разом самокат і настільна гра?

143 Робота з даними

1 Обчисли. Виконай перевірку.

12 : 5	120 : 5	120 : 50

2 Доберіть число, яким можна доповнити задачу. Розв'яжіть її.

Скакалка коштує 120 грн. Вона у ... рази/разів дорожча, ніж м'яч. Скільки коштують м'яч і скакалка разом?

- Порівняйте свою відповідь з відповідями інших груп. Як впливає на результат збільшення/зменшення числа разів в умові задачі?

3 Розглянь малюнки. Дай відповіді на запитання.

- На скільки гривень подешевшав велосипед?
- На скільки гривень звичайна ціна скейтборда більша за його ціну зі знижкою?

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

- Що дешевше: велосипед зі знижкою чи скейтборд і захисний шолом за звичайною ціною?
- Ознайомся з рекламним оголошенням.
  Скільки гривень удасться зекономити, якщо скористатися акційною пропозицією? Ураховуй, що ціна скейтборда буде звичайною, без знижки.

Увага!
Акція!
Купуй
та заощаджуй кошти!
Купи **скейтборд**
та отримай знижку
на купівлю
захисного шолома!

4 Розглянь лінійну діаграму про щомісячні витрати родини на засоби гігієни. Дай відповіді на запитання.

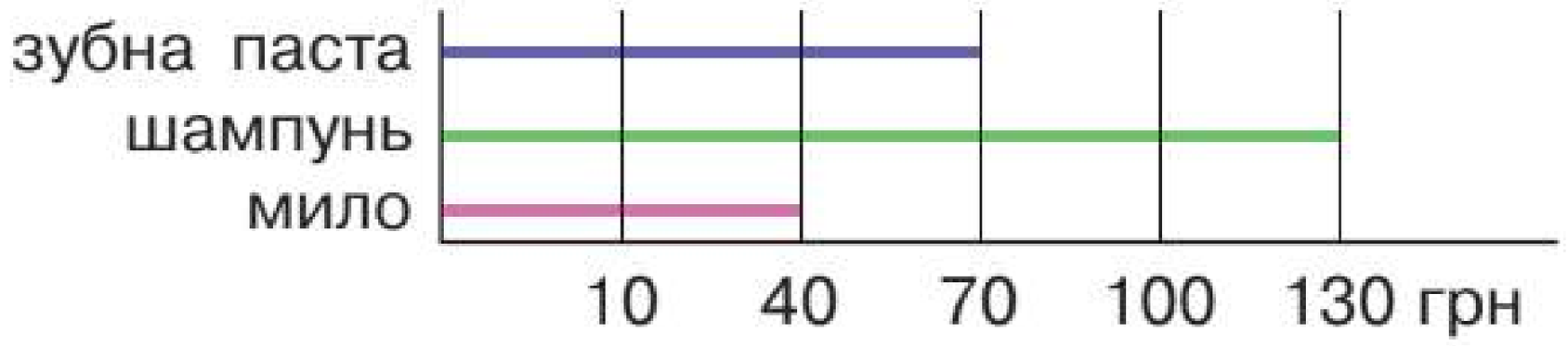

- На який засіб гігієни витрачається найбільше грошей щомісяця?
- Скільки грошей витратить родина на мило протягом року? Скільки всього грошей витрачає родина щомісяця на засоби гігієни, зазначені у діаграмі?

5 Ознайомся з даними про ціни та частоту покупок родини з трьох людей на тиждень.

Продукт	Ціна	Купують за тиждень
Батон	18 грн за шт.	5 разів
Картопля	28 грн за 1 кг	10 кг
Молоко	32 грн за 1 л	3 рази

- Накресли лінійну діаграму, яка відображає витрати родини на продукти харчування.

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

6 Перейди за покликанням в електронному додатку та дізнайся, скільки коштує хліб «Столичний».

- Скільки грошей за місяць витратить на хліб родина, яка купує його через день? Розглянь різні варіанти. Від чого залежить відповідь?

Проєкт «Плануємо витрати».
Інструкції шукай в електронному додатку.

7 Розглянь малюнки. Дай відповіді на запитання.

14 грн

38 грн

- Скільки коштують 3 стаканчики йогурту?
- Яка вартість трьох упаковок по 4 стаканчики йогурту?
- Що вигідніше купувати: 4 стаканчики йогурту окремо чи упаковку з чотирьох стаканчиків?

1 «Проїдь автобусом» від станції до станції, виконуючи обчислення усно.

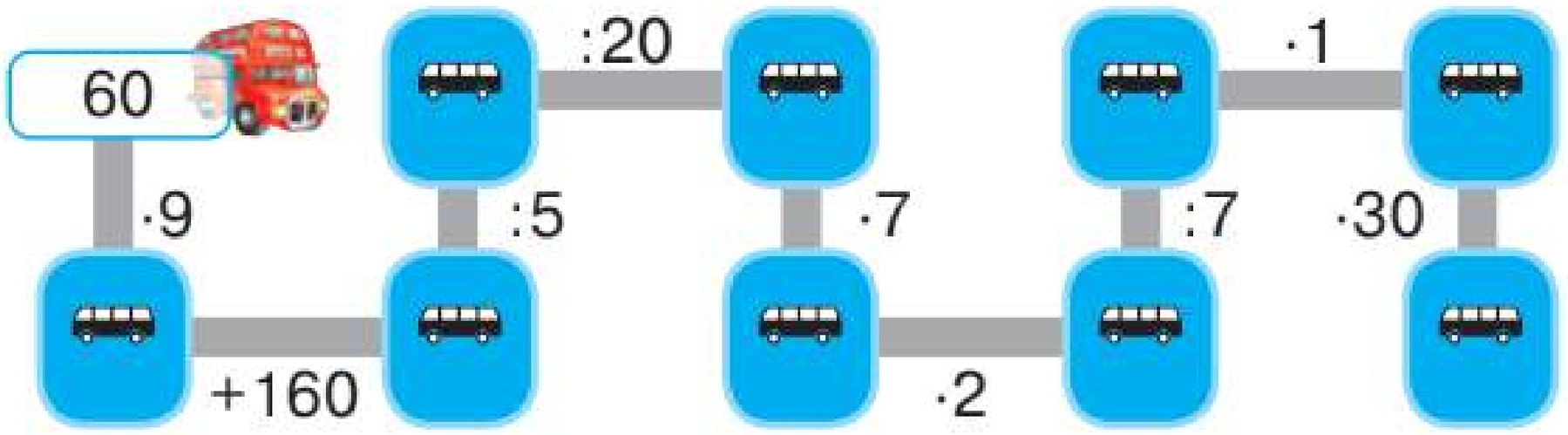

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

2 Знайди частки та остачі. Виконай перевірку.

14 : 6 45 : 6 59 : 6

3 Склади та обчисли вирази з іменованими числами.

- Відстань від Львова до Рівного — 211 км, а від Львова до Житомира — 405 км. На скільки кілометрів Рівне ближче до Львова, ніж Житомир?

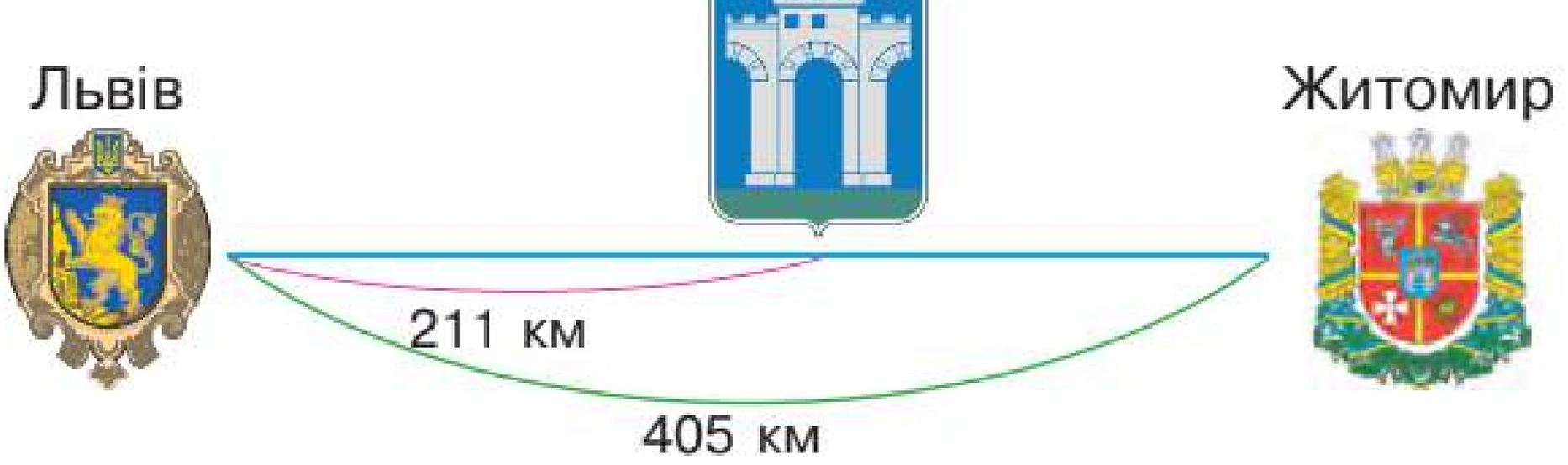

- Ціна квитка на автобус із Рівного до Львова — 350 грн. Яка вартість квитків «туди й назад» для однієї людини?
- Ціна квитка на потяг із Полтави до Києва — 104 грн. Скільки коштують квитки «туди й назад» для трьох осіб?

4 Розглянь схему розташування місць у вагоні 2-го класу поїзда «Інтерсіті+» за покликанням в електронному додатку.

- На яке місце варто купити квиток пасажирові, який любить під час подорожі сидіти біля вікна?
- На яке місце варто купити квиток пасажирці, що планує їхати з важкою валізою та не хоче нести її через увесь вагон?
- Дві подружки хочуть забронювати такі місця, щоб сидіти поруч і спілкуватися під час подорожі. Чи підійдуть їм місця 36 і 37?
- Троє друзів забронювали місця поруч одне з одним. Сума номерів їхніх місць — 99. Які місця забронювали друзі?

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

5 Потяг «Інтерсіті+» за 1 год долає відстань 80 км, а потяг «Стефанія Експрес» — 50 км. Котрий із потягів швидше подолає відстань 400 км? На скільки швидше?

6 Четверо друзів придбали квитки на потяг із Полтави до Харкова та у зворотному напрямку. За всі квитки заплатили 480 грн. Скільки коштує 1 квиток?

7 Розглянь табло вокзалу Київ-Пасажирський у реальному часі. Покликання шукай в електронному додатку. Дай відповіді на запитання. За потреби скористайся моделлю годинника.

- Які потяги вирушають найближчим часом? Скільки хвилин залишилося до їх відправлення?
- Які потяги прибувають найближчим часом? О котрій годині? На яку колію? Скільки триватиме їх зупинка на станції?
- Чи є потяги, які запізнюються? О котрій годині вони прибудуть на станцію?

145 Нумерація чисел у межах 1000

1 Запиши числа сьомого десятка. Підкресли ті з них, які діляться на 5 без остачі.

1 сот., 8 дес., 2 од. | 3 сот., 7 дес. | 5 сот., 5 од.

2 Запиши числа, у яких...

3 Склади та обчисли вирази.

- Число 345 збільш на 6 одиниць.
- Число 345 збільш на 6 десятків.
- Число 345 збільш на 6 сотень.
- Число 345 зменш на 6 одиниць.
- Число 345 зменш на 6 десятків.

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

4 Після того як наповнили цибулею 12 ящиків, по 8 кг у кожному, залишилося розкласти на 257 кг цибулі більше, ніж уже розклали. Скільки всього кілограмів цибулі потрібно було розкласти?

5 До літнього шкільного табору записалися учні та учениці других, третіх та четвертих класів, усього 165 осіб. Із 2-А, 2-Б та 2-В записалося по 15 дітей. Третьокласників і третьокласниць — 60. Скільки дітей із четвертих класів записалися до літнього табору?

6 Накресли відрізок завдовжки 11 см. Запиши його довжину в міліметрах.

7 На тренувальній дистанції для бігу з перешкодами на 100 м поставили вертикальні перешкоди на відстані 20 м одна від одної. Причому першу — за 20 м від стартової лінії, а останню — не на фінішній лінії. Скільки перешкод поставили на дистанції?

8 Розкажи, які числа мають бути в кожній комірці таблиці.

Число	Усього		
	Сотень	Десятків	Одиниць
563	5	56	563
607			
130			
278			

146 Усне додавання і віднімання чисел у межах 100

1 Зменш кожне число на 5 одиниць.

33 41 54 62 75 80

126 Повторення та закріплення вивченого за рік

- Збільш кожне число на 5 одиниць.

16 27 38 49 50 65

2 Обчисли.

60 + 30 65 + 32 65 + 35 65 + 29
60 – 30 65 – 32 60 – 35 65 – 37

3 Для кав'ярні купили 34 виделки, ножів — на 16 менше, а підставок для серветок — на 5 більше, ніж ножів. Скільки підставок для серветок купили?

4 Дідусь і бабуся запланували прочитати кілька цікавих книг до нового року. Їм залишилося прочитати 9 книг з їхнього списку. Скільки книг запланували прочитати бабуся й дідусь, якщо вони вже прочитали на 4 книги більше, ніж їм залишилося прочитати?

5 Обчисли довжину ламаної.

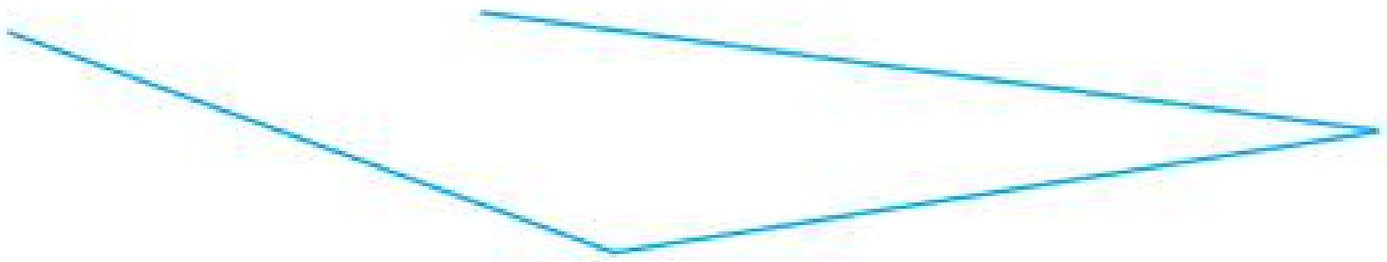

6 Розв'яжи рівняння.

$90 - x = 86$ $y - 44 = 56$ $29 + p = 73$

7 Андрій, Іван, Руслан і Сергій вишикувалися в шеренгу.

На однім з країв — Андрій,
біля нього — не Сергій,
в окулярах — то Іван.
Де в шерензі став Руслан?

8 Обчисли та порівняй.

70 – 8 ... 59 + 4 12 + 9 ... 70 – 49
36 + 18 ... 100 – 63

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

147 Усне додавання і віднімання чисел у межах 1000

1 Запиши цифрами числа: *триста сорок один, двісті, дванадцять, двісті двадцять, сімсот сім.*

2 Розклади на розрядні доданки числа.

347, 720, 807.

3 Обчисли.

200 + 500	90 + 50	540 – 220	540 + 280
700 – 300	130 – 70	110 + 230	740 – 180

4 Виконай схематичний рисунок до задачі та розв'яжи її.

Назар і Соломія йдуть назустріч одне одному. Назар пройшов 43 км, а Соломія — 38 м. Яка відстань між дітьми, якщо довжина дистанції дорівнює 100 м?

5 До магазину завезли 320 троянд, тюльпанів — на 230 більше, ніж троянд, а орхідей — на 150 менше, ніж тюльпанів. Скільки орхідей завезли до магазину?

6 Розв'яжи рівняння.

$830 - x = 290$ $y + 270 = 540$ $m - 280 = 119$

7 Обчисли периметр трикутника зі сторонами 56 мм, 64 мм і 48 мм.

8 Доповни до 1000.

800	820	900	901	999	925	160	500

148 Усне множення і ділення чисел у межах 100

1 Обчисли усно.

$5 \cdot 7 + 1 \cdot 7$	$1 \cdot 8 + 2 \cdot 7$	$20 \cdot 4$
$2 \cdot 9 + 0 \cdot 9$	$0 \cdot 5 + 1 \cdot 3$	$300 \cdot 3$

128 Повторення та закріплення вивченого за рік

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

2 Обчисли кругові вирази.

48 : 6	6 · 7	7 · 9	72 : 12
42 : 6	8 · 9	63 – 51	12 · 4

3 Якщо витрачати на опалення щодня по 9 кг вугілля, то його вистачить на 72 дні. На скільки днів вистачить вугілля, якщо витрачати щодня по 8 кг?

4 Склади й розв'яжи задачу за даними таблиці.

Товар	Ціна	Кількість	Вартість
Ручка	6 грн	6 шт.	81 грн
Маркер	9 грн	?	

5 Обчисли.

(650 – 643) · 8	(100 – 28) : 9
(1000 – 919) : 9	(134 – 102) : 4
(720 – 700) : 5	(816 – 810) · 9

6 Обчисли периметр квадрата, сторона якого 6 см завдовжки.

7 Дріт завдовжки 81 см треба розрізати на шматки по 9 см. Скільки шматків утвориться? Скільки розрізів доведеться для цього зробити?

8 Склади всі можливі рівності на множення і ділення з поданих чисел.

7, 6, 42	4, 9, 36

149 Усне множення і ділення чисел у межах 1000

1 Скільки в поданих числах усього сотень? Скільки — усього десятків? Скільки — усього одиниць?

748	784	847	700	1000	902

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

- Скільки всього десятків становлять...

2 сот. і 3 дес. | 1 сот. і 5 дес. | 2 сот. і 4 дес.

2 Обчисли.

180 : 2 : 10	50 · 5 + 60	720 : 9 + 100
720 : 90 + 150	360 : 4 + 70	80 · 8 – 70

3 На вівцефермі настригли 340 кг вовни. Із шістдесяти чорних овець настригли по 4 кг вовни з кожної. Решту вовни настригли з двадцяти білих овець, порівну з кожної. Скільки вовни настригли з кожної білої вівці?

4 У парку висадили 143 саджанці дерев: сакури, по 8 у кожному ряду, і липи, 9 рядів, по 7 дерев у кожному. Скільки рядів сакур висадили?

5 Розв'яжи рівняння.

$30 \cdot x = 150$ $320 : y = 8$ $n : 10 = 99$

6 Накресли чотирикутник зі сторонами 6 см і 8 см. Обчисли його периметр.

7 Ландшафтний дизайнер планує висадити липи вздовж алеї. Її довжина — 200 м. Липи потрібно висаджувати на відстані 4 м одна від одної. Перше дерево дизайнер хоче висадити на початку алеї. Скільки саджанців лип знадобиться дизайнерові?

8 Назви́ результати обчислень на кожній пелюстці квітки.

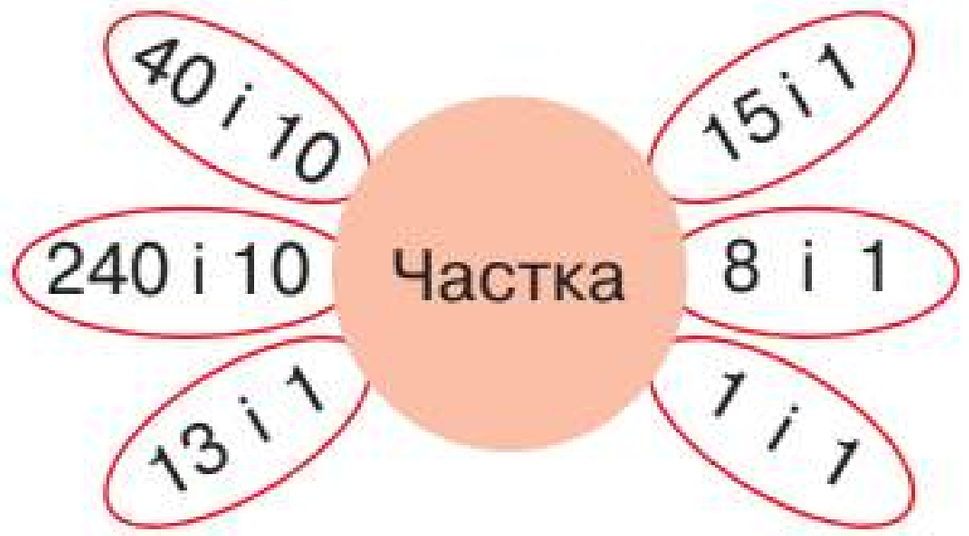

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

150 Усне множення і ділення чисел у межах 1000

1 Виконай обчислення усно.

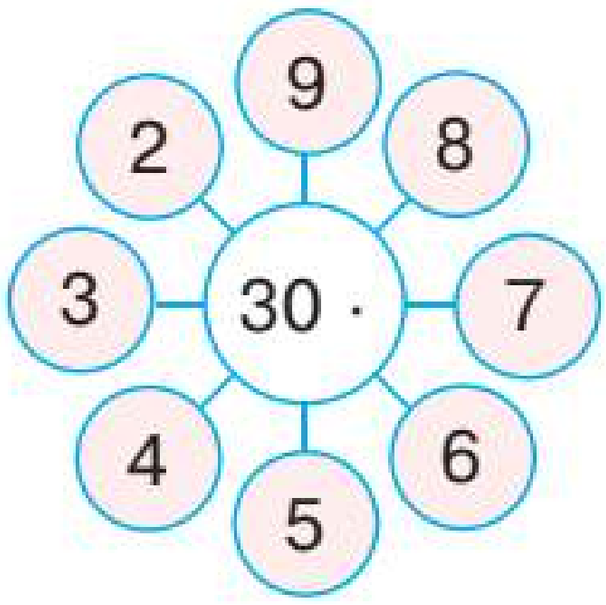

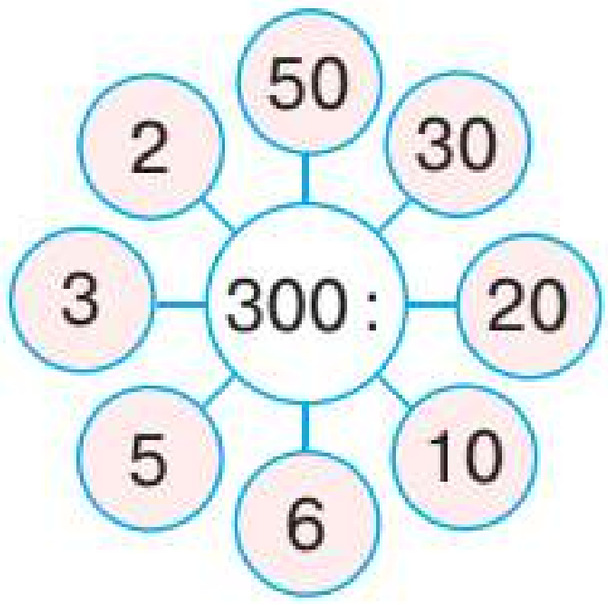

2 Обчисли.

24 : 2 + 4	75 : 5 + 10	60 : 5 – 1	0 · 1 + 1
36 : 3 – 12	75 : (10 – 5)	60 : (5 – 1)	(5 + 0) · 2

3 Купили 500 г насіння: 10 пакетів — огірків, по 30 г у кожному, і 4 пакети насіння моркви, порівну в кожному. Скільки грамів насіння моркви було в одному пакеті?

4 У цистерні було 960 л води. Частину води відлили в 9 бідонів, по 30 л у кожний. Скільки води залишилося в цистерні?

5 Обчисліть невідомі величини, склавши відповідні вирази.

Товар	Ціна	Кількість	Вартість
Лампа	14 грн	5 шт.	?
Лампа енергозберігаюча	46 грн	?	92 грн
Ліхтарик	?	2 шт.	500 грн

6 Обчисли довжину ламаної з 5 ланок, якщо кожна ланка 1 см 5 мм завдовжки.

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

7 Маринка, Даринка, Іринка та Христинка вишикувалися одна за одною для участі в естафеті. Маринка стоїть не першою і не останньою. Даринка стоїть за Іринкою. Христинка стоїть перед Маринкою. Іринка стоїть третьою. Покажи на малюнку Маринку, Даринку, Іринку та Христинку.

8 Склади й запиши рівності з виразів та їх значень.

115 : 5	160	140 : 20 · 5
100 : 5 · 8	350	98 : 2 + 51
112 : 4	100	116 : 4 + 28
	28	
	23	
	57	

151 Усне множення і ділення чисел у межах 1000

1 Запиши числа у вигляді суми розрядних доданків.

19 28 37 46 165 943

2 Обчисли.

19 · 5	28 · 3	37 · 2 + 180
190 · 5	280 · 3	370 · 2 – 180

3 Визнач, яких чисел бракує в істинних рівностях.

46 · □ = 92 920 : □ = 460

□ · 3 = 96 960 : □ = 320

132 Повторення та закріплення вивченого за рік

4 Один швейний цех виготовляє 28 суконь за день, а другий — 29. Скільки суконь виготовлять обидва цехи за 5 днів, працюючи разом?

5 Допоможіть менеджерам автозаправки визначити залишок бензину.

Було — 850 л
Заправили — 4 автомобілі, по 35 л
Залишилося — ?

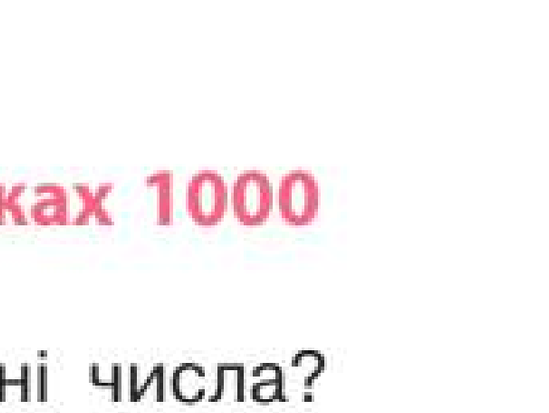

6 Розв'яжи рівняння.

$48 \cdot x = 96$ $\qquad$ $y \cdot 6 = 360$

7 Довжина ламаної, що складається із шести однакових ланок, — 42 см. Яка довжина однієї ланки цієї ламаної?

8 Обчисли. Виконай перевірку діленням.

$39 \cdot 3$ $\qquad$ $56 \cdot 2$ $\qquad$ $27 \cdot 4$

152 Усне множення і ділення чисел у межах 1000

1 На які множники можна розкласти подані числа?

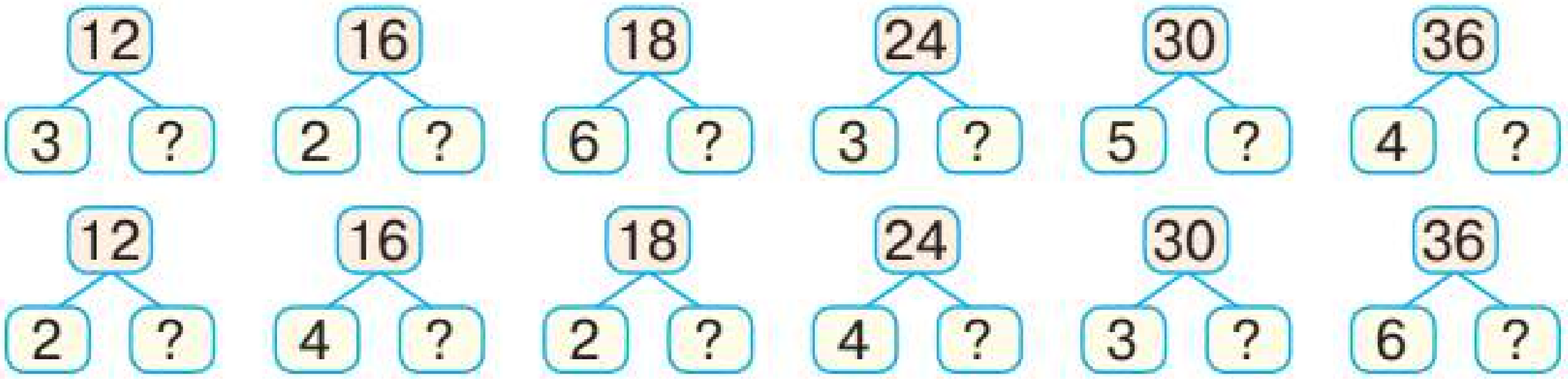

2 Обчисли.

$24 : 12$ $\qquad$ $36 : 12$ $\qquad$ $36 : 18$

$60 : 12 + 195$ $\qquad$ $80 : 16 + 289$ $\qquad$ $108 : 18 - 6$

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

3 Знайди частки способом підбору.

125 : 25 114 : 38

4 Складіть та обчисліть вирази.

- За 2 год потяг «Інтерсіті+» подолав 320 км. Скільки кілометрів він подолав за 1 год?

- За 1 год автобус проїхав 40 км. Скільки кілометрів він подолає за 4 год? (За потреби виконайте схематичний рисунок.)

5 За 2 год автомобіль подолав 90 км. Яку відстань він подолає за 5 год?

6 На птахофермі було 690 курей, індиків — у 3 рази менше, ніж курей, а качок — у 2 рази більше, ніж індиків. Скільки качок було на птахофермі?

7 Накресли коло радіусом 45 мм. Познач центр кола буквою О. Обчисли діаметр цього кола.

8 Знайди й виправ помилки в обчисленнях. Запиши істинні рівності.

84 : 12 = 5 102 : 17 = 6 81 : 27 = 4

153 Письмове додавання і віднімання в межах 1000

1 На які множники можна розкласти подані числа?

134 Повторення та закріплення вивченого за рік

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

2 Знайди суми та різниці письмово.

236 + 453	485 + 394	745 – 324
875 – 69	600 – 159	706 – 128

3 З поля отримали 230 кг волокна льону, а насіння — у 2 рази менше. Скільки кілограмів насіння отримали?

- Склади й розв'яжи усно задачу, обернену до поданої.

4 Склади й розв'яжи задачу за малюнком.

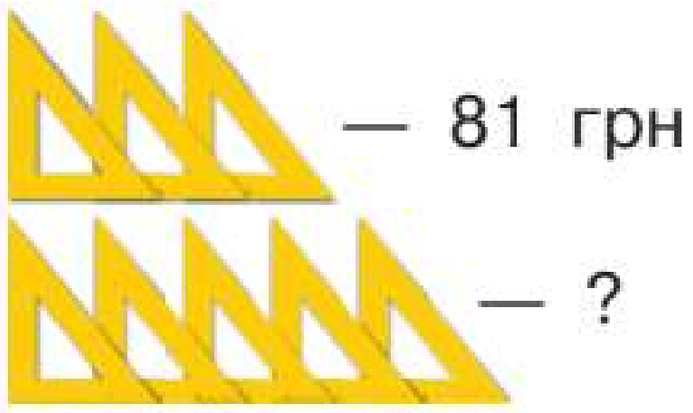

5 Склади й розв'яжи рівняння за малюнком.

6 Накресли коло радіусом 25 мм. Познач його центр буквою *A*. Проведи діаметр кола.

7 Максимкові 12 років, він на 5 років старший, ніж сестра. Скільки років буде сестрі через 8 років?

8 Знайди помилки в обчисленнях. Запиши істинні рівності.

900 – 527 = 383 1000 – 926 = 84

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

154 Письмове додавання і віднімання в межах 1000

1 Доповни до 100.

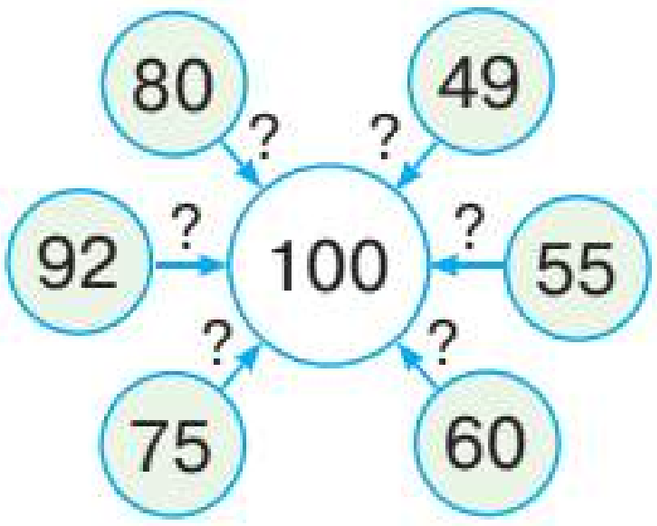

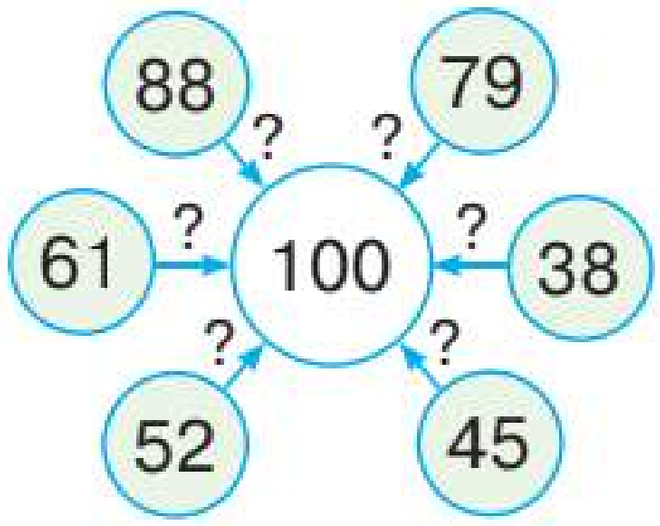

2 Обчисли письмово.

350 – 119	305 – 119	350 – 109
704 + 216	794 + 216	740 + 261

3 Три бабки з'їдають за 2 год 120 мух. Скільки мух з'їдає 1 бабка за 1 год?

4 З 18 м тканини пошили 6 сорочок. Скільки тканини знадобиться, щоб пошити 14 таких сорочок?

5 Діаметр кола — 7 см. Обчисли радіус та накресли це коло.

6 Склади й розв'яжи рівняння.

- Від невідомого числа відняли 136, отримали 674.
- Сума невідомого числа і 168 становить 513.
- Різниця числа 700 і невідомого числа — 265.

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

7 Оленка та Сергійко хочуть для гри «у школу» розсадити 6 м'яких іграшок по двоє. Хто з ким може сидіти? Покажи різні варіанти за допомогою схематичних рисунків (використовуй моделі предметів — різнокольорові кружечки, квадратики тощо).

8 Визнач, яких цифр бракує в записах.

7		6				5	8		
	2			+		3	6	9	
3	7	7					2	1	

155 Величини. Довжина. Маса

1 На які множники можна розкласти подані числа?

2 4 см … 30 мм 6 см … 70 мм
5 дм … 60 см 7 дм … 50 см
3 дм … 600 мм 120 см … 12 дм

3 Виконай дії з іменованими числами.

99 ц : 9 990 кг : 90 99 кг : 11
150 м : 30 15 м · 6 52 дм + 39 дм

4 Звичайна ціна пари захисних дитячих рукавичок для катання на роликах — 280 грн. Акційна ціна у 2 рази менша, ніж звичайна. Яка вартість п'яти пар таких рукавичок за акційною ціною?

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

5 Лічильник автомобіля до поїздки показував пробіг 616 км. Після поїздки з Чернігова до Києва та у зворотному напрямку лічильник показує пробіг 900 км. Яка відстань від Чернігова до Києва?

6 Усі сторони шестикутника мають однакову довжину — 16 см. Обчисли периметр цього шестикутника.

7 Визнач, яких цифр бракує в записах.

$$\begin{array}{r} 3\,4 \\ +\ 3\,\square \\ \hline 5\,8\,0 \end{array} \qquad \begin{array}{r} \square\,5 \\ -\ 4\,6 \\ \hline 1\,9\,8 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 5\,7 \\ +\ \square\,2 \\ \hline 8\,9\,5 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 7 \\ -\ \square\,5 \\ \hline 3\,2\,7 \end{array}$$

8 Склади та обчисли вирази з іменованими числами за малюнками.

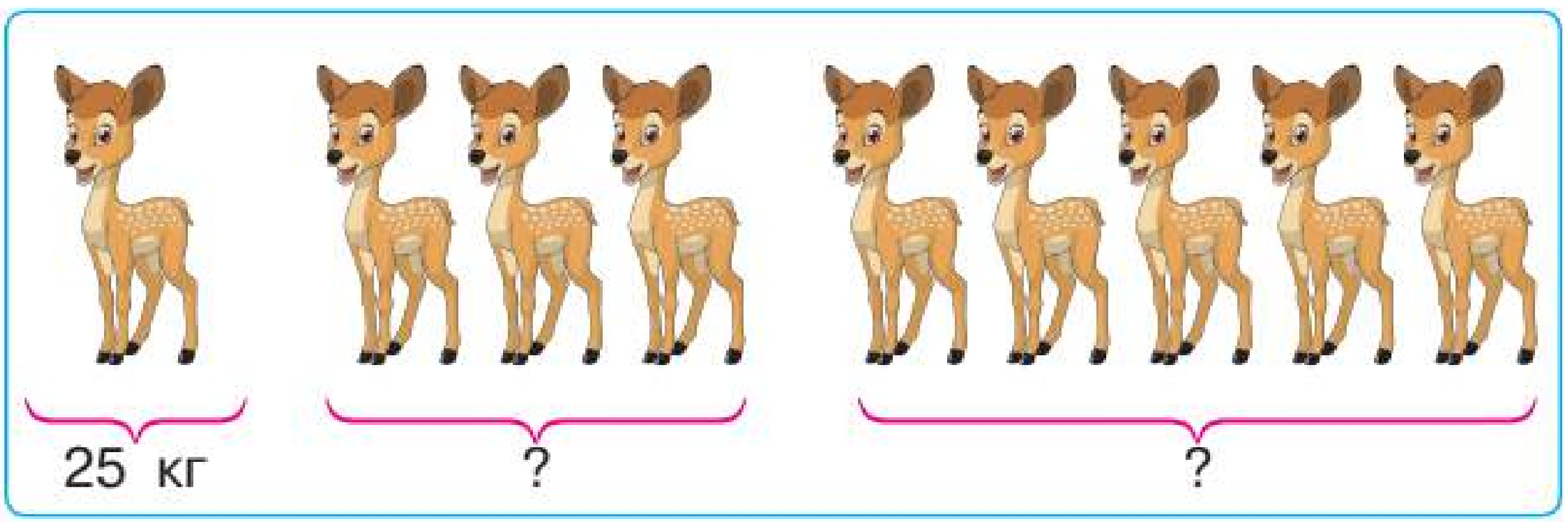

156 Величини. Час

1 Обчисли усно.

a	5								
b	3	4	5	6	7	8	9	11	12
$a \cdot b$									

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

2 Запиши, котру годину до полудня показує кожний годинник.

- Запиши, котру годину пополудні показує кожний годинник.

Запиши, котру годину пополудні покаже кожний годинник за пів години.

3 Покажи на моделі годинника зазначений час до полудня.

За 5 хвилин дев'ята | 4 год 20 хв | Пів на шосту

6 год 35 хв | За 10 хвилин восьма | 11 год 5 хв

4 У розкладі уроків для 3 класу 5 уроків щодня, 5 днів на тиждень. Урок триває 40 хв. Скільки хвилин разом тривають усі уроки за тиждень?

5 Робочий день продавчині триває 8 год. Вона працює 5 днів на тиждень, 4 тижні на місяць. Скільки годин на місяць працює продавчиня?

6 Розв'яжи рівняння.

$60 \cdot x = 180$ $\quad y : 5 = 12$ $\quad 543 - c = 800$

7 Як розрізати такий торт, щоб у кожній частині сума чисел була однаковою?

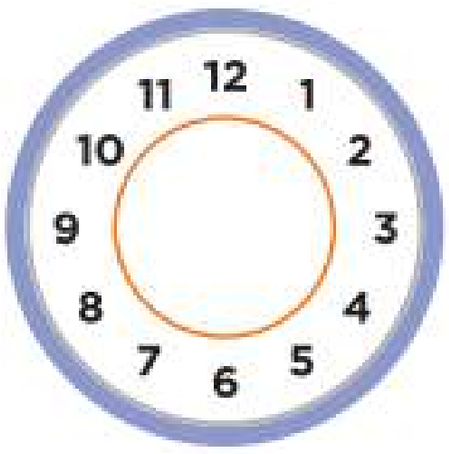

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

8 Порівняй (>, <, =).

1 год ... 55 хв	2 хв ... 100 с	1 доба ... 24 год
90 хв ... 1 год	120 с ... 3 хв	100 хв ... 2 год

157 Перетворення величин, виражених у двох одиницях найменувань

1 Покажи на моделі годинника зазначений час до полудня.

10 год 15 хв	Пів на другу
7 год 25 хв	За 10 хвилин десята

2 Запиши в менших одиницях вимірювання.

1 год 20 хв = ... хв	2 хв 30 с = ... с
2 доби 14 год = ... год	1 м 35 см = ... см
1 дм 4 см = ... см	3 грн 90 коп. = ... коп.

3 Один оператор сервісного центру опрацьовує 5 замовлень за годину, а інший — 6. Скільки замовлень вони опрацюють удвох за 6 год?

4 Склади й розв'яжи задачу.

5 Обчисли вирази з іменованими числами.

4 м 07 см – 97 см	2 дм 8 см – 9 см
1 м 2 дм – 4 дм	6 см 7 мм – 8 мм

6 Накресли прямокутник зі сторонами 3 см 5 мм і 5 см 5 мм. Обчисли його периметр.

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

7 Сума двох чисел дорівнює 135. Одне із чисел закінчується цифрою 3. Якщо цю цифру закреслити, то отримаємо друге число. Знайди ці числа.

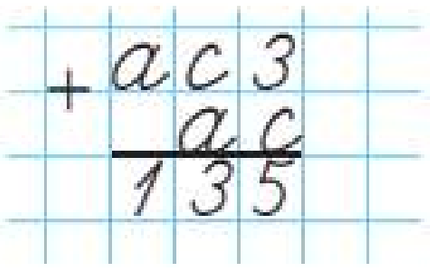

8 У якій купці більше грошей?

158 Розв'язування задач на визначення тривалості події, початку, кінця події

1 Розкажи, які годинники показують однаковий час після полудня.

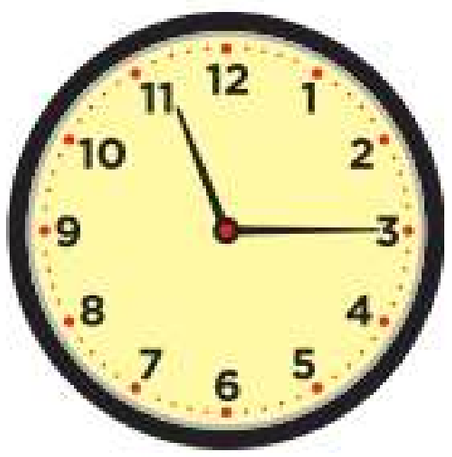

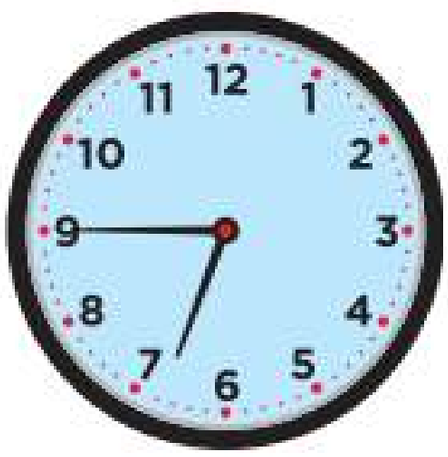

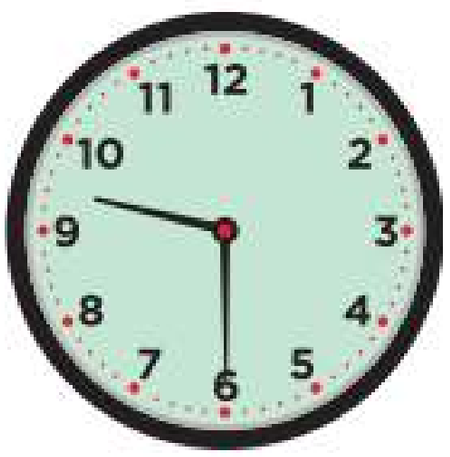

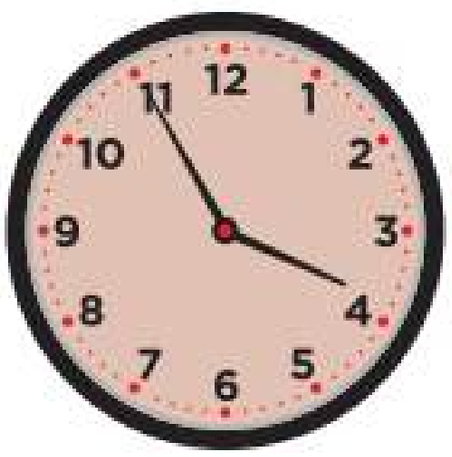

2 Розв'яжи задачі, користуючись моделлю годинника.

- Перерва почалася о 9-й год 15 хв, а закінчилася о 9-й год 25 хв. Скільки хвилин тривала перерва?
- Урок тривав 40 хв і закінчився об 11-й год 20 хв. Коли почався урок?

3 Перерва почалася о 10-й год 10 хв і тривала 20 хв. Коли закінчилася перерва?

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

4 Репетиція шкільного хору тривала 30 хв і закінчилася о 14 -йгод 40 хв. О котрій годині почалася репетиція?

5 Обідня перерва в офісі почалася о 13-й год і закінчилася о 2-й год пополудні. Скільки годин тривала обідня перерва?

6 Перевір за допомогою косинця, які з поданих кутів є прямими. Запиши їхні назви.

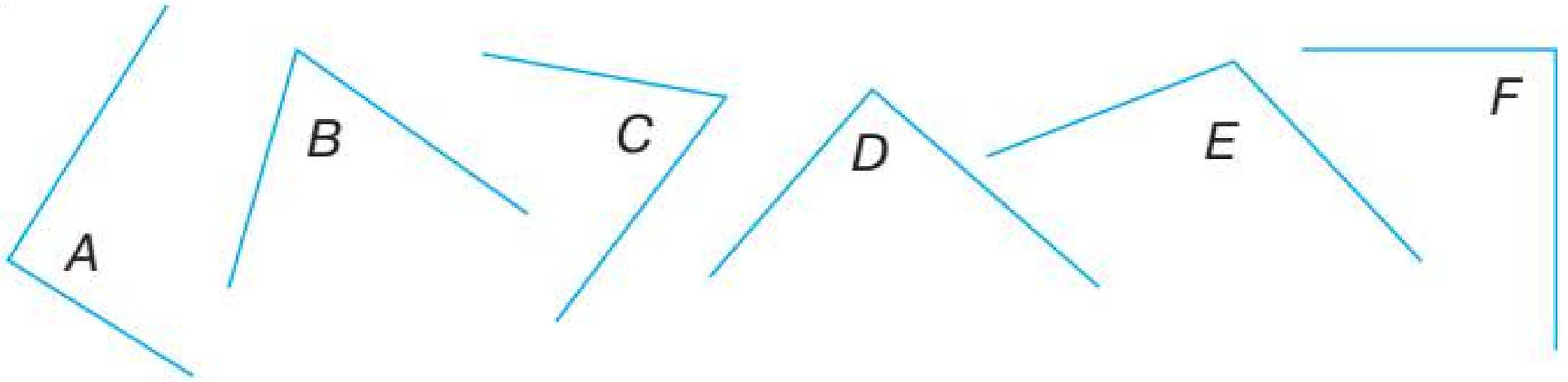

7 Потяг вирушає зі станції 14 червня в 0 год 25 хв. Чи встигне на нього пасажир, якщо прийде на станцію 14 червня о 23 год 40 хв?

8 Виконай дії з іменованими числами.

14 год 25 хв – 18 хв	16 год 15 хв + 19 хв	
10 грн 50 коп. + 50 коп.	1 грн 50 коп. · 4	
600 грн : 4	6 грн : 4	

159 Розв'язування рівнянь

1 Обчисли. Виконай перевірку.

700 – 590	610 – 150	570 + 340
45 · 4	63 · 5	136 : 4

142 Повторення та закріплення вивченого за рік

2 Допоможи учням лісової школи відновити істинні рівності, які частково витер Вовчик Вовченко.

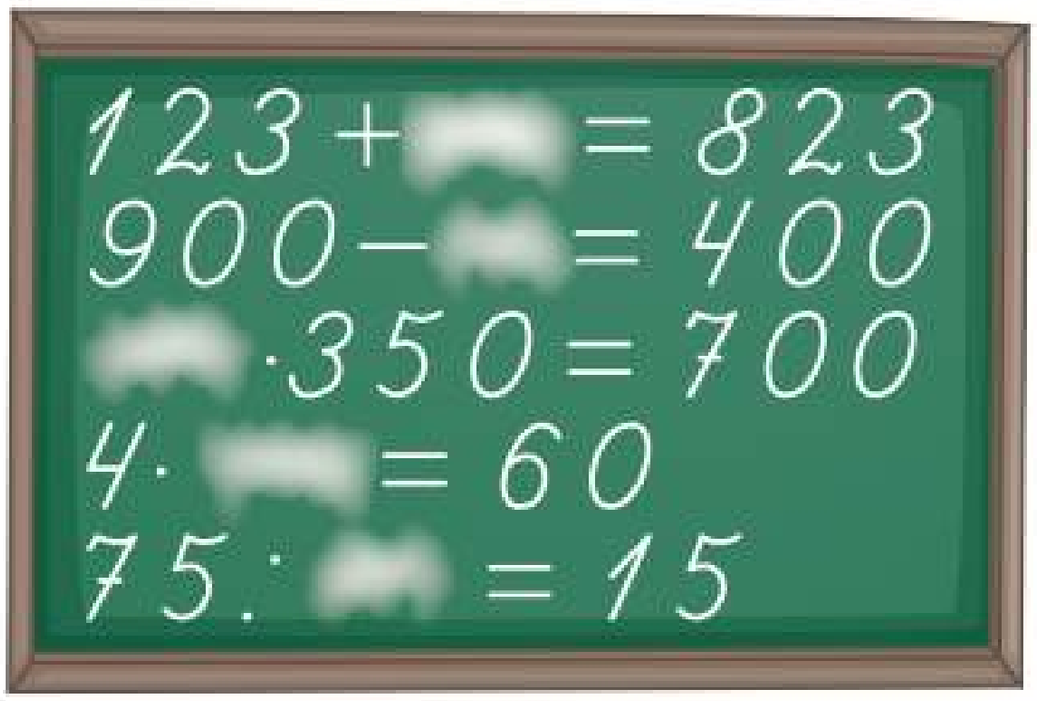

3 Розв'яжи рівняння.

$x - 337 = 480$ $\qquad$ $x : 4 = 128$

$390 - x = 240$ $\qquad$ $x \cdot 3 = 630$

4 Склади й розв'яжи задачу про масу ведмедя, ведмедиці та ведмежати.

5 Розв'яжи задачі.

- Виступ учасників театрального гуртка почався о 12-й год 10 хв і тривав 15 хв. О котрій годині закінчився виступ?
- Виступ учасників танцювальної студії тривав 8 хв і закінчився о 12-й год 35 хв. О котрій годині почали виступати учасники танцювальної студії?

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

6 Довжина відрізка AD — 21 см. Довжина AC — 18 см, довжина BD — 15 см. Знайди довжину відрізків AB, BC і CD.

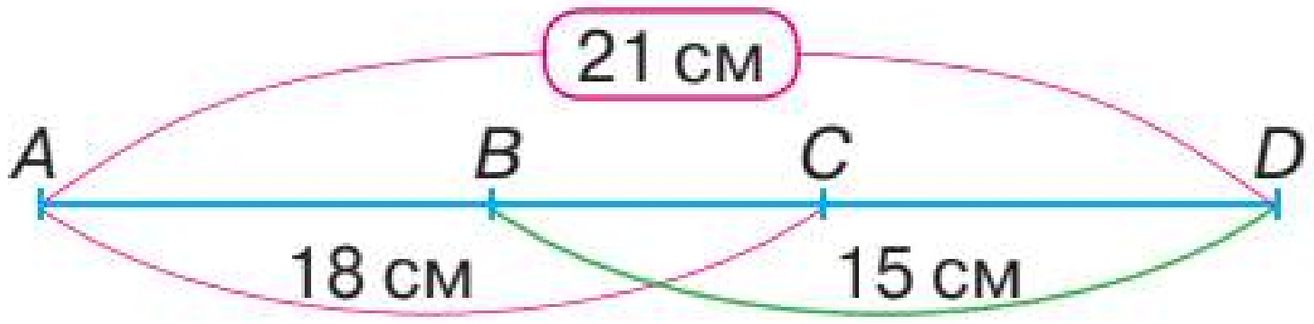

7 Розв'яжи задачу за допомогою рівняння.

На одну тарілку поклали 32 полуниці, а на іншу — у 2 рази менше. Скільки полуниць на другій тарілці?

8 Склади й розв'яжи рівняння за малюнком.

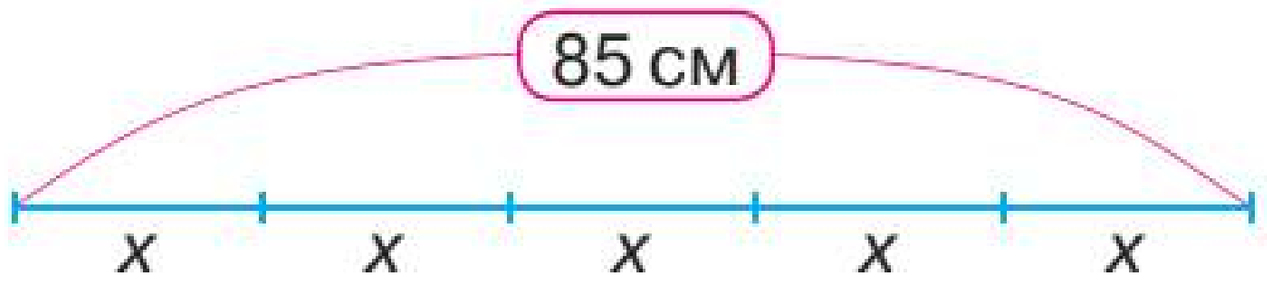

160 Знаходження частини від числа

1 Яку частину фігури зафарбовано на кожному малюнку?

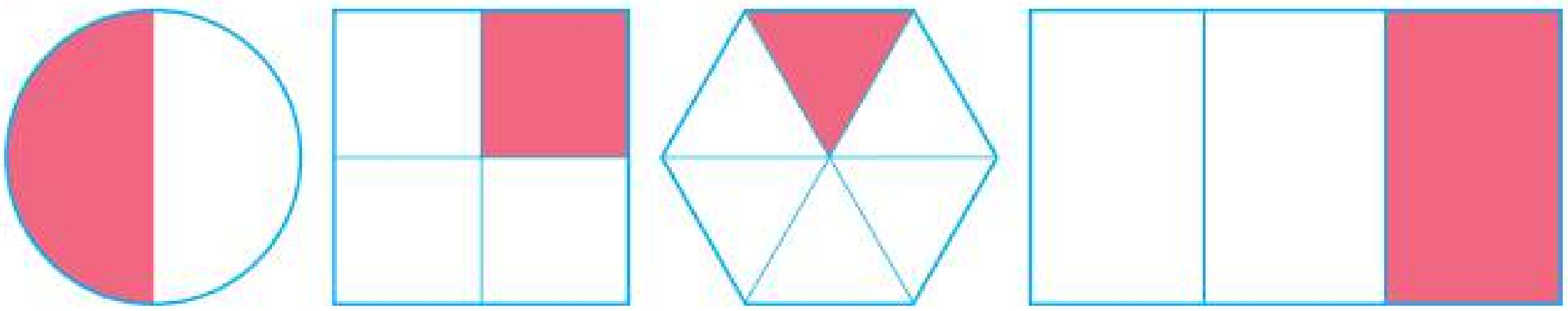

2 Зобрази схематично 10 невеликих квадратів в 1 ряд. Зафарбуй $\frac{1}{5}$ всіх квадратів.

3 Обчисли $\frac{1}{5}$ від...

55	95	125	600	620	1000

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

4 У саду росло 60 дерев. З них $\frac{1}{3}$ дерев — яблуні, а $\frac{1}{4}$ — груші. Скільки в саду яблунь і груш разом?

5 Першого дня художню виставку відвідали 120 осіб, другого — у 3 рази більше. Учні третіх класів становили $\frac{1}{6}$ всіх відвідувачів. Скільки третьокласників відвідало виставку?

6 Накресли відрізок завдовжки 8 см 5 мм. Наведи кольоровим олівцем $\frac{1}{5}$ цього відрізка.

7 Котру годину показує годинник, якщо від початку доби хвилинна стрілка зробила 8 повних обертів і ще чверть оберту?

8 Порівняй.

$\frac{1}{5}$ м ... 90 см

2 доби 14 год ... 64 год

5 год ... $\frac{1}{4}$ доби

161 Знаходження частини від числа і числа за величиною його частини

1 Обчисли $\frac{1}{3}$ від...

1 год	1 хв	45 с	24 год	99 см	450 грн

2 Упізнай фігури за їхніми частинами.

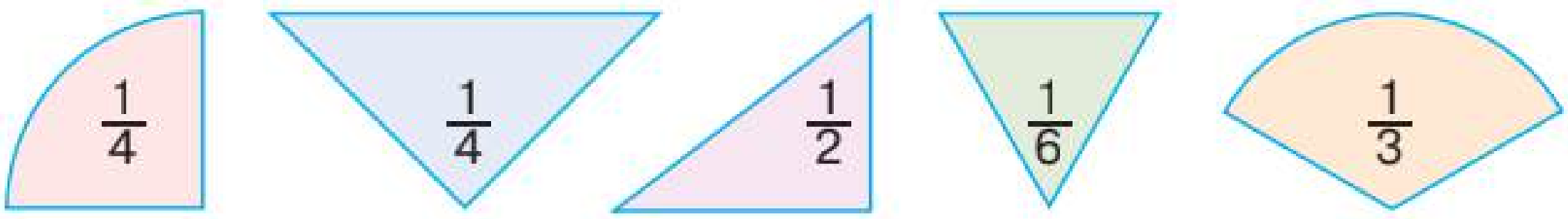

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

3 Поданий відрізок становить $\frac{1}{4}$ відрізка AC. Накресли відрізок AC.

4 Знайди число, якщо $\frac{1}{6}$ від нього становить...

12 18 19 22 38 49

5 Бабуся й дідусь читають книжку. Вони вже прочитали 64 сторінки. Це $\frac{1}{3}$ всіх сторінок книжки. Скільки сторінок у цій книжці?

6 У магазині спортивних товарів під час акції дитячі спортивні наколінники можна купити зі знижкою 90 грн. Це $\frac{1}{4}$ від звичайної ціни наколінників. Скільки коштують наколінники за акційною ціною?

7 У парку 96 дерев. Третю частину цих дерев становлять клени та липи. Скільки кленів і скільки лип у парку, якщо їх там порівну?

8 Котигорошко з друзями знайшли золоті монети. Хто скільки монет знайшов, якщо...

$\frac{1}{6}$ моїх грошей — це 4 монети

Чверть моїх грошей — це 6 монет

Третина моїх грошей — це 8 монет

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

162 Ділення з остачею

1 Намалюй 11 кружечків. Розділи їх вертикальними рисками на 3 однакові групи. Скільки груп утворилося? Скільки «зайвих» кружечків залишилося?

- Склади й запиши відповідну рівність на ділення з остачею.

2 Виконай обчислення усно.

9 : 4	7 : 2	7 : 3	8 : 3

3 Знайди частку та остачу.

31 : 5	18 : 4	20 : 3
46 : 9	15 : 4	34 : 8

4 Накресли відрізок завдовжки 11 см. Поділи його на частини по 4 см. Скільки таких частин утворилося? Виміряй «зайвий» відрізок.

- Склади й запиши відповідну рівність на ділення з остачею.

5 Якщо моркву з ящика розкласти у 12 сіток, по 3 кг у кожну, то в ящику залишиться ще 4 кг моркви. Скільки кілограмів моркви буде в одній сітці, якщо розкласти всю моркву з ящика в 10 сіток?

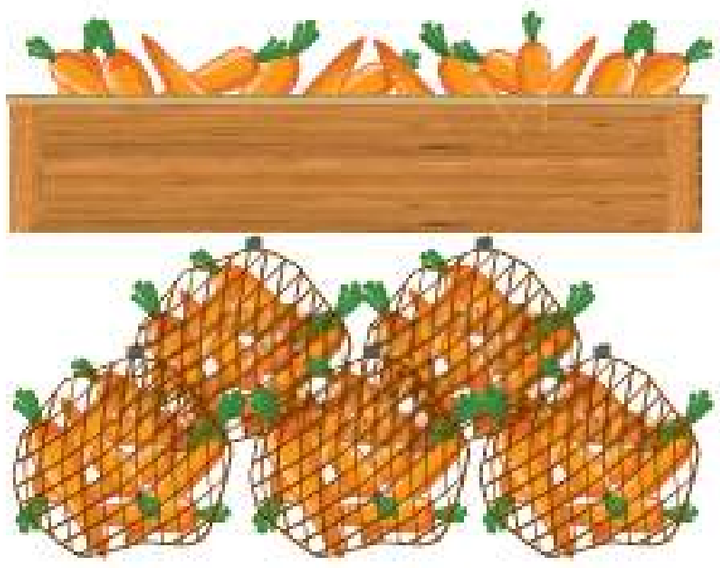

- Розкажіть, якій частині умови задачі відповідає подана схема. Якими даними її слід доповнити?

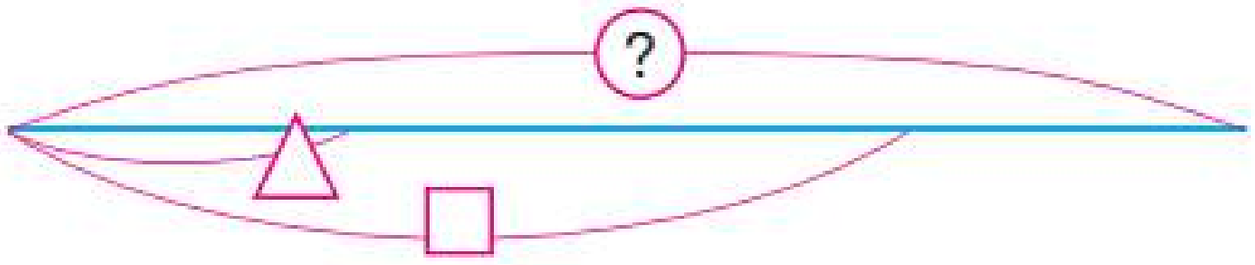

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

6 Знижка на набір для настільного тенісу — 50 грн. Це $\frac{1}{6}$ від звичайної ціни. Яка ціна набору зі знижкою?

7 Колоду завдовжки 3 м розпиляли на частини, завдовжки по 70 см кожна. Скільки частин отримали? Скільки розпилів за цих умов зробили? Який завдовжки нерозпиляний залишок?

8 Перевір правильність виконання дії ділення.

125 : 2 = 60 (ост. 5)
110 : 4 = 27 (ост. 2)
112 : 3 = 36 (ост. 2)

163 Моделювання і розв'язування задач

1 Виконай ланцюжок обчислень. Записуй тільки результати.

- Знайди $\frac{1}{9}$ від числа 810.
- Від отриманого числа знайди половину.
- Від отриманого числа знайди $\frac{1}{9}$.
- Отримане число помнож на 18.
- Від отриманого числа знайди $\frac{1}{10}$.
- Від отриманого числа знайди $\frac{1}{9}$.

2 Знайди частки та остачі. Виконай перевірку.

115 : 3 219 : 7 361 : 2

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

3 На виставку технічної творчості першого дня прийшло 90 відвідувачів, а другого — у 4 рази більше. Дев'ята частина всіх відвідувачів залишили свої відгуки. Скільки осіб залишило відгуки?

- Розкажи, якими числами слід доповнити блок-схему до задачі. Що знаходимо кожною дією? Запиши розв'язання задачі.

1) □ · □
2) □ + ?
3) ? : □
?

4 Ремонтна бригада до обіду оглянула 360 м трамвайної колії, а по обіді — на 80 м більше. Восьму частину оглянутої колії бригада запланувала відремонтувати за місяць. Скільки метрів колії запланувала відремонтувати за місяць ремонтна бригада?

- Виконай схематичний рисунок до задачі.
- Розкажи, до якої частини умови підходить подана схема. Якими даними її слід доповнити?

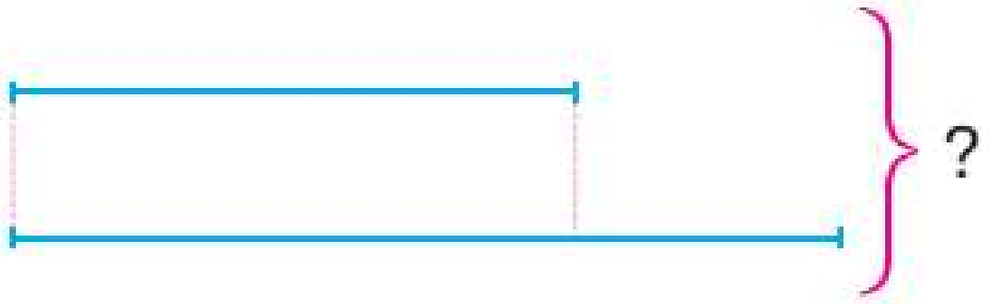

- Продовж складати план розв'язування задачі. Запиши її розв'язання.

План розв'язування

1) Скільки метрів колії оглянули ...?
2) Скільки всього...?
3) ...

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

5 Розгляньте список запланованих покупок і товари із цього списку. Чи вистачить 500 грн, щоб купити все заплановане? Накресліть і заповніть таблицю, щоб дати відповідь на запитання.

Молоко 2 л
Батон 2 шт.
Картопля 5 кг
Масло вершкове 2 пачки

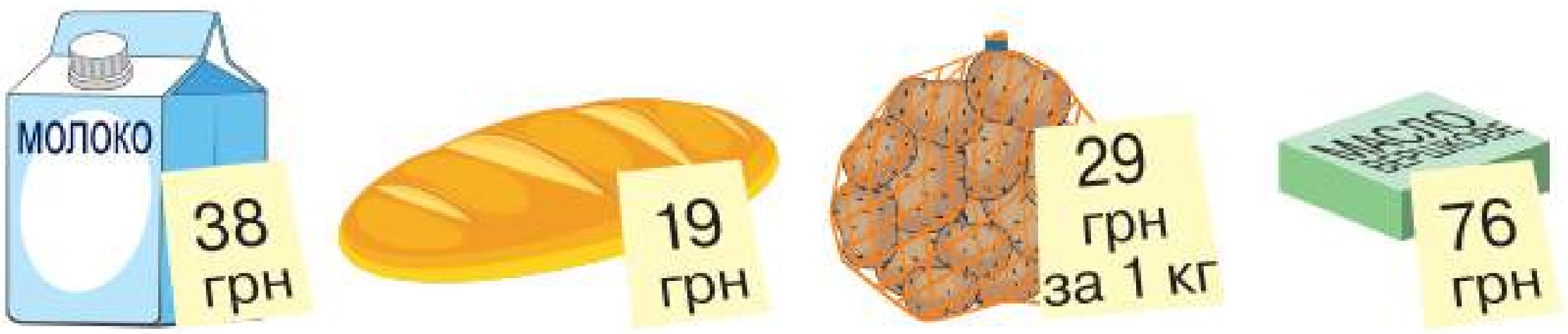

Товар	Ціна	Кількість	Вартість
Молоко			
Батон			
Картопля			
Масло вершкове			
Всього			

6 Розглянь умови задач та схеми до них. Постав запитання до кожної задачі відповідно до схеми.

- На клумбі ростуть ромашки, по 17 кущів у кожному ряді. Усього 85 кущів.

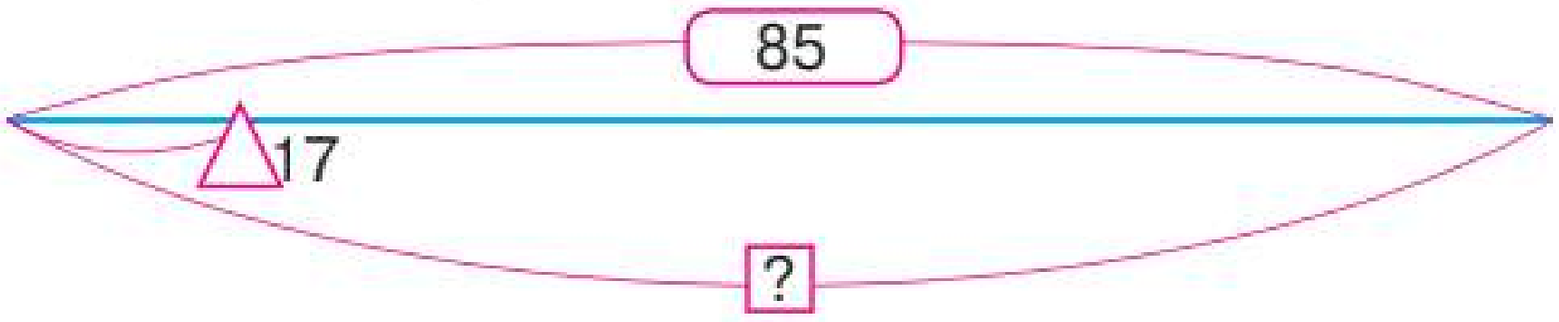

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

- Від сувою пакувального паперу відрізали 6 разів по 1 м 50 см. Після цього в сувої залишилося 8 м паперу.

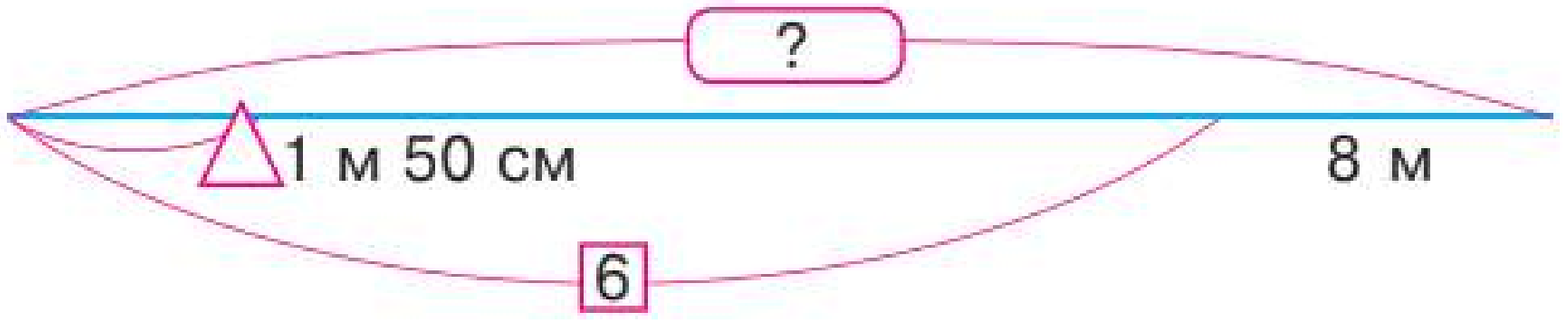

- У 3-А класі навчається 25 дітей, а у 3-Б — на 6 дітей менше.

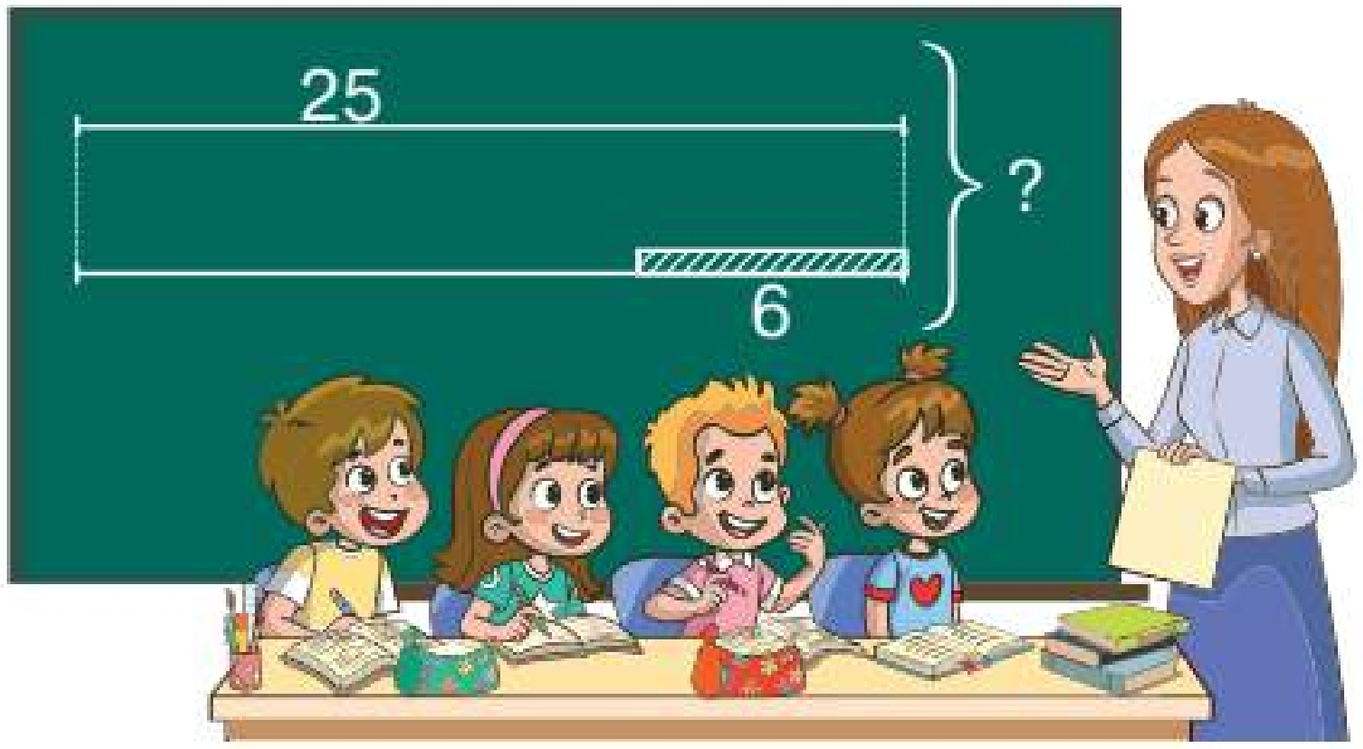

Розв'яжіть одну із задач. Порівняйте свою роботу з роботами інших груп.

164 Задачі геометричного змісту

1 Обчисли частки та остачі. Виконай перевірку.

19 : 6 39 : 4 59 : 8 190 : 3

2 Обчисли...

$\frac{1}{8}$ від частки чисел 64 і 2

$\frac{1}{6}$ від добутку чисел 27 і 2

$\frac{1}{4}$ від добутку чисел 120 і 3

$\frac{1}{5}$ від частки чисел 170 і 2

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

3 Прямокутну земельну ділянку потрібно обгородити парканом із дроту. Довжина ділянки — 90 м, а ширина — на $\frac{1}{3}$ менша. Якої довжини паркан потрібний? Виконай схематичний рисунок до задачі. Запиши її розв'язання.

4 Накресли коло, радіус якого на 2 см більший, ніж радіус поданого кола.

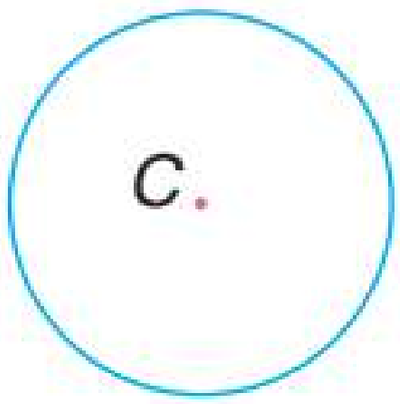

5 Розглянь фрагмент карти доріг України. Який шлях від Києва до Вінниці коротший? На скільки кілометрів?

6 Запиши в менших одиницях вимірювання.

1 м 20 см = ... см
1 м 20 см = ... дм
32 дм = ... см
4 м 3 дм = ... см

7 Стільниця дитячого столика має форму шестикутника, у якого всі сторони рівні. Діти наклеїли по краях стільниці декоративну стрічку так, як показано на малюнку. На це знадобилося 5 м 40 см стрічки. Яка довжина однієї сторони стільниці?

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

8 Щоб обклеїти дитячу кімнату, шпалери нарізали на смужки необхідної довжини. Ширина кімнати — 2 м 80 см, довжина — 3 м 50 см. Ширина шпалер — 70 см. Скільки смужок шпалер поміститься на двох стінах кімнати, одна з яких є шириною, інша — довжиною?

- Чи потрібно знати довжину смужки шпалер, щоб розв'язати задачу? Чи можна схематично зобразити стіни кімнати у вигляді відрізків? Виконай схематичний малюнок до задачі.

165 Підсумковий урок за рік

1 Обчисли ланцюжки.

- $3 \cdot 6 \to \square \cdot 5 \to \square : 3 \to \square : 2 \to \square : 5 \to \square \cdot 9 \to \square \cdot 2 \to \square$
- $4 \cdot 7 \to \bigcirc : 14 \to \bigcirc \cdot 17 \to \bigcirc \cdot 2 \to \bigcirc \cdot 2 \to \bigcirc + 864 \to \bigcirc : 10 \to \bigcirc$
- $8 \cdot 9 \to \triangle : 3 \to \triangle \cdot 4 \to \triangle : 6 \to \triangle \cdot 5 \to \triangle \cdot 10 \to \triangle$

2 Обчисли...

$\frac{1}{6}$ від добутку чисел 13 і 4

$\frac{1}{7}$ від частки чисел 56 і 2

$\frac{1}{8}$ від суми чисел 123 і 677

$\frac{1}{9}$ від різниці чисел 500 і 140

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

3 Намалюй у зошиті відповідну кількість кружечків, щоб доповнити до цілого.

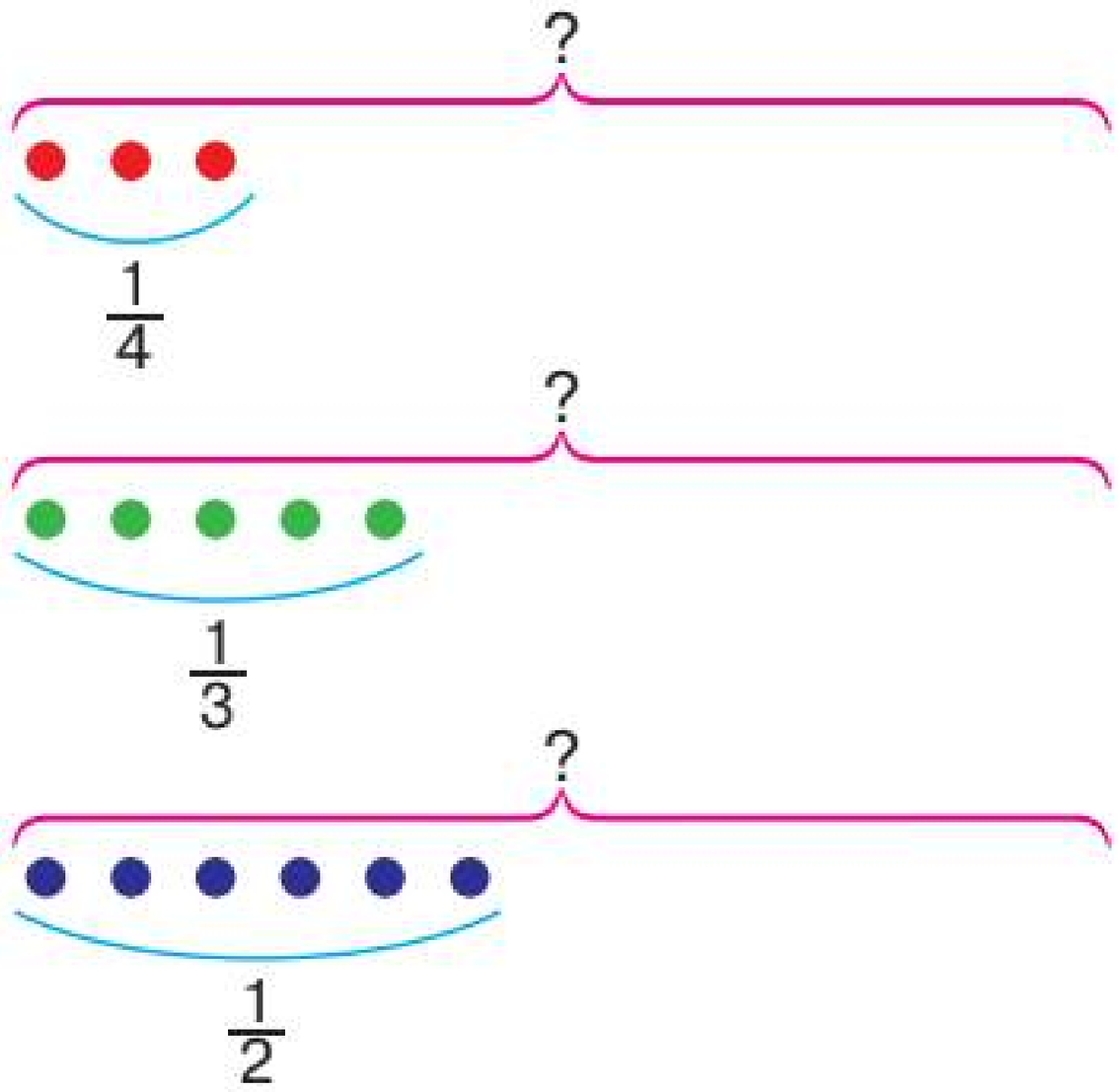

4 Визнач, яких чисел бракує в записах.

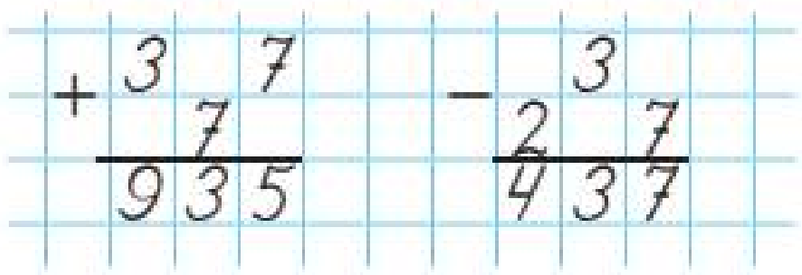

5 До літнього шкільного табору відпочинку записалося 156 першокласників, а другокласників — на 3 дитини менше. Кількість третьокласників становила $\frac{1}{3}$ від кількості першокласників і другокласників разом. Скільки третьокласників записалося до шкільного табору?

6 Пройди маршрутом за вказівками. Починай рух від точки у зазначеному напрямку. Перехід з клітинки на клітинку — це твій крок. Кого ти зустрінеш, подолавши весь шлях?

- Зроби 3 кроки за стрілкою.

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

- Поверни праворуч і зроби 4 кроки. Поверни ліворуч.
- Зроби 5 кроків. Поверни ліворуч.
- Зроби 2 кроки. Поверни праворуч і зроби 4 кроки.
- Поверни праворуч і зроби 5 кроків.
- Поверни ліворуч і зроби 3 кроки.

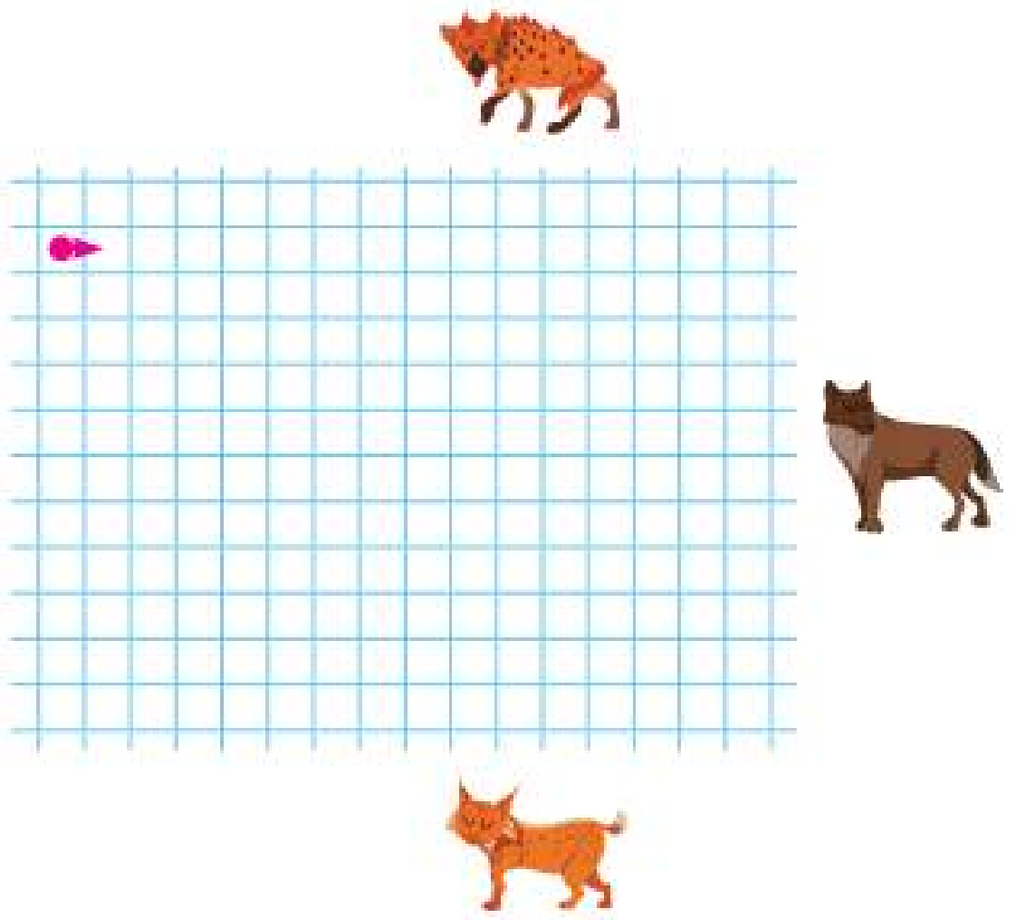

7 Прочитай зашифроване послання, адресоване тобі. Для цього знайди частки та остачі. Упиши відповідні букви до таблиці.

4	6	8	6	3	7	5	2	!

Ь
50 : 6 = ... (ост. ...)

Д
103 : 10 = ... (ост. ...)

М
94 : 5 = ... (ост. ...)

Ц
69 : 4 = ... (ост. ...)

О
38 : 8 = ... (ост. ...)

Е
187 : 9 = ... (ост. ...)

Л
218 : 10 = ... (ост. ...)

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

Зміст

Нумерація чисел у межах 1000

74. Кілометр. Перетворення величин, виражених у двох одиницях найменувань 4
75. Одиниці вимірювання маси 6
76. Дії з іменованими числами 9

Додавання і віднімання в межах 1000

77. Усне додавання і віднімання круглих чисел виду 500 + 200, 700 – 300, 50 + 80, 140 – 50. Кути. Елементи кутів 10
78. Переставна властивість додавання. Усне додавання круглих чисел виду 520 + 340 12
79. Усне додавання круглих чисел виду 560 + 230 різними способами 14
80. Усне віднімання круглих чисел виду 470 – 320 16
81. Усне віднімання круглих чисел виду 860 – 250 різними способами 18
82. Усне додавання і віднімання круглих чисел виду 430 + 500, 430 + 50, 760 – 400, 760 – 40 19
83. Усне додавання і віднімання круглих чисел виду 430 + 500, 430 + 50, 760 – 400, 760 – 40 21
84. Усне додавання і віднімання круглих чисел виду 230 + 70, 200 – 60 22
85. Усне додавання і віднімання круглих чисел 24
86. Усне додавання круглих чисел виду 450 + 80 різними способами 26
87. Усне додавання круглих чисел виду 380 + 590 різними способами 28
88. Усне віднімання круглих чисел виду 420 – 70 різними способами 30
89. Усне віднімання круглих чисел виду 650 – 290 різними способами 32
90. Усне віднімання круглих чисел виду 600 – 270 33

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

Письмове додавання і віднімання чисел у межах 1000

91. Письмове додавання трицифрових чисел без переходу через розряд 35
92. Письмове додавання трицифрових чисел..... 37
93. Письмове віднімання трицифрових чисел без переходу через розряд 38
94. Письмове додавання трицифрових чисел виду 345 + 525, 243 + 464..... 40
95. Письмове віднімання трицифрових чисел виду 540 – 216, 708 – 435..... 41
96. Письмове додавання трицифрових чисел з переходом через розряд 43
97. Письмове віднімання трицифрових чисел з переходом через розряд 44
98. Письмове додавання трицифрових чисел виду 358 + 274 45
99. Письмове віднімання трицифрових чисел виду 325 – 246 47
100. Письмове додавання і віднімання трицифрових чисел 48
101. Письмове віднімання трицифрових чисел..... 50
102. Письмове віднімання трицифрових чисел..... 52
103. Закріплення вивченого матеріалу..... 53

Множення і ділення чисел у межах 1000

104. Усне множення і ділення чисел на 10, 100 54
105. Усне множення і ділення круглих чисел..... 56
106. Усне множення і ділення круглих чисел різними способами..... 58
107. Ділення числа на добуток 59
108. Ділення числа на добуток різними способами 61
109. Множення суми на число різними способами 63
110. Усне множення виду 24 · 3 66
111. Множення числа на суму. Складання задач за рівнянням 68
112. Множення числа на суму з використанням переставної властивості множення..... 70
113. Множення числа на суму різними способами 72
114. Усне множення і ділення виду 70 · 8, 420 : 6 73
115. Множення та ділення видів 20 · 40, 630 : 90 75

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”

116. Усне множення виду 320 · 3 77
117. Обчислення числових виразів. Дії з іменованими числами 78
118. Ділення суми на число різними способами 80
119. Усне ділення виду 39 : 3 82
120. Усне ділення виду 72 : 3, 50 : 2 84
121. Усне ділення двоцифрових чисел на одноцифрове зручним способом 85
122. Перевірка ділення множенням 87
123. Перевірка множення діленням 88
124. Усне ділення виду 360 : 3 90
125. Усне ділення двоцифрового числа на двоцифрове 91
126. Усне ділення двоцифрового числа на двоцифрове 94
127. Усне ділення двоцифрового числа на двоцифрове 96
128. Усне ділення двоцифрового числа на двоцифрове 97

Ділення з остачею

129. Ділення з остачею 98
130. Ділення з остачею 100
131. Найбільша остача 102
132. Перевірка виконання ділення з остачею 104
133. Ділення з остачею 106
134. Ознака подільності на 10 108
135. Ознаки подільності на 2, 5 109
136. Дії з іменованими числами 111
137. Дії з іменованими числами 112
138. Розв'язування рівнянь, у яких один із компонентів поданий числовим виразом 114
139. Розв'язування задач за допомогою рівнянь 115
140. Розв'язування задач за допомогою рівнянь 117
141. Моделювання задач різними способами 118
142. Складені задачі, що містять збільшення або зменшення числа на кілька одиниць або у кілька разів, сформульовані у непрямій формі 120
143. Робота з даними 121
144. Робота з даними 123

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

Повторення і закріплення вивченого за рік

145. Нумерація чисел у межах 1000.....125
146. Усне додавання і віднімання чисел у межах 100.....126
147. Усне додавання і віднімання чисел у межах 1000.....128
148. Усне множення і ділення чисел у межах 100 128
149. Усне множення і ділення чисел у межах 1000 129
150. Усне множення і ділення чисел у межах 1000 131
151. Усне множення і ділення чисел у межах 1000 132
152. Усне множення і ділення чисел у межах 1000 133
153. Письмове додавання і віднімання в межах 1000.....134
154. Письмове додавання і віднімання в межах 1000.....136
155. Величини. Довжина. Маса.....137
156. Величина. Час.....138
157. Перетворення величин, виражених у двох одиницях найменувань.....140
158. Розв'язування задач на визначення тривалості події, початку, кінця події.....141
159. Розв'язування рівнянь.....142
160. Знаходження частини від числа.....144
161. Знаходження частини від числа і числа за величиною його частини.....145
162. Ділення з остачею.....147
163. Моделювання і розв'язування задач.....148
164. Задачі геометричного змісту.....151
165. Підсумковий урок за рік.....154

Проєкт підручника видавничої групи "Основа"

МАТЕМАТИКА

3 КЛАС. ЧАСТИНА 2

Особливості підручника:

- логічна послідовність тем та чітка структура кожного розділу
- класичне пояснення математичних термінів і відношень
- акцент на алгоритмах і обчисленнях
- формування умінь аналізувати, узагальнювати, моделювати реальні ситуації
- нові типи логічних і творчих завдань
- завдання, які передбачають використання додаткових матеріалів або інструментів
- різноманітні форми роботи, що сприяють розвитку комунікативних навичок
- формування досвіду самостійної роботи

Інтерактивний електронний додаток містить:

- інтерактивні завдання
- підсумкові роботи до кожного розділу
- відеопрезентації
- теоретичний матеріал
- навчальні відеоролики
- завдання з використанням 3D-моделей
- логічні завдання

Інтерактивний електронний додаток до підручника доступний за QR-кодом або посиланням **rnk.com.ua/108367**

Проєкт підручника видавничої групи “Основа”